

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἐκδίδεται δις ἡ
ἅπαξ τοῦ μηνός.

Τιμὴ ἑτησία Δρ. 24
ἑξαμηνιαία Γα

(Πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία. Σαλ. Π. 18.)

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Μαρτίου 1836.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

✓ Σχέσις τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς φιλολογίας.

Ἡ φιλολογία ἐκφράζει τὴν παροῦσαν τῆς κοινωνίας κατάστασιν καὶ παριστάνει, ὡς κάτοπτον, ὄχι μόνον τὸ πνεῦμα, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἦθη τῶν λαῶν ἀπλῶς θεωρουμένων, ἀλλὰ καὶ τὴν μεταξύ καθ' ὅλα ταῦτα τῶν αἰῶνων διαφορὰν.

Ὡς γεννημένος ἐκ φύσεως κοινωνικὸς ὁ ἄνθρωπος ἐσπούδασε πρῶτον νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ἄλλους διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου ὅσας εἶχεν ἰδέας. Μὴ ἀρκούμενος δὲ ἔπειτα εἰς τοῦτο κατώρθωσε νὰ ζωγραφίσῃ τοὺς ἦχους καὶ σωματοποιῶν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν φωνὴν ἐφεῦρε τῆς γραφῆς τὴν τέχνην, διὰ τῆς ὁποίας συναναστρέφεται μὲ τοὺς προγόνους ἐξίσου καὶ ἀπογόνους του, ὑπερπηδῶν ἐνταῦθ' καὶ τὸν χρόνον καὶ τοῦ τόπου τὰ διαστήματα.

Ἐκτοτε ἐπολυπλασιάσθησαν μὲν αἱ γνώσεις, ἔλαβε δὲ ἀρχὴν ἡ φιλολογία ὑποτροφομένη ἀπὸ αὐτὴν τὴν φύσιν. Ἐπειδὴ ἡ

μεγαλειότης και ποικιλία τῶν κτισμάτων ανεπύρωσαν τοῦ ἀνθρώπου τὴν φαντασίαν και ὁ ἐνδουσιασμός ἐξήτει ζωηράν γλώσσαν διὰ τὴν ἐκφρασιν παντοδαπῶν αἰσθημάτων, ἐγενήθη ἡ ποίησις, ὄργανον ἀξίον νὰ ἐξυμνήσῃ τὰ θαύματα τῆς δημιουργίας με εὐγενῆ και πομπικὸν τόνον, νὰ ὑποβάλλῃ δὲ εἰς τὸν θρόνον τοῦ δημιουργοῦ τὸ σέβας και τὴν εὐλάβειαν τῶν θνητῶν. Τὴν ὑψηλόρον ταύτην διάλεκτον μελαγχολικὴν και βαρεῖαν, ἡ τερπνὴν και χαρίεσσαν κατὰ τὰ κλίματα εὐρίσκομεν εἰς τὰ γενέθλια ὄλων τῶν ἐθνῶν και εἰς τὰ πρῶτα ὄλων τῶν θρησκειῶν τοῦ κόσμου θυσιαστήρια. Ἄλλὰ στρεφόμενος ἐκ τῶν ἔξω εἰς τὰ ἔσω ὁ ἄνθρωπος ἐξέτασε τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἐρευνήσῃ τὴν καταγωγὴν του και ἐμελέτησε τὸ τέλος του. Ὄθεν ὅτε ἀνεφάνησαν οἱ φιλόσοφοι εἰς μὲν τὴν Ἀσίαν ὁ Βράμας και Ζωροάστρης, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἐπιμενίδης και Πυθαγόρας, οἱ ὅποιοι σπουδάζοντες τὸν συνδυασμὸν τῆς ψυχῆς και τοῦ σώματος, ἐκίρυσαν μεγάλας εἰς τὸν κόσμον ἠθικὰς ἀληθείας.

Ἐπὶ δὲ τῆς συστάσεως τακτικῶν κυβερνήσεων ἡ εὐγλωττία μάλισα ἔλαβε μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς πολιτικῆς τύχης τῶν ἐθνῶν, τὰ διάφορα ἐπληθύνθησαν, και ἄνθρωποι φιλόπονοι ἐσύναξαν τὰ μαθήματα τῆς πείρας τῶν παρελθουσῶν γενεῶν διὰ νὰ ὠφελήσωσι τὰς μελλούσας. ὕθεν προῆλθεν ἡ Ἰσθρία. Οὕτως ἄρα ὁ ποιητής, ὁ ῥήτωρ, ὁ φιλόσοφος και ὁ Ἱστορικὸς ἤλθον ἀλληλοδιαδόχως νὰ ἐκτείνωσι τῆς ἀνθρωπίνου διανοίας τὰ ὄρια.

Ὁ φιλόλογος κοινοποιῶν ὅσα αἰσθάνεται πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς και συγχρόνους προτίθεται νὰ τοὺς τέρψῃ ἢ νὰ τοὺς ὠφελήσῃ. Ὄθεν διὰ μὲν τὸ πρῶτον πρέπει νὰ μάθῃ και ν' ἀκολουθήσῃ μάλισα τὰ ἤθη, τὰς ὁρέξεις αὐτῶν και τὰς κλίσεις· διὰ δὲ τὸ δεύτερον περιγράφει τὴν ἀμάθειαν, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ νὰ διασκεδάσῃ και τὰς προλήψεις ἢ καταχρήσεις ὅσας εὐχεται νὰ ἀφανίσῃ. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἐκφράζει τῶντι τῆς κοινωνίας τὴν κατάστασιν. Ἐκτὸς ὅμως τῆς πρὸς τὰ ἤθη σχέσεως,

ἡ φιλολογία ἀνέχεται και με τοὺς νόμους, οἱ ὅποιοι τὰ ῥυθμίζουσι, πολλάκις μάλισα και ὀλοκλήρως τὰ μεταβάλλουσιν. Ἄλλ' οἱ μὲν πολιτικοὶ νόμοι διατάττουσι τὰς μεταξὺ τῶν πολιτῶν σχέσεις· οἱ δὲ ἐθνικοὶ προσδιορίζουσι τὸν τύπον τῆς Κυβερνήσεως, ἐκ τούτων δὲ ἀμφοτέρων γίνεται τῆς Ἐπικρατείας τὸ πολίτευμα, με τὸ ὅποιον ἡ φιλολογία εὐρίσκεται πάντοτε εἰς ἀρμονίαν.

Οὕτω πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὴν φιλολογίαν, ὅταν θέλωμεν νὰ τὴν ἐξετάσωμεν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς και λαοὺς. Ματαίως τὴν ἀποδίδομεν εἰς τὴν διαφορὰν τῶν τόπων. Βέβαια τὸ κλίμα ἐνεργεῖ εἰς τὰ ὄργανα τῆς αἰσθήσεως, ἐξάπτει ἢ ψυχραίνει τὴν φαντασίαν και ἀμβλύνει ἢ ὀξύνει τὸν νοῦν. Καθ' ὅλους ὅμως τοὺς τρόπους τούτους προδιαθέτει μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἐν ᾧ τὸ εἶδος τῆς Κυβερνήσεως και τὰ ἤθη ἐνθαρρύνουσιν ἢ πνίγουσι τὴν φυσικὴν ταύτην ἐξίν. Ἡ Ἰταλία διαμένει βέβαια ὁποῖα ἦτον· ἀλλὰ μήτηρ ἄλλοτε μεγάλων ἀνδρῶν· μόλις διακρίνεται σήμερον, ἐν ᾧ ἡ Γαλλία και Ἄγγλία, τόπος νομαδῶν ἀγρίων, κατεστάθησαν τῶν ἐπιστημῶν και τοῦ πολιτισμοῦ τὸ θέατρον. Ἐπάρχει ἄραγε ἀναγκαῖον νὰ φέρωμεν ὡς τοῦ λόγου παράδειγμα ἐχέγγυον και αὐτοὺς τοὺς Ἑλληνας, τοὺς ὁποίους ὀδεσποτισμός μόνον ἐδυνήθη νὰ μεταβάλλῃ;

Ἐπὶ θεοκρατικῆς Κυβερνήσεως ὁ φόβος και ἡ ἐπιθυμία κυριεῦουσιν ὁμοίως τὸν ἄνθρωπον. Ἀκούοντες τῆς συνεδήσεως τὴν φωνὴν τρέμομεν τὸν θεὸν ὡς κριτὴν ἀδυσώπητον και τιμωρητὴν, ἀποβλέποντες δὲ εἰς τὴν φύσιν ἀναγκαζόμεθα νὰ τὸν θαυμάζωμεν εὐχαρίστως ὡς εὐεργέτην. Ἀναμφιβόλως μεταξὺ τούτων διωτικῶν περισπασμῶν και ὕλικῶν συμφερότων, μάλισα δὲ διὰ τὴν ἀκηδίαν, ἐπονείδιστον τῆς ψυχῆς ὕπνον, και τὴν κακὴν συνήθειαν, ἡ θρησκεία δὲν ἔχει κατὰ δυστυχίαν πολλὴν δύναμιν εἰς ἡμᾶς· ἀλλ' ἐνήργει τὰ πάντα εἰς τὴν ἔτι παρθενικὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων. Ὄθεν αὐτὴ ἐνέπνευσε τῷ

ἔθη, ἀνεπλήρωσε τὰς θεσμοθεσίας, διέταξε τὸν δρόμον τῆς ἐξουσίας τῶν ἀρχόντων τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ὅστις δὲν ἀνεγνώριζεν ἄλλον βασιλέα καὶ κύριον παρὰ τὸν θεόν. Ἡ ἰδέα αὐτῆ ἐνθουσίασε τόσον τοὺς Ἱερούς συγγραφεῖς, ὥστε δὲν εὐρίσκωμεν πούποτε εἰς τοὺς ἐθνικοὺς τοιαύτην ἔμπνευσιν καὶ τόσον ἐννευῶν ὕψος.

Εἰς τὴν δεσποτικὴν Κυβέρνησιν γίνεται κατ' ἐξοχὴν ὑποπτος ἢ ἐπιστήμη· ἐπεὶδὴ ἀποκαλύπτει ἐπικινδύνως πολλὰ μυστήρια, ὅπου ὁ ἄνθρωπος δὲν συγχωρεῖται νὰ ἔχη οὔτε τῆς ἀξίας αὐτοῦ τὴν συναίσθησιν. Ἄλλ' ἡ φιλολογία διαδίδει τὴν ἐπιστήμην καὶ φλεγόμενη μὲν ἀπὸ τὴν δόξαν, μεθύουσα δὲ ἀπὸ ἐπαίνου, ζητεῖ πάντοτε νέους προσηλύτους, ὑπερκαπίζει τὸν ἀδικούμενον ἀποτελμαῖ διαφόρους παρατηρήσεις, ὅθεν ὡς ταράττουσα τὴν ἡσυχίαν τοῦ δεσποτισμοῦ καταδιώκεται πάντοτε ἀσπόνδως. Τίς δύναται νὰ ὑποφέρῃ κρεμάμενον συναχῶς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Δαμοκλέους τὸ ξίφος; Διὰ τοῦτο εἰς τὰς δεσποτικὰς πολιτείας μὴ εὐρίσκουσα πούποτε ἀσφάλειαν ἡ φιλολογία καταφεύγει εἰς τὴν σκιάν τῶν βωμῶν. Ἄλλ' ὅλα σχεδὸν τὰ ἔργα αὐτῆς περιορίζονται εἰς ἔμφαντικούς τινας ὕμνους ἢ συμβολικοὺς ἀπολόγους καὶ μόλις ἢ ἐπιείκεια τῆς Κυβερνήσεως τῶν Καλέφων συγχώρησεν εἰς ὀλίγον τῆς καλλιτεχνίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν τὴν πρόοδον.

Δυναστευόμενος καὶ περιωρισμένος κατὰ τὸ μᾶλλον κατ' ἥττον ὁ λαὸς εἰς τὰς ἄλλας πολιτείας ἐναμβρύνεται ὡς κυριάρχῃ ἐπὶ δημοκρατίας. Ἐπεὶδὴ ἐπαγρυπνεῖ εἰς ὅλα τὰ συμφέροντα τοῦ οἰκιακοῦ καὶ πολιτικοῦ αὐτοῦ βίου, ζητεῖ ἀναγκαίως πρότερον νὰ τὰ γνωρίσῃ· ἔχει ἄρα χρεῖαν πολυποικίλων γνώσεων. Ἄλλ' αἱ τέχναι γεννῶνται ἀπὸ τὴν εἰρήνην, αἱ δὲ πολιτικαὶ στάσεις τῆς δημοκρατίας σαλευούσιν ἀκαταπαύστως τὴν χώραν. Ἐπειτα ὅλος ἐκδοτός εἰς τὰ κοινὰ ὁ πολίτης φαίνεται ὅτι οὔτε καιρὸν ἔχει νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν τέρψεων τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς. Ὅθεν ἀντὶ τῶν ἄλλων διαπρέπει μάλιστα τοῦ λόγου.

ἡ δύναμις διὰ τοῦ ἰσχυροῦ τούτου μογλοῦ κινεῖ ὁ δημαγωγὸς τὰ πάθη καὶ ἡ Ἱστορία ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος τούτου ὡς μέγα δράμα ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς παριστανόμενον ἔχει ὑποκριτὰς ὅλους τοὺς πολίτας. Τὰ ἐλατήρια τῆς Κυβερνήσεως κινουῦνται εἰς τὸ φανερὸν, λείπουσιν αἱ βραδιουργίαι, οἱ χαρακτῆρες φαίνονται καθαρώτεροι καὶ ὁ πατριωτισμὸς, ἡ φιλοτιμία, ἡ πεποιθήσις, ἀναπτύσσονται καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. Ὁ ἄρχων δὲν ἀπαξιοῖ παρατιούμενος τὴν ἀρχὴν νὰ συγγράψῃ τὰ χρονικά τῆς πατρίδος, ὡς συμπλήρωμα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ζωῆς· ὅθεν καταλαμβάνων τὸ τέρμα ρίπτει τὰ βλέμματα εἰς τὸ στάδιον, τὸ ὅποιον διέδραμε, ὥστε ἡ διήγησις αὐτοῦ ἔχει αἰδέσιμόν τι καὶ σεβασμίου, ὡς οἱ λόγοι τοῦ ἀποθνήσκοντος γέροντος. Εἰς τὴν Ἱστορίαν, ὡς βιβλίον τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως, ἡ δημοκρατικὸς λαὸς ζητεῖ τὰ γενναῖα τῆς ἀρετῆς παραδείγματα. Ἄν οἱ ἄλλοι τῆς φιλολογίας κλάδοι δὲν προκίπτωσι τόσον, ἡ δημοκρατία ὅμως τοῦλάχιστον δὲν θάλλει κανὲν ἐμπόδιον. Διὰ τοῦτο ἴδομεν ὅτι βοηθούσης καὶ τῆς φύσεως ὅλοι σχεδὸν εὐδοκίμησαν ἄλλοτε εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ λαὸς ἀγαπᾷ περιπαθῶς τὰ θεάματα. Εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἢ πατριωτικὰς ὠδὰς, τὰς ὁποίας ἔψαλλον ἐπὶ τῶν ἑορτῶν οἱ ποιηταί, ἠθέλησε νὰ προστεθῶσι καὶ πράξεις καὶ ὑποκριταὶ, καὶ τόπος καὶ πρῶδος καὶ λύσις περιπλοκῆς. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη ἡ δραματικὴ, τὴν ὁποίαν ἐβοήθησαν διαφερόντως οἱ ἄρχοντες, σκοπεύοντες; νὰ ἀντιπερισπάσωσι θορυβώδη ὄχλον ἀπὸ τὰς πολιτικὰς ἀσχολίας. Ἡ τραγωδία ἔφερεν εἰς τὴν σκηνὴν τὰς ἐθνικὰς προλήψεις καὶ παραδόσεις· παρέλαβε δὲ ἥρωας ἀπὸ τὰς ἐνδοξοτάτας οἰκογενείας διὰ νὰ ἐκθειάσῃ τὰς συμφορὰς αὐτῶν. Ἄλλὰ τοιαῦτα ἰδανικὰ πολλάκις κακὰ δὲν ἐθρέψτησαν τοὺς Ῥωμαίους συνειθισμένους εἰς τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἐξορίαν. Ὅθεν ὑπῆγον εἰς τὸ ἀμφιθέατρον νὰ ζητήσωσιν ἰδιαιτέρας τραγωδίας καὶ νὰ εὐφημήσωσι βλέποντες φανευόμενα ἔλεεινῶς 300 μονομάχους.

Ἡ Κωμωδία, ἥτις ἔχει μάλιστα σκοπὸν νὰ ρυθμίσῃ διὰ τῆς χλεύης καὶ τοῦ τωθασμοῦ τὰ ἦθη, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, εἰμὴ ἐν μέσῳ κοινωνίας ἥδη προχωρημένης εἰς τὸν πολιτισμὸν, ὅπου συνερχομένων τῶν ἀνθρώπων εἰς μικρὰς συναναστροφὰς καὶ τὰ λεπτότατα αὐτῶν πάθη ἀναφαινόμενα κατὰ διαφόρους φάσεις. Ἡ δημοκρατία ὅμως ὀλίγον γνωρίζει τὴν σχετικὴν ταύτην συνέντευξιν ὀλίγον ἀκολοιθῶς ἐβοήθησε τὴν κωμωδίαν. Ἡ ἐποποιία ὑπὲρ ζετῶν νεανικῶν λαῶν ἢ ποίησις ὅθεν ἐξέλικεν εἰς τὰ σημερινὰ ἔθνη. Ὁ Ὀμηρὸς ἤμασεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ Βιργίλιος ἐξ ἐναντίας φαίνεται πόσον ἤθελε κατόπι. Ἀλλ' ὁ Τάσος ἐξῆσεν ὅτε ἦδη ὁ κόσμος ἔκβαινε ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς βαρβαρότητος ὅθεν ἐψαλλεν ἐπιτυχῶς τὴν ἀνέγερσίν του.

Ἐπὶ μὲν δεσποτισμοῦ ἐπέχει νόμων τόπον ἢ αὐθαίρετος ἐνὸς μόνου θέλησις. Ἐπὶ δὲ μοναρχίας ἀπολύτου εἰς μὲνες ψηφίζει νόμους, ἀλλὰ διοικεῖ κατ' αὐτοῦ. Ἄν καὶ τίποτε θετικῶς δὲν ἐμποδίσῃ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν, ἀπαντᾷ ὅμως ἠθικὰ ἐμπόδια, τὰ ὅποια δὲν δύναται ἀκινδύνως νὰ καταφρονήσῃ. Οἱ λόγοι ἐπὶ τῆς ἀπολύτου μοναρχίας ἐτιμήθησαν σχεδὸν πάντοτε καὶ εὐδοκίμησαν. Καθὼς αἱ τέχναι, καὶ ἐκεῖνοι τότε δύναται νὰ θέλωσι πολυειδῶς τὸν μόναρχον, τὸν ὅποιον αἱ ἀπολαύσεις ἐξουσίας θεβαίαι δὲν ἀρκοῦσι πλέον νὰ κινήσωσιν. Ἡ μυθιστορικὴ ἔχουσα βάσιν τὸν ἔρωτα καλλωπισμένον μὲ ὅλα τῆς φαντασίας τὰ χρώματα κατακαλύζει τὴν ἐπικράτειαν μὲ συγγράμματα, ὅπου τῆς καρδίας τὰ πάθη ἀναφαινόμενα καὶ ἀναλυόμενα εἰς διαφόρους μορφὰς συνειθίζουσι τὸν ἄνθρωπον εἰς μεταφυσικὴν τινα αἰσθημάτων ὅλως ἄγνωστον ἐπὶ τῆς ἀρχαίας δημοκρατίας. Τέλος ἡ κομψότης τοῦ ἐξωτερικοῦ ἤθους δίδει ἔμφασιν ἀπατηλῆς τινας εὐμενείας καὶ ἀγαθότητος εἰς τῶν ἀνθρώπων τὰς φυσιογνωμίας. Ἡ δραματικὴ διαφέρει ἐνταῦθα κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν θεατῶν, ἐπειδὴ ἀντὶ πλῆθος συνερχομένου ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ἐκθουσιώδους καὶ περιπαθοῦς, ἐδῶ δὲν φαίνοντα

εἰμὴ ὁ θεσιλεύς καὶ ἄνδρες τινὲς ἐκλεκτοὶ ἐξευγενισμένου ἔθνους, δυσσαρσιζόμενοι εἰς τοὺς παλαιούς θεατρικὸς τρόπους. Ἡ τραγωδία αἰετ καταβαίνουσα ἀπὸ τὸ κλοσσαϊκὸν αὐτῆς ὕψος ἀναγκάζεται νὰ ὑποδῶθῃ ταπεινότερον κόθουρον· ἀφίνει δὲ καὶ τὰ προσωπεῖα καὶ τὰς μηχανὰς διὰ νὰ παραśησῃ πιστότερον τὴν ἀδμημιαν καὶ τοὺς στεναγμοὺς, καὶ νὰ κινήσῃ γλυκύτερα δάκρυα. Ἡ δὲ κωμωδία πλουσιωτέρα ἐμπαίζει τὴν κενοδοξίαν, τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν ὑπόκρισιν καὶ τὴν φιλαυτίαν. Ἡ ἔλαφρά ποίησις ὑποσχόμενη εἰς μὲν τὸν ποιητὴν ἀκινδυνότερας νίκας, εἰς δὲ τὸν ἀναγνώστην ἀπονωτέρας ἡδονὰς, εὐφραίνει τὰς οἰκιακὰς συνεντεύξεις. Ἡ εὐγλωττία δὲν ἀντηγεῖ πλέον εἰμὴ εἰς τὸν ἄμωνα. Ὁ ἱστορικὸς διηγεῖται, ἀλλὰ δὲν κρίνει· ἐνίστα μάλιστα ἀτιμάζεται καὶ μὲ δουλοπρεπῆ κολακείαν. Τέλος ἐπειδὴ ὅτι συντείνει εἰς τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων, ὅσα γενῶνται ἀπὸ τὰς σχέσεις μονάρχου καὶ ὑπηκόων, ἐμπνέει φόβον, ὁ φιλόσοφος, καθὼς εἰς τὴν Γερμανίαν, ἀντὶ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν σφάϊραν τῆς πολιτικῆς, βυθίζεται εἰς τὴν μεταφυσικὴν μελέτην.

Ὡς σύμμικτος τρόπον τινα ἀπὸ δημοκρατικὸν καὶ μοναρχικὸν πολιτεύμα ἢ συνταγματικὴ βασιλεία περιλαμβάνει ἀμφοτέρων τὰ ἀγαθὰ· ἀλλὰ τὰ πνεύματα ἐπαγρυπνοῦσιν ἀκούσιως ὅλα εἰς τὴν φυλακὴν τῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων. Οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶσι σπουδαιότεραν ἀνατροφὴν, καταφρονοῦσι σχεδὸν τὰς ματαίας ἡδονὰς, ἐπιμελοῦνται ἐξαιρέτως θετικὰ πράγματα, ἀντὶ ὑποθετικῶν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ὁ ποιητὴς διὰ νὰ θέλῃ πρὸς ὀλίγον συνετοῦς καὶ βαρεῖς ἄνδρας ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ ἔμπνευστος. Εἰς τὸ θέατρον ἀρέσκουσι μάλιστα τὰ συμβάματα, ὅσα συνέχονται μὲ τοῦ λαοῦ τὴν εἰμαρμένην. Ἡ ἱστορία συνοδεύεται ἀπὸ φιλοσοφικὴν κρίσιν, χωρὶς ποτὲ νὰ θεραπεύσῃ μικροπρεπῶς κἀνέναν. Ἡ δὲ ῥητορεία ἔρροντᾷ εἰς τὰ δικαστήρια καλεῖς τῶν Βουλευτῶν τὸ βῆμα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βλέπομεν ὅτι ἡ εὐγενὴς διερμηνεύτρια τῆς

ἀνθρωπίνης διανοίας φιλολογία ὑπάρχει ὑψηλὴ μὲν ἐπὶ Θρησκαιοκρατείας, δεύλη δὲ ὑπὸ τὸν δεσποτισμὸν, ἀνεξάρτητος δὲ καὶ ἀγέρωχος εἰς τὴν δημοκρατίαν, πλουσία δὲ καὶ ἀνθηρὰ ἐν μέσῳ μοναρχουμένου ἀπολύτως ἔθνους, τέλος ἐνεργὸς καὶ ἐμβριθὴς ὅπου βασιλεύει συνταγματικὴ ἀρχή. Συνάγομεν δὲ ὁμοίως ὅτι ἡ εὐημερία τοῦ ἀνθρώπου προέρχεται ὄχι ὀλιγότερον ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων παρά τὴν χρῆσιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ δικαιωμάτων καὶ ὅτι ἐκεῖνη μόνη λέγεται ὀρθὴ πολιτεία, ἥτις καθιεροῦσα τὴν ἀπαραδίαστον ἀσφάλειαν πῶν ἀτόμων καὶ τῶν κτημάτων, ἐνθαρρύνει τὰς διατριβὰς τοῦ πνεύματος καὶ σέβεται τοῦ λογικοῦ τὴν ἀνεξαρτησίαν.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ.

Θεωρία τῆς σημερινῆς Ἰταλικῆς φιλοσοφίας:

Πολλοὶ ἱστοροῦντες κλάδον τινα τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, τὸν θεωροῦσι χωρισμένον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ὅλους ὡς ἔρημον φυτὸν εἰς ἀποτόμων βράχων κρημονύς, ὅπου μόλις ὀλίγον χῶμα ἀναδίδει τὴν ἀναγκαίαν ἰκμάδα εἰς τὴν ἀσθενῆ αὐτοῦ ὑπαρξιν. Ἀλλὰ ματαίως ἐπαριθμοῦμεν τὰ βιβλία καὶ τοὺς συγγραφεῖς ὁποιοῦδήποτε ἔθνους, θέλοντες νὰ διαγράψωμεν τὴν κατάστασιν τῆς φιλοσοφίας, ἂν δὲν τὴν συγκρίνωμεν μὲ τὴν πολιτικὴν, τὰ ἦθη, τὸ κλίμα καὶ τὴν τοπογραφίαν. Εἰς ποίαν π. χ. πόλιν τοῦ κόσμου ἀνήκουσιν οἱ φιλόσοφοι τοῦ Λαέρτιου; Ἐπειδὴ ἐξ αὐτῶν βλέπομεν τοὺς μὲν ῥαχενδύτας, τοὺς δὲ συνωφρωμένους, ἢ βακτηρίαν εἰς τὰς χεῖρας κρατοῦσας, ἢ περιφερομένους αὐχμηροὺς εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ πλατείας, καθὼς παριστάνεται ὁ Σωκράτης εἰς τοῦ Ἀριστοφάνους τὰς κωμῳδίας. Δι' εἰκόνες φαίνονται πολὺ ζωρότεραι, ὅταν δὲν κατέχωσιν ὅλον τὸν πίνακα· ὅθεν ὁ Δεγεράνδος, ἂν καὶ δὲν εἶδεν ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἐνδόξους τῆς Ἑλλάδος φιλοσόφους.

καθὼς ὁ Λαέρτιος, τοὺς ἐξωγράφου ὅμως: τελειότερα, ἐπειδὴ ἐθεώρησεν ὡς ἐκ περιωπῆς τινος ὄχι μόνον τὸν ἀνθρώπον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀντικείμενα ὅλα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὕρισκετο.

Εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐκθεσιν τῆς φιλοσοφίας τὰ ὀνόματα ἔπρεπε, νομιζόμεν, νὰ βάλλωνται ὡς ἀπλὰ μόνον γνωρίσματα τῶν σημαντικωτάτων πραγμάτων ἢ χρόνων, καθὼς αἱ καρφίδες καὶ τὰ σημεῖα εἰς τὴν διαγραφὴν γεωγραφικοῦ χάρτου διακρίνουσι τοὺς ἀξιολογωτάτους τόπους. Τὴν μέθοδον ταύτην ἐκρίναμεν εὐλόγον νὰ ἀκολουθήσωμεν ἐνταῦθα εἰς ὅσα σκοπεύομεν νὰ εἴπωμεν συντόμως περὶ τῆς νεωτέρας Ἰταλικῆς φιλοσοφίας.

Ἄν καὶ μικρὰ καὶ πολλοστημόριος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὑδρογείου σφαίρας, δις ὅμως ἤμασε καὶ ἰδοξάσθη ἡ Ἰταλία ὡς καθέδρα τῶν λόγων, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς βιομηχανίας. Μεγάλως δὲ καὶ ὀλοκλήρου ἐπικρατείας τὴν φιλολογικὴν κατάστασιν ἀρκεῖ νὰ δεῖξῃ ἡ πρωτεύουσα πόλις. Εἰς τοὺς Παρισίους π. χ. εὕρισκόμεν συγκεντρωμένα ὅλα τῆς Γαλλίας τὰ φῶτα· Ἐκεῖ οἱ σοφοὶ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν συνιστῶσιν ὄχι ὀλιγότερον ἔνδοξον καὶ σεμνοπρεπὴ ὀμήγηριν παρά τοὺς ἀντιπροσώπους, οἱ ὅποιοι παριστάνουσιν ὅλον τὸ ἔθνος. Ἡ Ἰταλία ὅμως δὲν εὐτύχησε νὰ διαφυλάξῃ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς ἐνότητα· ὅθεν διάφορα χρώματα διακρίνουσιν εἰς τὸν χάρτην τὰ μέρη τῆς τερπνῆς ταύτης χώρας· καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη εὕρισκεται ὡς καὶ εἰς τὰ προϊόντα αὐτὰ τοῦ πνεύματος.

Ἡ Αἴτη τὴν ὁποίαν περιέγραψε τόσον ζωηρὰ ὁ Πίνδαρος ἀπέλιπε τὸν Βιργίλιον κατὰ τοῦτο ἀμιλλώμενον. Ἐκεῖ ἐτάφη ὁ Ἐμπεδοκλῆς μὴ δυνάμενος, ὡς λέγεται, νὰ ἰννοήσῃ τὴν φύσιν τῶν ἐκρήξεων. Ἡ θεὰ τοῦ πυριπνδου τούτου ὄρου ἐπιρρέει πολὺ εἰς τοὺς Σικελούς· ἐπειδὴ εἴτε μύδρους ἀναπέμπον καὶ κατακλύζον μὲ ποταμοὺς πυρὸς ὀλοκλήρους πόλεις, εἴτε συσκοτίζον τὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ ἀσβήλην καὶ πυκνὰ καπνοῦ νέφη προκαλεῖ ὁμοίως τὸν φιλόσοφον εἰς τὴν μελέτην τῶν περιέργων τούτων φαινομένων. Διὰ τοῦτο αἱ φυσικοῦστορικαὶ ἐπιστήμαι σπου-

δίζονται διαφερόντως εἰς τὴν Κατάνην καὶ ἐπικρατεῖ μάλις αὖ καὶ ἡ ὕλικη ἢ αἰσθησιόλατρικὴ φιλοσοφία, ἐπειδὴ συνειθισμένοι νὰ βλέπωσι τὸσον θέβαια πράγματα, δυσκόλως οἱ ἄνθρωποι δύναται ποτε νὰ φαντασθῶσιν ἢ νὰ γνωρίσωσι τῶν ἀφηρημένων ἰδεῶν τὴν ὠραιότητα.

Γεννημένος μὲ διάπαιρον καὶ ἰσχυρὰν φαντασίαν ὁ Βεντούρας ὑπῆγε νὰ σπουδάσῃ ἀκριβέστερον εἰς τὴν Ῥώμην τῆς Ἀρραβίας τὰ ὑψηλὰ δόγματα. Ὁ δὲ συμπολίτης αὐτοῦ Ἀγαθῆνος Λόγγος ἔγραψε περὶ φιλοσοφικῶν αἰρέσεων, ὅπου εὐρίσκονται διεφθαρμένα μᾶλλον ἢ διωρθωμένα τὰ φρονήματα τοῦ Κοנדιλιάκου, τοῦ Βερκλεῦ, τοῦ Χιούμη καὶ ἄλλων. Διατὶ ἄραγε εἰς τὴν Σικελίαν διαμένουσι σχεδὸν ἄγνωστα τὰ φιλοσοφήματα τοῦ σχολείου τῆς Νεαπόλεως; Διὰ τὸν αὐτὸν ἴσως λόγον ὅστις βιάζει τοὺς Σικελούς νὰ ἀποστρέφονται τὰ πολιτικὰ ἀξιώματα τῆς αὐτῆς τῆς Νεαπόλεως.

Τίς φιλόσοφος δύναται νὰ μακρυθῆ ἀπὸ τὸν παράδεισον τοῦτον τοῦ Ἐπικούρου, ὅπου ἀήρ καὶ γῆ καὶ θάλασσα ἀμιλλῶνται ὁμοίως νὰ καταθάλωσι τὰς αἰσθήσεις καὶ ὁ ἀνήκουστος θόρυθος τῆς Τολεδικῆς ῥύμης (Toledo) ἀρκεῖ νὰ ζαλίῃ τὰ πτηνὰ, καθὼς συνέβαινε εἰς τῶν ἀρχαίων τὰ ἀμφιθέατρα, ὅπου μυριάδες θεατῶν ἐχειροκρότου καὶ ἐπαυφήμου τὸν ποιητὴν ἢ τὸν ὑποκριτὴν τοῦ δράματος; Ἡ κατασκευὴ καὶ ἡ κατανάλωσις τῶν μακαρονίων δύναται νὰ ἐνασχολήσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ τις νὰ σπουδάσῃ τὴν ἐπιστήμην τῆς διανοίας; Τοῦλάχιστον κενεῖνα ἕξοχον φιλόσοφον τῆς ἡδονικῆς πάύτης πόλεως δὲν ἔχομεν νὰ ὀνομάσωμεν. Εἰς τὴν Τροπέαν, πολίχνιον τῆς Καλαβρίας, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Καμπανέλλας, ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ Ἰταλικὴ φιλοσοφία. Ἐκεῖ ὁ Γαλούπης ἐδόθη εἰς τὰς φιλοσοφικὰς μελέτας. Μεμακρυσμένος ἐξίσου καὶ ἀπὸ τὰς μεταρσιολεσχίας τῆς Γερμανικῆς σχολῆς, καὶ ἀπὸ τὸν θόρυθρον τῆς ὕλομανίας σύστησεν ἰδίαν τινὰ πειραματικὴν φιλοσοφίαν. Ἀφοῦ ἐξέτασεν ἀκριβῶς τοῦ Καντίου καὶ ἄλλων τὰ συστήματα

ἐπημελιῆται νὰ τὰ ἀνασκευάσῃ. Διαίρων δὲ τῆς ψυχῆς τὰς σφαίρας χεῖρας δυνάμεις εἰς κοιναισθησίαν, φαντασίας, συνειδήσιν, ἀνάλυσιν καὶ σύνθεσιν, διευκρίνησε τὴν ἱεροφάνη ἰδεολογίαν, καὶ τὴν ἔρρηξε μάλις αὖ εἰς σφαιρωτέρας θέσεις παρὰ τῆς Γαλλικῆς φιλοσοφίας τὸν ἀρχηγὸν Κοנדιλιάκ. Ἄλλ' ὁ φιλόσοφος ἔτυχε δυστυχῆς καὶ πτωχῆς, καθὼς ὅλοι οἱ μεγαλοφυεῖς ἄνδρες ὄθεν κατέφυγε μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ εἰς τὴν πρωτεύουσαν διὰ νὰ ζητήσῃ πόρον. Ἐπειδὴ τὸ ὄνομά του ἦτο ἤδη γνωστὸν ἤλπιε νὰ λάβῃ τὴν χρευθεύσαν τῆς φιλοσοφίας καθέδραν, ἐν παρουσίᾳ εἰς τὸν Γραμματέα τῆς παιδείας τὴν περίοδον τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ μαθημάτων (λογικῆς, ψυχολογίας, ἰδεολογίας, ἠθικῆς φιλοσοφίας). Τὸ εὐγγράμμα τοῦτο χρησίμευσε ὡς ἰσχυρὰ ἐφόδον ὅθεν ὄχι μόνον τὸ ἐπιποθούμενον ἀπέλαυσεν, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ Κοζζίνου (Cossin) ἐπεφορτίσθη νὰ μεταφράσῃ. Οἱ φλύαροι ὅμως Νεαπολίται θεωροῦντες τὸν σιωπηλὸν Γαλούπην ὡς μικρὸν φιλοσοφία ἔμπορον, ἐπειδὴ δὲν ἐκθέτει μὲ πομπὴν καὶ μεγαλοβόρησόν τῶν πραγματειῶν του τὸν πλοῦτον, δὲν ἐκτιμῶσιν, ὡς ἔπρεπε, τὴν ἀξίαν του.

Ἡ πατρίς τοῦ Βικῶ καὶ φιλαγγίρη ἔχει καὶ ἄλλους τινὰς διασήμεους τῆς φιλοσοφίας θιασώτας. Ὁ Μιχέλης ἐξέδωκε περὶ μεταφυσικῆς εὐγγράμμα ὁ Παμφίλης καταγίνεται εἰς τὴν μεθοδικωτάτην τῶν ἐπιστημῶν διαίρεσιν. Ὁ δὲ Βαζέλης φίλος τοῦ ἰδεολόγου Τρασὺ ἐφαρμόζων τὴν φιλοσοφίαν εἰς τὴν πολιτικὴν ἔγραψεν εὐδοκίμως καὶ περὶ τῶν δύο.

Ἐξακολουθοῦντες τὴν φιλοσοφικὴν ταύτην περιήγησιν δι' ὅλης τῆς Ἰταλίας μεταβαίνομεν εἰς τὴν Ῥώμην. Νέον κλίμα, ἄλλα ἤδη, μεγαλοπρεπῆς ἐρημία, ἐνδόξων κτιρίων θαυμαστά εἰρεΐα, καὶ τεράστιοι καὶ λιτανεῖαι ἀγαπάζουσι τὰς ὄψεις τοῦ ξένου. Καὶ πάλαι μὲν ποτε ἡ Ῥώμη εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀγορὰν [forum] καὶ τὸ Καπιτώλιον, ἤδη δὲ περιορίζεται εἰς τὰς ἐκκλησίας ὅπου εὐρίσκεται καὶ ἡ φιλοσοφία· ἐπειδὴ μὲ τοῦ εὐχολογίου τὴν γλώσσαν γίνονται καὶ τὰ μεταφυσικὰ γυμνάσματα εἰς

τὰ σχολεῖα καὶ μοναστήρια. Καὶ ὁμοίως τοῦ Κονδιλιάκου τὸ σύστημα δὲν ἀπαρίσκει εἰς τὴν Ῥώμην. Ὁ Ζήλης ἐξεδωκὴν ἤδη πρὸ τοῦ Λαομιγκέλ ἰδεολογίας πραγματεῖαν, ὅπου συγκατέλαβεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν νοητικῶν δυνάμεων καὶ τὴν προσοχὴν. Οἱ Ἱερεῖς Βίνης καὶ Βονέλλος φαίνονται ὁπαδοὶ τῆς ὀλιγῆς φιλοσοφίας. Ὁ δὲ Βονέμης συγγραφέας βιβλίων πλήρης ἀσυναρτήτων καὶ παραδόξων σχολαστικῶν ἰδεῶν κατῴρθωσε νὰ ἀποφύγῃ τῆς κρίσεως τὴν εὐθύνην προσφωνήσας αὐτὸ εἰς τὴν Θεοτόκον! Ἄλλ' οἱ ἅγιοι ἐπιθυμοῦντες τὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δὲν νοστιμεύονται βίβλια τοιαύτας πνευματοκτόνους θυσίας.

Ὡς βαθὺν τῆς Ἰταλίας φιλόσοφον ἐπαινεῖ μάλιστα ὁ Κουζίνος τὸν Βεντούραν. Εἰς τὸ περὶ ἀρίστης τοῦ φιλοσοφεῖν μεθόδου βιβλίον οὗτος ἔγραψε πολλὰ καινοφανῆ πράγματα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἐνεκρίθησαν ἀπὸ τὴν Παππικὴν αὐλὴν ἄλλοτε δὲ δυσφημῶν ἐπὶ καθέδρας τὸν Ναπολέοντα καὶ θέλων νὰ υποστήσῃ ὅτι τὰ βασίλεια ὀφείλουσιν ὑπακοῆν εἰς τὴν Παππικὴν ἐξουσίαν, ἐκίνησε τὴν ἀγανάκτησιν ὄλων τῶν ξένων πρέσβειων, οἱ ὁποῖοι κατῴρθωσαν νὰ τὸν καταπαύσωσιν ὡς διδάσκαλον.

Φημίζεται δὲ ὁμοίως καὶ ἕτερος μοναχὸς ὁ Μαστροφίνης, ὃς φαρμόσας πρῶτης τὴν φιλοσοφίαν εἰς τὰς θεολογικὰς συζητήσεις. Γενικῶς δὲ πούποτε δὲν σπουδάζεται ἡ ἐπιστήμη! αὐτὴ τόσο, ὅσον εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπειδὴ καὶ αἱ ἐκκλησιαί αὐταὶ μεταβάλλονται εἰς γυμνάσια, ὅπου νέοι Ἱερεῖς περικυκλωμένοι ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους ἀναδέχονται νὰ ἐπιστηρίξωσίν τινα θέσιν καὶ νὰ ἀποκριθῶσιν εἰς ὅλας τὰς ἐστάσεις.

Ἄν καὶ ἡ Βονωνία ὑποτάσσεται εἰς τὸν Πάππαν, ἔχει ὅμως πολλὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα δὲν ἔξωθη καμμία ἄλλη Ἱερατικὴ πόλις· ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἐφημερίδες Γαλλικαὶ ἀναγινώσκονται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ὁμιλίας ὑπάρχει ἀπεριόριστος. Διὰ τοῦτο παμπληθεὶ ἄλλοτε συνέτρεχον εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βονωνίας Γάλλοι καὶ Γερμανοὶ καὶ Ἄγγλοι.

καθὼς τὴν σήμερον οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ὑπάγουσιν εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ νὰ περάσωσιν ἐπιστημῶν: τὰς ὀλιγαριθμούς τῆς ἀνακαωχῆς τῶν μαθημάτων ἡμέρας. Ἡ πολιτικὴ ὅμως τῆς Βονωνίας ἀναστάτῳσι μετέβαλε διόλου τὴν φάσιν τῆς φιλοσοφίας. Οἱ μεταναστάται καὶ φυγάδες μαθηταὶ ἐπιστρέφοντες εὐρῆκαν χωρὶς βωμοὺς καὶ Ἱερεῖς τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς φιλοσοφίας: ὅθεν οὐστήσαν εἰς τὰς οἰκίας διδασκαλικὰς καθέδρας. Αἱ γυναῖκες ἀπὸ φίλανδρον ἐπίδειξιν ἄρχισαν νὰ ἐνασχολῶνται εἰς ἀντικείμενα ὀλιγότερον ἐλαφρὰ παρὰ τὰς λεπτοῦφεις αὐτῶν τραχηλίας καὶ ἐπωμίδας (blondes et dentelles). Ἡ μάθησις ἐξωρισμένη ἀπὸ τὰ δημόσια κατὰ στήματα κατέφυγεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκιακῆς κοινωνίας καὶ ἡ σχολαστικὴ φιλοσοφία μεταποιήθη εἰς ἰκλεκτικὴν σύμφωνον μετὴν παροῦσαν τῶν πνευμάτων κατάστασιν καὶ τὴν ἀκατάπαυστον τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν πρόοδον.

Πλησίον τῆς Βονωνίας κεῖται ἡ Πεσάρα μήτηρ πολλῶν καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, ὁποῖος ὁ περίφημος τῆς μουσικῆς διδάσκαλος Ῥοσίνης. Ἐκεῖ ἄρχισε τὰς φιλοσοφικὰς ἐργασίας καὶ ὁ Κόμης Μαρμάνης. Ἐξωρισμέος διὰ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ δόξας δὲν περιορίζεται νὰ κλαίῃ εἰς τὴν ξένην γῆν τὴν πατρίδατου, καθὼς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὸ τὰς ἰτέας τῆς Βαβυλῶνος, ἀλλὰ πλουτεῖ με φλογερὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα ἐπιστήμην ὅλων ἰδαικῆν. Ὅθεν εἰς τὴν ἀνακαινίσιν τῆς ἀρχαίας Ἰταλικῆς φιλοσοφίας rinovamento de l'antica filosofia Italiana ἀνατύσσει τοῦ Βικῶ, τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ Καμπανέλλα καὶ ἄλλων τὰ φιλοσοφικὰ δόγματα, τῶν ὁποίων ἡ πολυμάθεια συγκαλεῖ περὶ αὐτῶν πλῆθος ἀκροατῶν εἰς τὴν ξενοδόχον τῶν Παρισίων πόλιν, ὅπου διατρίβει.

Ἡ ὑπερηγὴ καὶ εὐδαιμονία τῆς Τοσκάνας δὲν ἀνήκει παντελῶς εἰς ἀφρημένας τῆς φιλοσοφίας ἐρεῦνας, αἱ ὁποῖαι ποτὲ δὲν πρέκοσαν πολὺ εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ συνίσταται εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν ἰσάλληλον τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτος διαμερισμὸν,

ταί ὅποιαι προστατεῖται τόσο ὁ Δούξ Λεοπόλδος. Ἡ δόξα τοῦ λαοῦ τούτου προήλθε μαλιστα ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς φυσικῆς καὶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν.

Καὶ εἰς τὴν Λομβαρδίαν, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν Βόρειον Ἰταλίαν ἡ παιδεία ὑπάρχει γενικῶς πλέον ἐξελπωμένη εἰς ὅλας τὰς τάξεις, ἡ ὕλική φιλοσοφία ἔχει ὀλίγους ὀπαδοὺς, ἡ δὲ ἐπικρατοῦσα συνάδει μὲ τὰς θρησκευτικὰς ἀρχὰς ἐμπνεύουσα εἰς τὴν ψυχὴν λαμπρὰ καὶ παρηγόρους ἀθανασίας ἐλπίδας.

Ὁ Ἱερεὺς Ρουμίνης διαχέει ἐντεῦθεν εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν τῆς δανοίας αὐτοῦ τὰ φῶτα. ἔγραψε δὲ καὶ αὐτὸς, καθὼς καὶ ἄλλοι, περὶ γενέσεως ἰδεῶν. Ἀμφιβάλλομεν ἂν ἔλυσεν εὐτυχέστερον παρ' αὐτοὺς τὸ πρόβλημα τούτου, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ θεωρῆται ὁ τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου τῆς μεταφυσικῆς; ἀλλ' ἔδειξε τοῦλάχιστον πολλὴν ἀγχινοίαν. Αὐξάνουσι δὲ μάλιστα αὐτοῦ τὴν ἀξίαν ὅσα εἶπε περὶ σωμάτων γνώσεως, περὶ ἀρχῆς γλώσσης, περὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Καρτεσιου, Λωκίου, Σχέλλιγγ, Κουζίνου κτλ., ἀλλὰ καθὼς ὁμολογεῖ εἰς τὸ προίμιον, ἡ θρησκεία ὑπῆρχεν ἡ Μοῦσα, ἥτις τὸν ἐνέπνευσεν. Ὁ Ῥωμανιώτης, ἄλλος τῶν Μεδιολάνων φιλόσοφος, ἐφαρμύζων τὴν μεταφυσικὴν εἰς τὴν νομοθεσίαν δεῖκνυει εἰς τοὺς ἀρχοντας τῶν λαῶν πῶς πρέπει νὰ ρυθμίζωσι τοὺς νόμους. Ὁ δὲ Μαντσόνης ἐξέθηκε τὰς μεταφυσικὰς αὐτοῦ ιδέας εἰς τὸ περὶ ἠθικότητος τῆς καθολικῆς θρησκείας σύγγραμμα καὶ ἀνασκεύασεν, ὡς λέγεται, δι' ἐπιστολῆς τὸ σύστημα τοῦ Κουζίνου.

Εὐρίσκονται καὶ ἄλλοι φιλόσοφοι εἰς τὴν Ἰταλίαν οἷον ὁ Μοδένας εἰς τὴν Πεδιάν, ὁ Γρόνης εἰς τὴν Βενετίαν, ὁ Λουσβετης εἰς τὴν Μόδεναν, ἀλλὰ περιορίζονται ὅλοι σχεδὸν εἰς τὴν κριτικὴν.

Εἰς μίαν τῶν ἀνακνηθητικῶν πηγῶν τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Ῥώμης εὐρίσκεται ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή, plus pressa, plus surgit, ἔσθ, πιέζεται τόσο ἀνυψοῦται. Αὐτὴν τὴν ἐπιγραφήν δυνάμεθα νὰ προσαρμύσωμεν εἰς τὴν νεολογίαν

τοῦ Τουρίνου, ἐπειδὴ ἔσθ καταδυναστεύεται καὶ ἐμποδίζεται ἡ παιδεία, τόσο περισσεύει τῆς φιλομαθείας ὁ ἕκλος. Μεταξὺ τῶν ἐρασῶν τῆς φιλοσοφίας τοῦ τόπου τούτου ἀρκεῖ νὰ ἀναμύσωμεν τὸν Ὀρνάτον, τὸν ὁποῖον ὁ Κουζίνος παρέλαβε συμπράκτορα εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Πλάτωνος ἐξαιρέτως δὲ τὸν μεταλλοχολικὸν Σύλβιον Πίλλικον. Ταῦτα συγγραμματα εὐρίσκουσι προθύμους μεθερμηνευτὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὡς εἰ τοῦ Τηνεμάνου τοῦ Καντίου, τοῦ Τρασὺ, τοῦ Jouffroy τοῦ Στέουερτ καὶ ἄλλων πολλῶν ἡ φιλοσοφία ἐπλουίσθη ἤδη μὲ πολλὰς σημαῖαι εἰς τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν, ἀν καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν βιβλίων ἀπαντᾷ ἀπείρους δυσκολίας ἐπειδὴ πολλάκι οἱ συγγραφεῖ μένουσι τὸν χειμῶνα χωρὶς μανδύου διὰ νὰ οἰκονομήσῃ ἕκαστος τοῦ τόπου τῶν βιβλίων αὐτοῦ τὴν δαπάνην. Ὅθεν καὶ ὁ περίφημος Βόττας, τοῦ ὁποῖου τῆς Ἰταλικῆς ἱστορίας ἡ Γαλλικὴ μετάφρασις ἔφερεν 150 χιλ. δρ. φράγκων κέρδος εἰς τὸν βιβλιοπώλην ἐβιάσθη ἀπὸ ἔνδειαν νὰ παραχωρήσῃ τὸ πρῶτό ὑπονείσι τὸν φαρμακοπώλην ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ χαρτίου. Ὅταν σοχαστῆ τις ὅλα τὰ τοιαῦτα ἐμπόδια καὶ μάλιστα τῆς ἀστυνομίας τὸν καταδιωγμὸν, θαυμάζει δικαίως πῶς τόσος ἔρος μαθησεως φλέγει εἰσέτι τῶν Ἰταλῶν τὰς ψυχὰς καὶ ἀναφαίνονται ἐκ διαλειμμάτων ἄνδρες μεγάλοι, ὅποιοι ὁ Βικιὸς, ὅστις πρῶτος ἔδωκεν εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἱερογλυφικά.

Δύο εἶδη γραφῆς ἐπενώσαν ἀπ' ἀρχῆς οἱ ἄιθρακι, τὸ μὲν Ἱερογλυφικόν, τὸ ὅποιον μεταχειρίζονται οἱ Κινέζοι, τὸ δὲ ἀλφθητικὸν ἢ φωνητικόν, τὸ ὅποιον ὑπάρχει κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς.

Οἱ Κινέζοι δὲν ἔχουσι κυρίως γράμματα ἢ στοιχεῖα, ἀλλὰ

σύμβολα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι ὀλοκλήρους ἰδέας καὶ αὐτὰ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πράγματα. Οὕτως ἡ οἰκία παριστάνεται δι' ἐνὸς εἰδικοῦ χαρακτήρος, ὅστις δὲν θέλει ποτὲ μεταβληθῆ καὶ ἂν οἱ Κινέζοι καταστήσωσιν εἰς τὴν καθομιλουμένην αὐτῶν διάλεκτον νὰ τὴν ἐκφράξωσι διὰ νέας καὶ πάντῃ ἀσυνήθους ἢ ἀγνώστου λέξεως. Τὰ ἀριθμητικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἔχομενεὶς χρῆσιν ἀναλογουσι μὲ τὰ ἱερογλυφικὰ τῶν Κινέζων. Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν Ἑγγλίαν καὶ Γαλλίαν καὶ παντοῦ αἱ δὲ τῶν μονάδες σημειοῦνται διὰ δύο ἀλλεπάλληλων ὁ μικρῶν συνεχόμενων εἰς ἓν μέρος, ἀλλὰ βλέποντες τὸ ἰδιογραφικὸν σημεῖον τοῦτο ὁ μὲν Γάλλος προφέρει huit, ὁ δὲ Ἄγγλος eight, ὁ δὲ Ἰσπανὸς ocho κτλ. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν συνθέτων ἀριθμῶν ὄλων. Ὡστε ἂν ἐπιθεχόμεθα ποτὲ τὰ ἰδιογραφικὰ τῶν Κινέζων σημεῖα, καθὼς τοὺς Ἀραβικοὺς χαρακτήρας, ὅλοι ἦτο δυνατόν νὰ ἀναγινώσκωμεν ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν γλῶσσαν τὰ διάφορα ἐκείνων βιβλία, καθὼς ἀναγινώσκωμεν ὄλους τοὺς ἀριθμοὺς, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν οὔτε λέξιν τῆς γλῶσσης, τὴν ἰδιοποιῶν ὁμοιοῦσιν ὅσοι τοὺς ἔγραψαν.

Ἄλλ' ἢ ἀλφαβητικὴ γραφὴ διαφέρει· ἐπειδὴ τῆς πλουσιωτάτης γλώσσης ὄλαι αἱ λέξεις σύγκεινται ἀπὸ ὀλίγου τινὸς στοιχειώδους ἄχου, τοὺς ὁποίους παριστάνουσι 24 ἢ 30 γράμματα, ὥστε διὰ τῆς διαφορῆς αὐτῶν συμπλοκῆς γράφομεν ὅ,τι προσβάλλη εἰς τὰς ἀκούας καὶ μὴ γνωρίζοντες μάλιστα τὴν σημασίαν του. Εἰς δὲ τῶν Κινέζων τὴν ἱερογλυφικὴν φαίνεται, πρόπον τινὰ ἢ νηπιότης τῆς τέχνης, ὅχι διότι χρειάζονται, κατὰ τὴν κοινὴν πρόληψιν, πάμπολλοι χρόνοι καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς μέρος εἰς τὴν μάθησίν της· ἐπειδὴ ὁ Ρεμουζάτος καὶ ἐξ ἰδίας πείρας καὶ διὰ τῶν ἀξίων μαθητῶν, τοὺς ὁποίους κατ' ἔτος διέσπειρεν, ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Κινεζικὴ γλῶσσα ὁμοιάζει τὰς ἄλλας. Οὔτε διότι οἱ ἱερογλυφικοὶ χαρακτήρες περιρρίζονται μόνον εἰς τὰς κοινὰς ἰδέας, ἐπειδὴ ἀπὸ ὀλίγας τινὰς σελίδας τῶν Κινεζικῶν μυθιστοριῶν πληροφορούμεθα ὅτι ἐκφράζουσι τὰς μεταφυσικωτάτας καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀφηρημένας ἰδέας

Ἀλλὰ τὸ πρῶτιστον ἐλάττωμα τῆς τοιαύτης γραφῆς φαίνεται ἢ ἐλλείψει σημείων πρὸς νέων ὀνομάτων παράστασι. Ὁ μανδρινὸς τοῦ Καντόν δύναται μὲν νὰ γράψῃ εἰς τὸ Πεκίνον, ὅτι τὴν 14 Ἰουνίου 1800 ἐνδοξοτάτη μάχη ἐλευθέρωσεν ἀπὸ μέγαν ἐπικείμενον κίνδυνον τὴν Γαλλίαν· ἀλλὰ δὲν ἔχει τρόπον δι' ἱερογλυφικῶν χαρακτήρων νὰ δηλοποιήσῃ οὐδ' ὅτι ὁ τόπος τοῦ ἀγῶνος ἐλέγετο Μαρειγγο, οὔτε ὅτι ὁ νικηφόρος στρατηγὸς ὠνομάζετο Βονοπαρτης. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν σημαίωσιν τῶν κυρίων ὀνομάτων τὰ ἱερογλυφικὰ δὲν μένουσι πλέον ἰδιῶν εἰκόνας, ἀλλὰ λαμβάνουσι ὄψαμιν καὶ φωνὴν γραμμάτων.

Πολλοὶ δ' Ἡρόδοτος, ὁ Σικελώτης Διόδωρος καὶ ὁ Κλήμης Ἀλεξανδρείας ἀναφέρουσιν ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον δύο καὶ τρία γραφῆς εἶδη, τῶν ὁποίων τ' ἓν συνίστατο εἰς συμβολικὰ μόνον σημεῖα μέρους τινος τῶν ὁποίων ὁ Ὀραπόλλων διέεσσε καὶ τὴν σημασίαν. Ἀπ' αὐτὸν π.χ. ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἱερεὺς ἐσήμαινε τὴν ψυχὴν, ἡ ἴβις τὴν καρδίαν, ἡ περιστερὰ τὸν ἄγριον, ὁ αὐλὸς τὸν φρενοβλαστῆ, ὁ δὲ βατραχὸς τὸν ἀόπτην ἀνθρώπον, ὁ ἀριθμὸς δεκαεξὶ τὴν ἡδονήν, ὁ μύρμηξ τὴν σοφίαν, ὁ βρόχος τὸν ἔρωτα κτλ.

Τοιαῦτα σημεῖα παρατήρησαν τοὺς ἀρχαιολογοὺς εἰς τὰς ἐπιγραφὰς διαφόρων μνημείων. Ὁ Κίργερὸς ἐσπούδασε νὰ τετραπλασιασῇ μὲ ματαίας καὶ ἀνοφελεῖς ὑποθέσεις. Γενικῶς δὲ ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἱερογλυφικῶν τούτων ἐθεωρεῖτο ὡς πρόβλημα ἕως τοῦ 1799 ὅτε ὁ μηχανικὸς Βουσάρτος σκάπτων πλησίον τοῦ Κανώβου ἀώρυξε πέτραν κατάσκεπον ἀπὸ 3 σειρὰς χαρακτήρων, ἐξ ὧν ἡ μία ὄλος Ἑλληνικὴ, διεσθαρμέντ ὅμως ὅχι ὀλίγον, ἔδωκεν ὑπόνοιαν ὅτι ἡ αὐτὴ ἐπιγραφὴ εὑρίσκετο εἰς ἱεροὺς καὶ εἰς δημόδας ἢ συνθέτους χαρακτήρας. Κατ' αὐτὸν ἄρα τὸν τρόπον οἱ φιλόλογοι εἶχον ἤδη Ἑλληνικὸν κείμενον μὲ τὴν Αἰγυπτιακὴν μετάφρασιν παρακαμμένην. Τὴν δίγλωσσον πέτραν ταύτην ἀνατεθειμένην εἰς τὸ Γαλλικὸν τοῦ Καίρου μουσεῖον, λαβόντες ἐκείθεν οἱ Ἄγγλοι

μετὰ τῶν Γάλλων τὴν ἀποχώρησιν μετέφερον εἰς τὸ τοῦ Ἀγνιδίνου, ὅπου εἰσέτι εὗρισκεται. Ἄλλ' οἱ Γάλλοι ἔλαβον πολλὰ ἀντίτυπα εἰς γύψον καὶ θεῖον, διὰ τῆς ἐγγλυφῆς *taille douce* καὶ ἰγνογραφίας.

Ὁ Σίλβεστρος Σασύς πρῶτος ἐρεῦνησε τὴν Αἰγυπτιακὴν ἐπιγραφὴν ὅθεν εὗρηκε διάφορα κύρια ὀνόματα καὶ τὴν φωνητικὴν τῶν στοιχείων φύσιν, ὥστε ἀπεδείχθη, εἰς τὴν μίαν τοῦλάχιστον ἐκ τῶν δύο γραφῶν, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον σημεῖα ἤλων. Ἄλλ' ὁ Ἀκερβλάδος, σοφὸς Σουηδός, παρατείνων τὴν ἐξέτασιν ἐπενόησε καὶ τὴν προφορὰν ἐνός ἐκάστου τῶν γραμμάτων πρὸς παραστάσιν τῶν κυρίων ὀνομάτων, τὰ ὅποια εἰφαινοντο εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐπίγραμμα.

Ἡ ἱερογλυφικὴ ἔμως γραφὴ ἔμενε παντελῶς ἀνεξήγητος. Πρῶτος ὁ φυσικὸς τῆς Ἀγγλίας Ἰούγγος ἐδοκίμασε νὰ διαχωρῖση πολλὰ στοιχεῖα συνηγμένα εἰς ἓν σύστημα, προσδιορίσας καὶ τὴν φωνὴν ἐκάστου, ὥστε νὰ ἀναγινώσκηται τὸ ὄνομα Πτολεμαῖος. Ἄλλ' εἰς τὴν φιλόμουσον καὶ ἀγγλίνου ταύτην ἀνάλυσιν ἀνεπλήρωσε πολλάκις μὲ ἀπλᾶς εἰκασίας τὴν ἀλήθειαν, ἀποδίδων εἰς ἓν μόνον στοιχεῖον ποτὲ μὲν μίαν φωνήν, ποτὲ δὲ ὄχι μόνον μίας, ἀλλὰ καὶ δύο συλλαβῶν δύναμιν.

Ἀπέκειτο δὲ εἰς τὸν Γάλλον Χαμπολλιῶνα νὰ ἐπινοήσῃ τὴν φωνὴν τῶν ἱερογλυφῶν. Κατ' αὐτὸν ἐκάστον σημεῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ φωνὴν ἢ σύμφωνον. Τὰ φωνητικὰ δὲ ταῦτα ἱερόγλυφα εἰκονίζουσιν ἀντικειμένον τι φυσικόν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν ἀρχίζει ἀπὸ τὸ στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ γραφῆ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δυνάμεθα ἱερογλυφικῶς νὰ παραστήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τὸ Α μετὰ τὴν εἰκόνα τοῦ λέοντος, τὸ Λ μετὰ τὴν τοῦ ἀρότρου καὶ καθεξῆς ὡσαύτως.

Διὰ τοῦ ἀλφαβήτου τούτου ὁ Χαμπολλιῶν ἀνέγνωσεν πολλὰς λέξεις ἕως τότε δυσαναγνώστους δηλ. εἰς μὲν τὸν ναὸν τοῦ Κερνάκ εὗρηκε εἰς τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ ὄνομα. εἰς δὲ τὸν

ζωδιακὸν τῆς Τεντύρας τίτλοντινα τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων, εἰς δὲ τὴν οἰκοδομὴν ὑπεράνω τῆς ὁποίας ἔκαιτο ὁ ζωδιακὸς οὗτος, τὰ ὀνόματα τοῦ Αἰγύστου, Τιβερίου· Κλαυδίου, Νέρωνος, Δομιτιανοῦ κτλ. Τέλος ἀπὸ τὰς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμόνους συζητήσεις καὶ ἐρεῦνας τοῦ διασῆμου τούτου, ἀλλ' ὠκυμόρου κατὰ δυστυχίαν ἀρχαιολόγου ἔμειναν ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ σημερινὴ τῶν Κόπτων Γλῶσσα ἦτο ἡ κοινὴ διάλεκτος τῶν ἀρχαίων ὑψηλῶν τοῦ Σεσώστριος.

Πρὸς τὸν Συντάκτην τῆς Ἡούς.

Φίλε.

Δὲν μένει πλέον ἀμφιβολία ὅτι τὰ ἀγάλματα τῶν Ἑλλήνων, ὁ ναὸς αὐτῶν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ἀκόμη ἦσαν ἄλλα μὲν κεχρωματισμένα, ἄλλα δὲ ἐζωγραφισμένα. Ἐκτὸς τῆς μαρτυρίας τοῦ Πασακίου ὅτι εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ἐν τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηνᾶς εἶχε θεβαμμένους κυανοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐκτὸς τῆς μαρτυρίας Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτῶν Ἑλληνας ἐζωγράφιζον τὰ ἀγάλματα καὶ τοὺς ναοὺς των, ἐκτὸς τῶν, ὅσα εἰς διάφορα μέρη ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος περὶ τούτου, εὗρισκονται ἤδη πάμπολλα τεμάχια εἰς τὰ Μουσεῖα τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Ὁσείου, ὅπου φυλάττονται καθαρῶτατα μέρη τῆς ἀρχαίας ζωγραφίας. Εἰς τὰ ἐν Παρθενῶν τμήματα ἦτοι εἰς τοὺς λισβικοὺς κύβους (*cassettes*) φαίνονται κάλλιστα εἰς μὲν τὸ κέντρον ἀστερισκοὶ ἐζωγραφισμένοι, εἰς δὲ τὴν γείσοσαν αὐτῶν (*corniche*) τὰ ὠσειδῆ κοσμήματα μετὰ μετὰ τῶν παραπλευρῶν φλιῶν.

Εἰς ἓν τεμάχιον κείμενον τώρα εἰς τὸ ἐν Ἀκροπόλει Μουσεῖον καὶ τὸ ὁποῖον ἀπετέλει μέρος πλίνθου τοῦ σηκοῦ (*cella*) φαίνονται κάλλιστα σχήματα κπιάνδριου. Διάφορα δὲ κιονόκρανα (*chapiteaux*) Δωρικῆς, καὶ Ἰωνικῆς καὶ Κορινθιακῆς τάξεως κείμενα εἰσέτι τὰ μὲν ἐπὶ τῶν στηλῶν αὐτῶν, τὰ δὲ εἰς τὰ Μουσεῖα σώζουσι ζωγραφίας, καὶ αἱ πλάκες μὲ τὴν

ἐπιγραφὴν περὶ τῶν Μικρῶν Γειῶν φέρουσιν εἰσέτι κοκκι-
νωπὸν χρῶμα τὸ ὁποῖον ἀποκαχστενε ἢ ἐπιγραφὴν εὐαναγ-
νωστότεραν. Εἶναι ὠραιότερον ἀντικείμενον ζωγραφίας, ὅταν
θεωρῆ τις ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ὄροφν τοῦ Θησειοῦ. Ἐνταῦθα
φαίνονται καλλίστα εἰς τὰ πλάγια τῶν δοκῶν ἀνθη κυάμου,
τὸ κρίνον καὶ τὸ λείριον ἀθέμιον. Εἰς ἄλλα δὲ μέρη τοῦ ἔσω-
θεν κυματίου τοῦ Περιπτειοῦ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ φαίνεται ὁ μαί-
ανδρος. εἰς δὲ τὰ γεισώματα ἄλλα εἶδη ἀνθῶν. Ἀλλὰ εἰς
τὸ Θησεῖον τὸ ὁποῖον κατεσκευάσθη 465 ἔτη π. Χ. φαίνονται
καθ' ἅ ταιαῦται ζωγραφίαι καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς δεῖκνυσι, ὅτι
καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀρχαιοτάτου Ἀρχιτέκτονος Μύκωνος
οἱ ναοὶ ἐχρωματίζοντο, εἶναι περιρριότερον νὰ ἴδωμεν ἐπι-
πλέον πόσον καλλιέτερον ἀκόμη ὑπῆρχεν αὐτὴ ἡ συνθήκη. Εἰς
τὰς ἐν Ἀκροπόλει ἀνασκευὰς πρὸς τὰ προπύλαια καὶ τὸν
Παρθενῶνα εὐρέθησαν διάφορα τμήματα σφύων, τριγλύφων
καὶ γεισσωμάτων ὅλα ἐκ πόρου· καὶ ἐκ τούτων τὰ μὲν εἶναι
μέρη τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς ἀπτέρου νίκης, τὰ δὲ τοῦ Ἐκα-
τομπέδου, εἰς ὅλα δὲ ταῦτα ὡς πρὸς τὰ χρώματα, παρατη-
ροῦνται τὰ ἀκόλουθα. Αἱ ῥαβδοὶ τῶν σφύων ὡς ἔχουσαι, πο-
ρρώδη ἀπιφάνειαν· εἶναι ἐξωμαλισμένα διὰ τοῦ γύψου. ἐπ' αὐ-
τοῦ δὲ φαίνεται ὑπέλευκον χρυσοεἰδὲς χρῶμα. Εἰς τὰ τρίγλυφα
τοῦ Ἐκατομπέδου ἐπὶ μὲν τῆς γραμμῆς τῆς ἐξωθεν τοῦ τριγλύφου
φαίνεται καθαρὰ τὸ κυανὸν χρῶμα, ἐπὶ δὲ τὰ πλάγια αὐτῆς
τὸ κόκκινον, καὶ ταῦτα ἐν ἀφθονίᾳ καὶ ἀρχαίως θετιμένα. Αὐτὸ
τούτοις παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ γείσσα ὅπου τὸ ἐπίπεδον ὅλον
σχεδὸν εἶναι κόκκινον, αἱ δὲ ῥαβδοὶ αὐτῶν ὑποκυαναί. Τὰ ἀνα-
φαιρόμενα ταῦτα τμήματα, πολύτιμα βέβαια διὰ τὴν ἀρχαιότη-
τάτων, διότι εἶναι σχεδὸν ἄκτακτοῖν ἐτῶν πρὸ Χ., δεῖκνυσιν,
ὅτι καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἐποχὰς, οἱ Ἕλληνες ἐχρωματίζον
τοὺς ναοὺς των. Τὸ δὲ περιρριότερον εἶναι, πλήθος πλίνθων
ὁπτιῆς γῆς, αἱ ὁποῖαι εὐρέθησαν περὶ τὸν Παρθενῶνα καὶ μεταξὺ
τῶν ἐρείπειων τοῦ ἐμπροσθέντος Ἐκατομπέδου, τοῦ ὁποῖου μέρος

ἀπετέλουσαν κείμεναι ἐπὶ τοῦ γεισώματος. Ἡ ἐξωθεν ἐπι-
φάνεια τῶν πλίνθων τούτων εἶναι ἐξωχρωμισμένη ὅλη ἀπὸ
ὠραιότερα ἀνθη κρίνου ὑπερυθροῦ χρώματος, ἀλλὰ τοιαύτης
συμμετρίας καὶ ὠραιότητος, ὥστε καὶ οἱ σημερινοὶ καυχώμενοι
καὶ περιφρονούντες τοὺς Ἕλληνας Εὐρωπαῖοι τεγνίται δυσκο-
λεύονται νὰ ἀντιγράψουν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰ ἀθάνατα μνη-
μεῖα τῶν προγόνων μας. Πόσον δὲ, φίλε μου, δὲν ἤθελε θυ-
μάσῃ τις ὅταν ἐθυμῆθῃ, ὅτι αἱ πλάκες αὐταὶ κείμεναι δὶώ
χιλιᾶδας τριακοσίου περίπου χρόνους μέσα εἰς τὴν γῆν δὲν
διεφθάρσαν, οὐδὲ ἡ ὑγρασία αὐτὴ, ἢ ἄλλον οὐδὲν ὅ,τι εἰς τὰ
σπλάγχνα αὐτῆς γεννάται ἐδυνήθη νὰ θαμβώσῃ τὸ ζῶηρον τοῦ
χρώματος τῆς ζωγραφίας. Ταῦτα, φίλε, δείγματα τῆς προγονικῆς
εὐκλείας, πρέπει νὰ ἀναζωπυροῦν τὸν νοῦν ἡμῶν πρὸς τὰς μα-
θήσεις, νὰ μᾶς ἐμπνέων τοιοῦτον πόθον, ὅσον οἱ τῶν πρώτων
αἰῶνων χριστιανοὶ ἔπνεον περὶ τῆς θείας θρησκείας τοῦ Σωτῆρος
Ἰησοῦ. Εἶναι τέλος περιεργὸν νὰ προσθέσω ὅτι καὶ αἱ ζωγρα-
φίαι τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐκ τῶν νῦν εὐρέθησαν, ἐδιαιροῦντο
κυρίως εἰς δύο· εἰς ἀναγλύπτους ἢ ψαυστάς, καὶ εἰς λείας.
Εἰς τὸ Θησεῖον κυρίως εὐρέθησαν ἐπὶ πεντελικῷ λίθῳ ψαυσταὶ
ζωγραφίαι. Αὐταὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἔχουν χαλκοεἰδὲς χρῶμα,
καθὼν δὲ νὰ σύγκρινται ἐξ ὄξυδιου χαλκοῦ, μολύβδου καὶ
ἄλλης τινὸς οὐσίας· εἶναι δὲ στερεαὶ ὡς ὀχάλκος σχεδόν. Ται-
οῦτου εἶδους βαφὴ σώζεται πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν ζωφόρον
τοῦ Ἐρεχθίδου. Ἦθελεν ἦτον ἴσως καλὸν ἂν ἄλλος τις Δέβιδ,
ἢ Τενάρ ἀνέλυε χημικῶς τὴν βαφὴν ταύτην, διὰ νὰ γνωρισθῇ
ἢ συνθεσῆ αὐτῆς. Ἡ ἄλλη δὲ ζωγραφία ἦτοι ἡ λεία σώζεται
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ναῶν ὑπὸ κοκκινωπῶν χρῶμα· εἶναι
ἐξίσου καὶ αὐτὴ σχεδὸν ἀδιάλυτος ἀπὸ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς
ἐπιρροίας· ἀλλὰ ἂν καὶ περιστατικῶς ἐξαλειφθῇ, ἀφίνει ἐπὶ
τοῦ λίθου τὸ παριστανόμενον σηῆμα εἰς μορφήν ὑπέλευκον.
Ὁ περιηγητῆς Οὐίλλιαμς (Williams letters in Greece) ἀνα-
φέρει περὶ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἀπὸ τὸν σοφὸν χημικὸν Δέβιδ,

πιθανόν ὅπως οἱ παλαιοὶ μας νὰ ἀπρόσθετον εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτῆς καὶ αἷμα θυμάτων (ἀλλὰ περὶ τούτου θέλω σὰς σημειῶσαι ἄλλοτε ἐνδειξίην τινα ἰκτινας χωρὶς τοῦ παλαιοῦ συγγραφέως). Τὰυτὰ φίλε πρὸς ὄραν θέλει δὲ εἶναι ἔργον ὀλοκλήρου πραγματείας ἢ περιγραφῆ τῶν διαφόρων χρωμάτων πρὸς τὰ διάφορα μέρη τοῦ γαοῦ. Ἰγίαινε.

Ὁ φίλος σου

Κ. Σ. Π.

ΤΜΗΜ Β΄.

ΦΥΣΙΚΗ.

Ἄτμοσφαιρα.

Διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἔννοοῦμεν τὸν ἀέρα, ὅστις περικυκλοῖ ὅλην τὴν γῆν πανταχόθεν καὶ ὅπου περιπλεύουσιν ὄλαι αἱ εἰς ἀτμοῦ κατάστασιν οὐσίαι, προερχόμεναι ἀπὸ τὴν διὰ τῆς θερμότητος διάλυσιν. Οὕτω π. χ. ὅταν καίωμεν μέγα δένδρον δὲν μένει εἰς τὴν ἐστίαν εἰμὴ ὀλίγη τέφρα, ὅλη δὲ ἡ λοιπὴ ὕλη μεταβεβλημένη εἰς ἀτμοὺς μετέβη εἰς τὸν ἀέρα. Ἄλλ' ἡ ἀτμοσφαῖρα δέχεται συνεχῶς ὕδωρ εἰς ἀτμὸν μεταβεβλημένον. Βίβει τῶνδ' ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος εἰς ὑπαίθρον τόπον, ἰσκαπασμένον ὅμως ἀπὸ τὴν βροχὴν, καὶ δὲν θέλει ἰδεῖν οὔτε βράνιδα πλέον ὕδατος μετ' ὀλίγον τινα χρόνον· ἀλλ' ἄλλα σώματα, ὅποια τὰ πνεύματα, ἢ βροχὴ, ἢ αἰθήρ κτλ. ἀφανίζονται πολὺ ταχύτερον.

Ἐπειδὴ αἱ διαλυόμεναι ὀργανικαὶ οὐσίαι καὶ τὰ ἀσχετῆ ὑγρά ὄλα ἀπέρχονται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἀναγκαίως αὕτη τὰς ἀποδίδει ποτὲ μὲν ἐν μέρει, ποτὲ δ' ὀλοκλήρως. Κατ' ἄλλον τρόπον, ἐφ' ὅσον διαμένουσιν ὕδατα εἰς τὸν Ὀκεανὸν καὶ φυτὰ ἢ ζῶα εἰς τὴν γῆν, ὁ ὄγκος αὐτῆς ἔπρεπε ν' αὐξάνη ἐπ' ἀπειρον.

ἀλλ' ἡ ἀτμοσφαῖρα ἀποδίδει, ὡς εἶπομεν, πάντοτε τὰ τοιαῦτα στοιχεῖα, ἐπειδὴ οἱ μετέωροι ἐντὺς αὐτῆς ἀτμοὶ πυκνούμενοι εἰς εἶδος βροχῆς πίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ συντελοῦσιν ὄχι ὄλ γότερον παρὰ ταύτην εἰς αὐξήσιν καὶ τροφήν τῶν φυτῶν. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου σπεῖρε εἰς κιβωτὸν γεμάτην γῆς ὕδω ἢ τρεῖς κόκκους, ζύγισον τὸ ὅλον καὶ ὅταν τὰ ἐκ τούτων γινόμενα φυτὰ φθάσωσιν εἰς ὅλην τὴν ἐνδεχομένην αὐτῶν ἀκμὴν, ἐκρίζωσον αὐτὰ διὰ νὰ ζυγίσῃς ἐκ νέου τὴν κιβωτὸν. Τότε δὲ θέλεις εὐρεῖν, ὅτι αὐτὴ δὲν ὀλιγώστεισε κατὰ τὸ βάρος, ἐν ᾧ τὰ φυτὰ ἔχουσι πολλὰς λίτρας. Σφαλερῶς ἄρα κρίνομεν νομίζοντες ὅτι μόνον ἡ γῆ αὐξάνει τὰ φυτὰ, ἐπειδὴ αὐτὰ βλαστάνουσι σχεδὸν ὁμοίως καὶ μεταξὺ τῶν πόρων τοῦ σπαγγαρίου καὶ ἐπὶ τοῦ θειαφίου αὐτοῦ τριμμένου εἰς λεπτὴν κόκκιν.

Ἡ φυσικὴ δὲν ἔχει τρόπον νὰ μετρήσῃ ἀκριβῶς ὅλον τῆς ἀτμοσφαιρας τὸ ὕψος, ὑπεράνω τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει πλέον ἀήρ· ἀλλ' ἔχομεν τινὰς λόγους νὰ πιστεῦσωμεν ὅτι δὲν ἐκτείνεται ἐπέκεινα τῶν 16 ὠς 20 Γαλ. λευγῶν.

Ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅτι τὸ βάρος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος κρατεῖ εἰς ἰσοσταθμίαν ὡς ἐπὶ πλαστικῶς, ὕδατος μὲν 32 περικου πιδίων, ὑδραργυροῦ δὲ 28 δακτ. ὕψηλὴν στήλην περιεχομένην ἐντὺς σίφωνος κλεισμένου κατὰ τὸ ἐπάνω στόμιον, συμπερίνομεν ὅτι ἡ στήλη τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος περὶ τὸ 0. τοῦ θερμομέτρου καὶ εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς βαρύνει ὅσον ἡ ἰσοδιάμετρος στήλη τοῦ ὕδατος ἔχουσα 32 ποδ. ὕδ. ἢ 28 δακ. ὕδρ. ὕψος. Ὅσον ἄρα ἀναβαίνομεν εἰς τὰ βουνὰ, τόσον ὀλιγώστει τὸ ἀτμοσφαιρικὸν βάρος καὶ καταβαίνει τὸ βρόμμετρον, ὥστε διὰ τοῦ τρόπου τούτου δυνάμεθα ὦ, ἐγγίστα νὰ εὐρωμεν καὶ τῶν ὄρεων τὸ ὕψος. Αὐτὸν μάλιστα μόνον μετεχειρίσθησαν οἱ σοφοὶ Γάλλοι Γελουστάκ καὶ Βιότος, ὅτε ὑψώθησαν εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν διὰ τῆς ἀεροναυτιλίας. 37 χιλιάδες λίτρ. βάρους ἀτμοσφαιρικοῦ καταβλήθησαν πανταχόθεν τὸν ἀνθρώπον καὶ μία γραμμὴ

διαφορᾶς τοῦ βαρομέτρου ἰσοφρίζει με 140 λίτρας ἀέρος. Δυσκόλως βεβαία δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν τὸ τοιοῦτον. Ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ ἐπιθυμηθῶμεν ὅτι συνειθίσασμεν ἀπ' ἀρχῆς με αὐτὸ, καθὼς τὰ ὑποβρυχία εἰς ὑπερβολικὸν ὄγκον ὑδάτων ὀψάρια. Ἐπειτα ὅτι ἡ περι ἧς ὁ λόγος πείσει γίνεται πανταχόθεν. Ἐπειθεὶν δὲ συμπραίνομεν εὐκόλως ὅτι τὸ βάρος τοῦτο αὐξάνει βαθμῆδ ὅταν καταβαίνομεν εἰς τῆς γῆς τὰ βάθη, ἐξίναντίας δὲ ἡ ἐλαφρότης τοῦ ἀέρος εἰς τὰ ὑψηλά βρονὰ καθίσταται δυσκολωτάτην καὶ ἀσθματικὴν τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κεφαλὴ σκοτοδιναῖ, ἡ διαπνοὴ γίνεται ἀφθονος, τὸ αἷμα τρέχει ἀπὸ διάφορα μέρη, ἡ φωνὴ δὲ ἀκούεται καὶ ὁ κρότος εἰς πυροβόλου μόλις προξενεῖ ἤχον τινα ἀνάλογον μετὸν τῆς θραυμένης βάρδου, κατὰ τὰ πειράματα τοῦ Σωσοῦρου εἰς τὴν κορυφὴν τῶν Ἄλπεων.

Ὁ ἀὴρ ὑπάρχει χιλιάκις σχεδὸν ἐλαφρότερος τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἡ εἰδικὴ αὐτῆ τοῦ ἀέρος βαρῶτητα ἰλαττοῦται κατ' ὀλίγον ἀπὸ τοὺς πόλους ὡς τὴν ἰσημερινῶν, εἰς τὸ ὁποῖον συνεργοῦσιν ἐξ ἴσου ἡ μεγχλητέρα κεντρώφουξ δυνάμεις, ἀπόστασις τοῦ κέντρου καὶ θερμότης τοῦ ζωδιακοῦ. Τόσῳ δὲ πλειοτέραν ὁ ἀὴρ λαμβάνει διαφανείαν, ὅσῳ ὑψηλότερον ἀναβαίνομεν. Ἡ κατάστασις δὲ αὕτη αὐξάνει τόσον τὴν θερμαντικὴν δυνάμιν τῶν ἀκτίνων (Ramond) ὥστε εἰς τὰ Πυρηναία ὄρη με μικροὺς φακκοὺς (κυστικὰ ὑάλια) ἀνέχονται εὐκολώτερον τὰ εὐφλεκτὰ σώματα παρὰ εἰς τοὺς χαμηλοὺς τόπους. Τέλος εἰς τοὺς ὑψηλοὺς ὁ ἄνθρωπος αὐξάνει ταχύτερον, καὶ ἔχει πολὺ πλειοτέραν εἰς πάντα δραστηκότητα. Δὲν θέλει ἀρὰ γε κατανήσειν ποτέ ἢ ἐπισήμη εἰς τοιαύτην τελειότητα, ὡς νὰ μετρῶμεν δ' αὐ τοῦ βαρομέτρου καὶ τὴν σχετικὴν ἐνέργειαν τῶν ὀργάνων καὶ τὸν μέσον τῆς ζωῆς ὄρον.

Κυρίως ὁ ἀὴρ ὑπάρχει ἄχρωμος, ἀλλὰ τὰ ἀλλεπάλληλα αὐτοῦ στρώματα προξενοῦσι τὸ περπνὸν καὶ γλυκὺ ἰκτινοκυανοῦν χρῶμα, τὸ ὁποῖον βλέπομεν μετὸσον ἀγαλλίασιν εἰς

τὸν καθαρὸν καὶ ἀνεφαλον οὐρανόν.

Εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων παρατηρεῖται τὸ βαρομετρον κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν πρωίας, τὴν μεσημβρίαν, τὴν τρίτην, καὶ τὴν ἐνάτην ἑσπέρας. Ἐχει δὲ ὕψος περὶ μεσημβρίαν 756 χιλιοσῶν μέτρον· ἀλλ' αὐτὸ διαφέρει σχεδὸν πάντοτε ὕψην καὶ τὸ βάρος τῆς ἀτμοσφαίρας ὁμοίως μεταβάλλεται. Πολλὰ δὲ συνεργοῦσιν εἰς τὴν τοιαύτην μεταβολήν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἡ θερμότης καὶ οἱ ἀνεμοί.

Δύο μάλιστα αἰτίαι γωρίζομεν τῆς βιαίας ταύτης τοῦ ἀέρος κινήσεως, τὴν ὄρμη, καὶ ὅταν διώκοντες τὸν ἀέρα μετὰ ριπίδιον προξενοῦμεν ἀνεμον, καὶ τὴν μάνωσιν τοῦ ἀέρος διὰ τῆς θερμότητος, τῆς ὁποίας βλέπομεν τὰ ἀποτελέσματα εἰς τὸ θυρίδιον τῆς θερμάστρας, ὅπου δι' ἐξωτερικῆς ἀῆρ συνάθειται διὰ νὰ καταλάβῃ τὸ κενόν, τὸ ὁποῖον γίνεται ἐντὸς αὐτῆς ἀπὸ τὸ καίομενον πῦρ. Τούτο δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὅταν ὁ ἀτμὸς συμπιλούμενος εἰς βροχὴν ἀφίνη κενὸν τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον κατεῖχε, καὶ νεοὶ ἀτμοὶ ἔρχονται μακρόθεν νὰ τὸν καταλάβωσι κιλ. Ἀλλ' ἡ μάνωσις καὶ πύκνωσις συμβαίνουσιν ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν τοῦ ἡλίου, τὴν λεξότητα τῶν ἀκτίνων, τὴν ὑγρὰν ἢ στερεὰν κατάστασιν, τὰς θαλάσσας καὶ τὰς ἡπείρους, τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὰς διαφορὰς ὥρας τοῦ ἔτους. Λαμβάνουσι δὲ οἱ ἀνεμοὶ τὸ ὄνομα κατὰ τὰ διάφορα μέρη τοῦ ὀρίζοντιοῦ κύκλου (rose des vents) ὕψην πνεῦσιν. Οἶον Ἀπαρκτίας (Τραμουάνα). Μέσος Βρειότερος. Βρείας μέσος (Γραικοτραμονάνα). Μέσος ἀνατολικὸς. Καικίας Βρειότερος (Γραῖκο). Κκικίας Ἐλλησποντίας (Θερ. Ἀνατ.) Καικίας Ἀνατολ. (Γραικολεβάντε). Ἀπλιώτης βρειότερος. Ἀπλιώτης (Λεβάντε. Ἰσημ. ἀνατ.) Ἀπλι. νοτιώτερος. Εὔρος (Σιρόκολεβάντε Χειμ. ἀνατ.). Εὔρος νοτιώτερος. Εὔρονοτος ἀνατολικ. (Σιρόκο). Εὔρονοτος Φοινικίας. Εὔρονοτος (Ὀστρσιρόκο). Νότος Ἀνατολ. Νότος (Ὀστρο). Νότος δυτικὸς. Λεβάντε (Ὀσρο Γαρμπῆς). Ζεφυρόνοτος νοτιώτερος. Ζεφυρόνοτος

Γαρμπής). Λίψ (Χειμ. δυσμ.) Λίψ δυτικώτερ (Πονέντε Γαρμπή). Ζέφυρος: νοτιώτερος: Ζέφυρος (Πονέντε: Ισημ. δυσμ.) Ζέφυρος Βόρειος. Ζέφυρος Βορειότερος (Πονέντε Μαίζρο). Ἀργέστης (Θερ. δυσμ.) Θρασκί Ζέφυρος δυτικ. (Μ. Ἰστρο) Θρασκιοζέφυρος Β.ρ. Θρασκίας (Μαίστροτραμοντάνα.) Ἀπαρκίας δυτικώτ.

Διαϊρύνται δὲ οἱ ἄεμοι εἰς γενικούς, περιοδικούς, ἀτάκτους, τοπικούς καὶ ζυελλώδεις.

Οἱ γενικοὶ alisés φυσῶσι περὶ τὸ Ζωδιακὸν πρὸς δυσμάς. Ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου μετεωρίζουσα τὸν ἀέρα σχηματίζει κενὸν εἰς τὰ κάτω μέρη, τὸ ὅποιον δύο ρεύματα ἀέρος ἀπὸ ἄρκτου καὶ νότου ἔρχονται διὰ μ.α. νὰ καταλαβωσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πρὸς ἀνατολὰς κίνησι τῆς γῆς ὑπάρχει βιαιστέρα μάλιστα εἰς τὸν Ζωδιακόν, ὃ ἀπὸ ἄρκτου ἄνεμος φαίνεται φερόμενος πρὸς δυσμάς, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ βρειανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν ἐπὶ τοῦ βορείου ημισφαιρίου καὶ ἀπὸ τὸ νοτιανατολικὸν εἰς τὸ βορειοδυτικὸν ἐπὶ τοῦ νοτίου.

Οἱ Περιοδικοὶ ἢ ἐπὶ οἰαί φυσῶσιν ἔθεν καὶ ἔθεν τοῦ ζωδιακοῦ ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν εἰς τὸ βρειανατολικὸν καὶ ἀνάπαλιν διὰ τὴν πλεονάζουσαν θερμότητα τῆς Ἀσιατικῆς ἠπείρου, ἥτις τὸ μὲν θέρος προχωρεῖ πρὸς βορρᾶν, τὸν δὲ χειμῶνα πρὸς νότον.

Περιοδικοὶ ὁμοίως ὑπάρχουσιν εἴτε πελάγιοι καὶ οἱ ἀπὸ γαίης οἱ μὲν πρῶτοι (ἐμβάσαι) φυσῶντες ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηρὰν κατὰ τὴν ἡμέραν διότι ἡ περὶ τὴν γῆν θερμότης ὡς πλεονετέρα μετεωρίζει τὸν ἀέρα καὶ σχηματίζει κενόν, τὸ ὅποιον ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔρχεται νὰ καταλάβῃ· οἱ δὲ δεύτεροι ἀπὸ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ ἑσπέρας καὶ τὴν νύκτα ὅλην διὰ τὸν ἀναστῆν λόγον.

Οἱ Ἀτάκτοι, ὅποιοι οἱ δυτικοὶ μεταξὺ 30 καὶ 40 τοῦ Β. πλάτους, δὲν ἐξηγηθῶσιν ἰκανῶς μέχρι τοῦδε.

Οἱ Τοπικοὶ προέρχονται μάλιστα ἀπὸ τὴν θρηνην ἥτις ἐπισύρει εἰς τὰ κάτω πολὺν ἀέρα. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι

κατὰ διαφόρους χώρας ὅποιοι ὁ Σιρόκος τῶν νοτίων παραλίω τῆς Μ. σογείου, θερμὸς, ὑγρὸς καὶ ἐκνευριστικὸς. Ὁ Ἀρματᾶν τῆς Ἀφρικῆς, ψυχρὸς καὶ ξηρὸς. Ὁ Σαμιέλ τῆς Λιγύπτου ἀνεχυρὸς, λοιμώδης, μανιακὸς, παρσύρων νέφη ἄμμου εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀραβίας. Ὁ Μιστραλ βριαιώτατος καὶ αὐτὸς διαρκῶν πολλάκις 7 καὶ 8 ἡμέρας κτλ.

Λι καταγιγίδες, αἱ θύελλαι ἢ ἀνεμοστρόβιλοι ὑπάρχουσι διαίετατοι ὅλων τῶν ἄλλων· οἱ δὲ τυφῶνες, ἐν ᾧ σπειροειδῶς κινουμένοι ἀναβινοῦσι καὶ καταβαίνουσι, προχωροῦσι συγχρόνως εἰς μεγάλα διαστήματα μὲ κυμά των πάταγον κτλ. συμβαίνουσι δὲ μάλιστα οὗτοι ὑπὸ τῶν τροπικῶν καὶ καταστρεφουσι δένδρα, ποιμίνας, πάλεις, ὀλοκλήρους κτλ. Γενικῶς ὅμως θεωρούμενοι οἱ ἄνεμοι ὠφελοῦσι κατ' ἐξοχὴν ὡς καθαρίζοντες τὴν ἀτμοσφαιραν, ὡς κινούντες τοὺς μύλους, τὰ πλοῖα κτλ.

Διατρέχουσι δὲ οἱ ἄνεμοι.

Κατὰ δεύτερον

καθ' ὄραν

λεπτόν	καθ' ὄραν		
Εἰς μέτρα	Εἰς μέτρα	Εἰς λεύγας	ἄνεμος
0,5	— 1,800	— 0,40	σχεδὸν ἀνεπαίσθητος.
1,0	— 3,600	— 0,81	ἐπαίσθητος.
2,0	— 7,200	— 1,62	μέτριος.
5,5	— 19,800	— 4,45	ὀπωσοῦν ἰσχυρὸς.
10,0	— 36,000	— 8,16	βίαιος.
20,0	— 72,000	— 16,20	βριαιώτατος.
22,5	— 81,000	— 17,35	θύελλα.
36,0	— 104,400	— 29,33	καταιγίς συνήθης.
43,0	— 162,000	— 36,62	σφοδρστάτη.

Πρὸ ὀλίγων μόνον ἔτων οἱ ἔνδοξοι Γάλλοι, τοὺς ὁποίους ἀπαντῶμεν παντοῦ πρώτους, εὗρηκαν ὅτι ὁ ἀήρ συντίθεται κυρίως ἀπὸ δύο στοιχείων ὀξυγόνο (21) μέρη, καὶ νιτρογόνο (79) ἄλλ' ἢ ἀτμοσφαῖρα περιέχει ἔκτος τούτων καὶ ὀλίγον ἀνθρα-

κικόν αέρα πρηερχόμενον από την αναπνοήν των ζώων και την καυσιν των διαφόρων σωμάτων, αναγκαιοτάτον δέ εις την τροφήν και αύξησιν των φυτών, ατμούς υδατικούς, των οποίων ή ολίγη ποσότης προσξενεί την ξηρασίαν, ή δέ περίσσεια την υγρασίαν, τὰ νέφη, την βροχήν, την χιόνα, χαλαζαν κτλ.

Ο αήρ υπάρχει απολύτως αναγκαίος εις την ύπαρξιν όλων των οργανικών όντων. Ιδιαιτέρως δέ οι άνθρωποι απορροφώμεν πᾶσαν ήμέραν 750 κυβ. δεκατημορίομετρα αήρος, ὅστις αναλυόμενος εις τούτους πνεύμονας ήμών αφίνει μέν εν εκ των συστατικών αυτού στοιχείων τον οξυγόνον ενούμενον με το αίμα, εκβάλλει δέ πεφορτισμένοι άντ' αυτού με άνθρακικόν. Εις τούτο συνίσταται ή αναπνοή, ήτις παύει και άκολουθως κινδυνεύει ή ζωή, ὅσάκις ο αήρ δέν περιέχει ικανόν οξυγόνον, ή περισεύει ο άνθρακικός, καθώς εις τα ζωοσπτάσια, τὰς εἶρκτάς, τὰ πολυπληθή θεάτρα, των φρεάτων τὰ βύθη, τὰ υπόγεια, όπου βράζει ο οίνος (ή τὸ γλεύκος) και εις διάφορα μεταλλεία. Από δέ τὰ λοιπά ζώα τὰ μέν διαιτώμενα επί της γῆς δέχονται, καθώς ήμεῖς, τον αέρα, τὰ δέ ἔρχονται εκ διαλειμμάτων εις την επιφάνειαν δια νὰ τον ζητήσωσι, και άλλα καθώς τὰ ψάρια τον χωρίζουσι σχεδόν γημικῶς από τὸ ὕδωρ, εις τὸ ὅποιον εύρίσκεται διαλυμένον. Τινά ὅμως, καθώς τὰ ἔρπετά (ὄφειδα), ζῶσιν άποναρκωμένα, οὕτως εἶπεῖν, και ήμιθανή προς καιρόν χωρὶς αέρα. Τέλος τὸ ρευστόν τούτο τρέφει ὁμοίως τὰ φυτά, τὰ ὅποια ιδιοποιούνται μάλιστα ο: ζωογόνον εις αὐτὰ τον άνθρακικόν, εν ᾧ ὅλα τὰ ζῶα τον αποβάλλουσιν ὡς θανάσιμον. Κατ' αὐτόν τον τρόπον ή σοφία τοῦ δημιουργοῦ της φύσεως οὐκ νόμησε την συντήρησιν ὄλων των ὄντων, ὥστε τίποτε εις τον ὕλικόν κόσμον δέν υπάρχει περιττόν και άπροδριστόν· ἀλλ' ὡς ἀδιάσπαστοι της αὐτῆς αλύτου κρίκοι συνέχονται ή γήθησι με την φθοράν και ή ζωή με τὰν θάνατον.

Γεωλογία:

Εις πολλούς αἰῶνας ο άνθρωπος πιστεύων τὰς αισθήσεις αὐτοῦ την μεν γῆν ἐδόξαζεν ἤρεμον, εις δέ τον οὐρανόν μόλις διέκρινεν ὀλίγους τινὰς ἀστέρας· ἀλλ' ὅτε ἀναφανείς ο Γαλιλαῖος ἔστησε τὸ ὅποιον ἐφεύρε τηλεσκόπιον, νείοι μέν κόσμοι ἀνεκαλύφθησαν εις τὸ ἀέραντον τοῦ παντός χάος, ή δέ γῆ ἀπεδείχθη ὅτι κινεῖται και διπλῆν μάλιστα κίνησιν. Δέν ἔπαυσε ὁμως νὰ θεωρηται πάντοτε ὡς ἀμετάβλητος ἀπό την ἀρχήν αὐτὴν της δημιουργίας. Μόλις δέ περὶ τούτους ἐσχάτους χρόνους ή ἐπιστήμη ἐπληροφρήθη ὅτι ὄχι μόνον κατὰ διαφόρους ἐποχὰς μετεβλήθη, ἀλλὰ και την σήμερον ἔτι ὑπόκειται εις πολλὰς ἀλλοιώσεις. Ἐμενε δέ μάλιστα εις τον Κουβιέ ή δόξα νὰ ἀνακαλύψη δια των ἐρεπιών της οργανικής κτίσεως τὰ μυστήρια της γεωλογίας και νὰ εύκολύνη ὅλας των συγγρόνων ή και μεταγενεστέρων αὐτοῦ τὰς παρατηρήσεις. Τὰ ὀρυκτά ταῦτα περιστάνουσι μόνα τὰς ἡπείρους, ὅσα ήδη κατεβυθίσθησαν εις τοῦ Ὠκεανοῦ τὰς ἀβύσσους, και την τοιαύτην ἱερογλυφικὴν γλῶσσαν των παρελθόντων αἰῶνων οὔτε τέχνη τις δύναται νὰ παραποιήσῃ, οὔτε σοφιστικὴ κηκοβουλία νὰ ἀρνηθῇ.

Ολίγαί ἐπιστήμαι, εκτὸς ἴσως της γημείας, ἐτελειοποιήθησαν τόσοσιν ἐντὸς περίπου 30 ἐτών, ὅσον ή γεωλογία. Ἡ δέ ταχῆα και ἀπίστευτος αὐτὴ πρόδοος πρέπει μάλιστα νὰ ἀποδοθῇ εις την σπουδὴν των ἀρχαίων τούτων χρονικῶν της ὑδρογείου σφαίρας. Ἐπειδὴ δέ αὐτων μόνον μανθάνομεν τὰς πολυειδεῖς μεταμορφώσεις, ὅσας ἔπαθεν ή γῆ κατὰ διαφόρους καιρούς, τούτους συνδυασμοὺς των στοιχείων και την ἀκατάπαυστον κίνησιν της ὕλης εις την ἀλλήλ. διάδοχον σύνθεσιν και διάλυσιν. Διακρίνοντες δέ ἀπ' ἀλλήλων τὰς γεωλογικὰς συστάσεις, γνωρίζομεν ὡς ἔγγιστα και τὰς ιδιότητας αὐτὰς των φυτῶν και ζώων, ὅσα εύρίσκονται εις τὰ διάφορα στρώματα και τότε

ήκμασαν και δια ποίας αιτίας ήφανίσθησαν. Τέλος δυνάμεθα να σχεδιάσωμεν και την κατάσταση αυτην των ήδη εκλιπόντων, αποβλέποντες απλώς εις τα διασωθέντα αυτων σκελετά.

Εις την γεωλογίαν προσέτι ανήκει ή ζήτησις των συμβεβηκότων, τα όποια μεταποιουσι μεν την γήνην θερμοκρασίαν (κράσιν) καθιστώσι δε το 70 μοιρών πλάτα, π.χ. ψυχρότερον εις την Βόρειον Αμερικην παρά το των 80 και 90 και συγκεντρίζοντα αυτόθι την μαγνητικήν έλξιν, μεταβάλλουσι μεν τας ώρας του έτους εις δυσκρασίαν ή ευκρασίαν, επιβρέουσι δε εις την ύπαρξιν των φυτων και των ζώων.

Δυνάμεθα δε να συνάψωμεν τα πρότιστα της Γεωλογίας αξιώματα εις τας ακόλουθους άρχας. Α'. Η γη συνίσταται από ορυκτολογικά στρώματα επικείμενα το εν επάνω του άλλου εις τακτικές σειράς δι όλης της σφαίρας. Β'. Έκαστον των στρωμάτων τούτων περιέχει απολιθωμένα σχεδόν τα ίδια αυτού γένη και είδη των οργανικών όντων, τα όποια ο Βέρμανώ ομασεν άρχαιολογικά της δημιουργίας μημετα. Γ'. Εις τα πλειότερα στρώματα ταύτα εύρίσκονται λείψανα θλασσιών ζώων όθεν αναγκάζομεθα να συμπεράνωμεν, ότι τα βραχίωδη εκ των στρωμάτων τούτων ύηρχον ύφλα άλλοτε, και όλα της γης ή επιφάνεια έσκεπάσθη κατά διαφόρους περιόδους από τα ύδατα. Δ'. Καθ'όλους τους παρελθόντας αιώνας, όσον τουλάχιστον βλέπομεν, ή γη και ή θάλασσα άλασσον τόπον. Ε'. Αί μεταθέσεις αυται προήλθον από τους ποταμούς, του Ωκεανού τας καλιβρόιας, την χημικήν ανάλυσιν, και το κεντρόγειον πυρ, του όποιου οι σεισμοί και τα ήφίστεια όρη υπέρχουσιν αποτελέσματα. Οι ποταμοί και ή βροχή σύρουσι πάντοτε τας συντετριμμένας πέτρας και την ξηράν γην εις τας κοιλάδας και την θάλασσαν, εν ώί οι σεισμοί και τα ήφίστεια επαναρθεούσι την τοιαύτην καταστροφήν ώστε συγχωρείται να θεωρήσωμεν όλην την ύδρογειον σφαίραν ως μεγάλην Γαλθανικήν σωρείαν ενεργούσαν μεν εκπαλαι κατά στα-

θερούς νόμους, εξαπτουσαν δε θερμότητα και επάνωθεν αυτής και κάτωθεν.

Γεννάται δε ή θερμότης αυτη από την ακατάπουσον συνάφειαν του όξυγόνου με άλλα στοιχεία, και ώ. π. ρ. στα όξυθώνται τα μεταλλ, και μεταβάλλονται εις κοικροτόν ή σκωρίαν (ίόν). Έαν δε όλη ή τοιαύτη θερμότης έμειν εκατονμόνον χρόνους ενόμοιος εις την γην, αντί δια της ακτινοβολήσεως να διασκαδαηται εις τα πλανητικά διαστήματα, ήθελε ύπαρχειν άμερρησση ελαστική αύπεύναμις, ως άδέν άληγητα έξόδιος δια να εκή, ήθελε βέβαια προξενήσιν φρικτοτάτως κλονισμούς και τρομαλέας εκρήξεις ικανάς να διασχίσωσιν την γην. Πιθανον μάλιστα φαίνεται ότι το αναδιδόμενον εις τα σπλάγγνα της γης θερμόν από τας χημικάς ταύτας μεταβολάς υπερβαίνει πολύ κατά την ποσότητα το γενώμενον εις την επιφάνειαν. Όλα τα όντα μεταβάλλονται ακαταπαύστως τα στρα εις ύγρα, τα ύρα εις άίρια, και ταύτα πάλιν εις ζώζ, φυτά, ορυκτά και ύγρα. Τούτο δε συμβαίνει και εις την σψψιν όλων των οργανικών σωμάτων. Όταν καιήται μεγάλητις οικοδομή, ή ένωση του άτμοσφαιρικού όξυγόνου με τον ύδρογόνον και τον άνθρακα γίνεται διαίω και εκ του ου μάλιτα προέρχεται ή μεγάλη θερμότης, την όποιαν αισθανόμεθα. Αλλά τούτο συμβαίνει άπαραλλάκτως, βραδύτερον δε, και εις πάσαν άλλην όξυθωσιν, χωρίς ούτε κα ήμεις να το φαντασώμεν. Έπειτα γνωρίζομεν ότι ή θερμότης παράγεται όμοίως και από άλλας διαφορους χημικάς μιξεις. Ούτως όταν μιγνύωμεν ίση ύδατος και θειικού όξέος ποσότητα, αναβαίνει το θερμομετρον από 57 εις 92 βαθμούς. Από την ένωσιν του όξυγόνου με τα μέταλλα γεννάται ως λέως και ή γαλθανική θερμότης. Το δε γενώμενον από τας τοιαύτας αιτίας πυρ εις τους μυχοίς της γης, διαμένει εκατοντάδας ίσως έτών κατατεθλιμμένον άλλα τέλος πάντων νικών την αντίστασιν εκπηδά με τοσαύτην βίαν, ώστε διασχίζει την γην, και τα έσωτερικά ταύτης μέρη αναλυόμενα

εκσφενδονίζονται εις τὰ ἔξω δια νὰ λάβωσι νέαν μορφήν. Καθὼς ἄρα τὸ αἷμα εις τοῦ ἀνθρώπου τὸ σῶμα, ἢ ὕλη τῆς γῆς κυκλοφορεῖ ἀπὸ τὸ κέντρον εις τὴν περιφέρειαν. Ἡπειροὶ καὶ νῆσοι σχηματίζονται εις τὸν Ὠκεανόν· ἐν ᾧ οἰοταμοὶ καὶ οἱ ῥυάκες ὁμοιάζοντες τὰς φλέβας καὶ τὰ ἀπορροφητικὰ ἀγγεῖα μεταφέρουσιν εις τὴν θάλασσαν τὰ περιττώματα τῆς ὕλης τῶν βουνῶν καὶ ὄρεων. Λογαριάζουσι μάλιστα οἱ σοφοὶ ὅτι ἂν ἡ γῆ ἦτο ἑκατομμυριάκις ὀγκωδεστέρα, ἤθελεν ἴσως ἀναδιδεῖν τσαάκις πλειοτέραν θερμότητα, ὥστε μέρος αὐτῆς διηνεκῶς καταφλεγόμενον ἤθελε φωτίζειν καὶ ζωογονεῖν ἄλλους κόσμους, καθὼς φωτίζει καὶ ζωογονεῖ τὴν γῆν ὁ ἥλιος. Ἄλλ' ἀπὸ τὸν ἀκατάστατον μετατοπισμὸν τῆς γῆς καὶ θλασσην, διὰ τὰς ἀνωτέρω αἰτίας, μετεβλήθησαν καὶ τὰ ἰσοπλατῆ κλίματα τόσον, ὥστε τροπικὴ θερμότης ἐφάνη εις τὸν ἀρκτικὸν κύκλον, καὶ διάφρα συστήματα φυτῶν καὶ ζῶων τὰ μὲν ἐγεννήθησαν τὰ δὲ ἀφανίσθησαν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνειαν.

Δυνάμεθα δὲ νὰ ἔχωμεν ὡς ἀξίωμα ὅτι ὅπου ὑπάρχουσι βραχώδη βουνὰ κατωφερῆ, ἐκεῖ ἔκαιεν ἄλλοτε ἠφαίρειον πῦρ. Ἐπειδὴ ἂν οἱ ἐκ τούτου σεισμοὶ δὲν ἐνῆργουν, ἡ γῆ ἤθελεν καταστήσειν ποτὲ διόλου ἐπίπεδος διὰ τὴν ἀέννητον πρόσγωγιν τῶν ποταμῶν, τῶν ῥυάκων καὶ τῆς βροχῆς. Τότε δὲν ἠθέλομεν εἶχειν πλεον τὴν χαρίεσσαν ποικιλίαν τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος, τῶν ὄρεων καὶ τῶν κοιλάδων, τῶν τερπνῶν λόφων καὶ τῶν καταφύτων πεδίων. Ὁ ἀστροφεγγῆς οὐρανὸς ἤθελεν εἶναι σκοτισμένος ἀπὸ παχυτάτην ἀγλύν, καὶ μόνον τὰ μέγιστα ἢ ἐντελέστατα ζῶα καὶ φυτὰ εἰδύναντο νὰ ὑπάρξωσι.

Τὰ πάντα ἄρα ἐπὶ τῆς γῆς μεταβάλλονται καὶ ὄχι μόνον ἡ Μίμρις, αἱ ἐκατόμυλοι Θῆβαι, ἢ Ἡλιούπολις, ἢ Ἱερουσαλήμ, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Ῥώμη θέλουσιν ἀφανισθῆν ποτὲ διὰ νὰ προύξωσι νέα ὄντα μὲ νέους στοιχείων συνδυασμούς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑψηλότερα αὐτὰ ὄρη. Ἡ φύσις ὅμως θέλει βασιλεύειν ἀεὶ ζωὸς καὶ μεταξὺ τῶν ἐλευσίνων τούτων ἐρεπιών τῆς ὕλης.

(Εἰσαγωγή μαθημ. Γαιώλογ. τοῦ Δ. Ματκάλη ἐν Νεοβυράκω.)

Ὁμοιοπαθητικὴ μέθοδος.

Πολλῶν πραγμάτων πᾶσαν ἡμέραν ἄλλοι μὲν συλλαμβάνουσι τὰς πρώτας ἰδέας, εἰς ἄλλους δὲ ἀποδίδεται ἡ τιμὴ τῆς ἐπινοίας καὶ ἐφευρέσεως. Τούτο δὲ συμβαίνει, ἐπειδὴ ὀλίγοι ἄνθρωποι εὐρίσκονται περίεργοι, καὶ ὅταν τύχῃσι τοιοῦτοι οὔτε κερὸν ἀρμόδιον ἔχουσιν, οὔτε τρόπον, οὔτε ἴσως ὑπομονὴν διὰ νὰ ἀκολουθήσωσι μακρῆ πειράματα καὶ νὰ ὀδηγηθῶσιν ἐκ τούτων εἰς νέας ἀνακαλύψεις. Ἄλλ' ὁ Χάννεμαν ἦτο καὶ καρτερικὸς, καὶ φιλόπνοος καὶ ἀγχίνους, ὅθεν ἐδοξάσθη ὡς ἐφευρέτης μεθόδου ἰατρικῆς, τῆς ὁποίας τὰς ἀρχὰς εὐρίσκομεν ὡς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἱπποκράτην. « Διὰ τὰ ὅμοια νοῦσης γίνεται καὶ διὰ τὰ ὅμοια προσφερόμενα ἐκ νοσούντων ὑγιαίνονται. Διὰ τὸ ἐμμεν ἔμμετος παύεται. » (Περὶ τῶν κατ' ἄνθρωπον τόπων.)

Ἄλλὰ καὶ νεώτεροι ἰατροὶ ἠσθάνθησαν τῆς ὁμοιοπαθητικῆς μεθόδου τὴν ὀρθότητα. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ 1710 ὁ Βουλδοῦχος (Γάλλος) παρετήρησεν ὅτι ἡ καθαρτικὴ τοῦ ῥαποντίου ἰδιότης ἦτο αἰτία τῆς ἀντιδιάρροϊκῆς αὐτοῦ δυνάμεως. Κατ' ἐξοχὴν ὅμως ὁ Στάλὼμίλησε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μὲ πλειοτέραν παραπάντας εὐκρίνειαν λέγων οὕτω « Νομίζω διόλου ἐπισηφάδες τὸ νὰ θραπεύωμεν τὰ ἐναντία διὰ τῶν ἐναντίων, ὑπάρχω δ' ἐξ ἐναντίας πέπεισμένος ὅτι αἱ νόσοι ἰατρεύονται μάλιστα ἀπὸ ἰατρικὰ προξενούντα ἀνάλογον νόσον μὲ τὴν προκειμένην, τὰ καύματα δηλ. διὰ τῆς θραμάνσεως ἔμπροσθεν τοῦ πυρός, τὰ ψύγματα διὰ ψυχῶν, αἱ φλογώσεις δὲ καὶ οἱ μώλωπες διὰ τῶν οἰνοπνευματωδῶν. Ὅθεν οὕτω συλλογιζόμενος ἰατρῆσα μὲ ὀλίγην θεικῆς οὐξείας ποσότητα τὰς ὀξυρεγμίας, ὅπου ματαίως ἄλλοι εἶχον δομένας ἀπορροφητικὰς κόνεις κτλ. »

(I. Hummel, Comment. de arthritide etc Budingae 1738.)

Τὴν ἀρχέτυπον ταύτην δόξαν ἰδιοποιούμενος ὁ Χάννεμαν ἐτελειοποίησεν εὐφυῶς μὲ πολυαριθμους παρατηρήσεις· ἀλλὰ παρικτρπόμενος τοῦ μέσου ὕρου καταγέτησεν εἰς τοιαύτας ὑπερ-

βολας, ώστε, δια να υποσθήσῃ τὰ δόγματα τῆς νέας αὐτοῦ δι-
 δασκαλίας, βλέπει ὅλα τὰ συμπτώματα προκατειλημμένως,
 καὶ πρᾶγμα παράδοξον φαίνεται ὅτι οὔτε διακρίνει αὐτῶν τὴν
 διαφορὰν. Ἡ dulcamara (γλυκύπικρον, ἀγριάμπελος;) προξε-
 νεῖ βέβαια ἐνίοτε εἰς τὸ σῶμα ἐξάνθημα ἢ ὕδρωα (miliaria?), ἀλ-
 λά τοῦτο δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀναλογίαν μετὰ τοὺς ἔρπητας, κατὰ
 τῶν ὁποίων ἐκείνη διορίζεται. Τὸ ζραμμώνιον φέρει μὲ νοσασμούς
 καὶ παραφροσύνην, ἀλλὰ τὰ παθήματα ταῦτα δὲν ὁμοιάζουσι
 μετὰ τὸν νευρικὸν κλονισμόν καὶ τὴν φρενοβλάβειαν. Ὡς μεγάλην
 δὲ καὶ ἀναντιρρήτον ἀπόδειξιν διὰ τὸ πασιδῆλον τοῦ πράγματος
 ἀναφέρει μάλιστα ὁ Γερμανὸς αἰρεσιάρχης τὴν ἐμβολιαστικὴν
 ὕλην· ἀλλὰ τότε μόνον εἶχε τὸ τοιοῦτον ἐπιχειρήμα δύναμιν,
 ἂν τὸ μίasma ἐμβαλλόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἦδη πάσχοντα
 ἰατρικῶς τὴν εὐφροσίαν. Ἐπειτα τὸ μὲν κρῦος αἰτιατῆται τῶν
 μελῶν τὴν ψύξιν, ἐπειδὴ τὰ στερεὰ τοῦ ἐμφύτου εἰς αὐτὰ θερ-
 μοῦ, ἐν ᾧ αἱ διὰ τῆς χιόνης τρίψουσιν τὸ ἀνακαλοῦσιν ἐξ ἐναν-
 τίας εἰς αὐτὰ καὶ οὕτως ἐνεργοῦσι πάντη διαφόρως. Τέλος
 τὸ οἰνόπνευμα δὲν ἐπιφέρει νέαν θερμότητα εἰς τὰ καύματα, ἀλλ'
 ἀφαιρεῖ τῆς ἤδη ὑπαρχούσης μέρος.

Παραδόξοτερον παρὰ τοὺς φυσιολογικοὺς τοῦτους παραλο-
 γισμοὺς ὅλους ἴσως φανῇ ἡ ἀπειροσημῆριος τῶν ἰατρικῶν ὑπο-
 διαίρεσις. Ἄλλ' ἡμεῖς γνωρίζοντες τὴν ἀκατανόητον τῆς ἡλεκ-
 τρικῆς δυνάμιν πιστεύομεν ὅτι ἐνδέχεται νὰ ἐνεργῇ ἐνταῦθα. Δι'
 αὐτὴν τῶντι τινὰ ὑγρά, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Βουχαρδά,
 λαμβάνουσιν ἰδιαιτέραν ἐπίρροσιν ἀπὸ τὰ περιέχοντα αὐτὰ δοχεῖα,
 ὡς τὸ μὲν τῶν ἰων διάθρεγμα διατηρεῖται κάλλιον κατὰ τὸ χρῶ-
 μα εἰς τὰ κασσιτέρηνα ἀγγεῖα, τὸ δὲ γάλα πηγνύει μὲν ἐντὸς τρι-
 ῶν ἡμερῶν εἰς τῆς Ἰαπωνίας τὰ ἀργιλλόπλασσα, τὸν ὕελον καὶ τὸν
 μόλυβον, διαμένει δὲ ὑγρὸν 8 ἡμέρας εἰς τὸν χαλκόν, ὅς τις εἰς ἄλ-
 λας περιπτώσεις ἐμποδίζει καὶ τὴν οἰνοπνευματικὴν ἀλλοίωσιν.
 Τέλος ὁ Ροβικέτ ἀπέδειξεν ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ ἑκαστοσημορίου ὑπο-
 νιτρικοῦ ὀξέος μεταβάλλει παντελῶς τὰ ἔλαια τῆς ἐλλάας, τῶν
 ἀμυγδαλῶν, τοῦ κίρκωος κτλ. ἐν ᾧ εἰς μεγαλητέραν ποσότητα

τὰ διατηρεῖ ὑγρά· ἐνέργεια ἀνάλογος ὁπωσοῦν μετὰ τῶν ὁ-
 μοιοπαθητικῶν παρασκευασμάτων.

Ἄκατάληπτος ἄρα εἰς ἡμᾶς φαίνεται ὅχι τούτων ἡ δύναμις·
 ἂν καὶ ἐπιδέχεται πολλὴν ἀμφισβήτησιν, ἀλλ' ὁ διαμελισμὸς
 τῆς ἀρρώστιας εἰς ἄπειρα συμπτώματα, τῶν ὁποίων ἕκαστον
 ἀπατεῖ ἰατρικὸν ἰδιαιτέρον, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμίαν ὁδηγίαν εἰς
 τὴν προτιμότεραν ἐκλογὴν τούτου, ἢ ἐκείνου. Κατὰ τὴν φαρμακο-
 δυναμικὴν τοῦ Χάννεμαν 78 συμπτώματα π. χ. διεγείρει μόνον
 ἡ Βρωμίνα· ἀλλὰ τίς δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὐτὴ κυρίως ἔπρε-
 πε νὰ δοθῇ ὅπου εὐρίσκονται μόνον 7, καθὼς εἰς τὸ ἀναφερόμε-
 νον παρ' αὐτοῦ παράδειγμα, παράγρ. Ζ; Ἡ Puls-atilla πάλιν
 κινεῖ ὡς 153 συμπτώματα. Διαιτὶ δὲ ἔδωκε τὸν χυμὸν αὐτῆς εἰς
 πάθος, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίσθη μόνον μετὰ 7 ἢ 8 ἐξ αὐτῶν; Τίς ἰα-
 τρὸς ἔχει καιρὸν ἢ ὑπομονὴν νὰ μείνῃ πλησίον τοῦ ἀρρώστου διὰ νὰ
 σημειῖ ὥραν παρ' ὧραν ὅσα οὗτος ὑποφέρει συμπτώματα; Τίς δὲ
 ἀρρώστος δύναται νὰ παρατηρήσῃ καὶ νὰ περιγράψῃ μάλιστα εἰς τὸν
 ἰατρὸν τὰ πάθη του μετὰ τὴν ὁμοιοπαθητικὴν ταύτην κολυπραγμο-
 σύνην καὶ μικρολογίαν; Τέλος πῶς νὰ ἀντιπαραβάλλωμεν τὰ ὀλί-
 γα τινὰ συμπτώματα τὰ 7 δηλ. καὶ 8, τὰ ὁποῖα θέλουσι κρίνειν
 περὶ τῆς ἐκλογῆς, μετὰ τὰς πολλὰς χιλιάδας τῶν φαρμακευτι-
 κῶν συμπτωμάτων, τὰ ὁποῖα περιέχονται εἰς τὸ φαρμακοδυ-
 ναμικὸν σύγγραμμα τοῦ Χάννεμαν, ἐν ᾧ μάλιστα τὰ 910 τού-
 των παράγονται ὁμοίως ἀπὸ 10, 15 καὶ 20 διαφόρους οὐσίας;
 Τίποτε δὲν ἔπρεπε εἰς τὰς χεῖράς μου γριφωδέστερον παρὰ τὴν
 ὁμοιοπαθητικὴν πυρετολογίαν τοῦ Ποννουγγάουζεν (Bonning-
 hausen), ὅπου ἕκαστον τῶν πολλῶν συμπτωμάτων ἔχει 50 ὡς
 100 τοῦλάχισον ἰατρικὰ, ἐξ ὧν παραγγελλόμεθα νὰ ἐκλέξωμεν
 τὸ σημετούμενον εἰς ὅλα αὐτὰ ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὰ πλεονέστερα.
 Ὅταν ὅμως ἀποβλέψω εἰς τὴν φιλοσοφικὴν ἀνάγκησιν τινῶν
 ἀρρώστων, ὅσοι ἰατρεύθησαν ὁμοιοπαθητικῶς κατὰ διαφόρους
 καιροὺς, καὶ μάλιστα εἰς τὴν πληθύν τῶν παραδειγμάτων τῆς
 θεραπείας καὶ τὴν λογικὴν ἐκθεσιν τῶν πραγμάτων, ὅταν

ἐνθυμῶμαι εἰς πόσαν Ἐλιθεράν κατάστασιν ἀφῆκα ἀναχωρῶν ἀπὸ Παρισίων φίλον μου τινὰ ἱατρὸν ἐπίσημον (Doin) πάσχοντα δεινὴν καὶ ἀκυπόφορον κεφαλαλγίαν, πρὸ ἐνός ἤδη ἔτους καὶ ἱατρουμένου μετὰ ἕξ μῆνας ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὀμοιοπαθείας. Δυσκολεύομαι νὰ θεωρήσω ὡς πάντῃ φανταστικὸν καὶ γελοιοῦδες τοῦτο τὸ σύστημα, ἰλπίζω δ' ἐξ ἐναντίας, ἂν ὄχι ἕλλο, ὅτι θέλει κατὰ γήρασιν βωμολοχίαν τὴν ἄκριτον σύνθεσιν ἀλληλομάχων φαρμάκων καὶ ἀφήσιν ὡς καθαρὸν χρυσὸν εἰς τοῦ χωνευτηρίου τὸ βῆθος ὀλίγων τινῶν ἀβρῶστικῶν τοῦλάχιστον τὴν ἀρμοδιωτάτην Θεραπείαν.

ΙΑΤΡΙΚΟΙ ΕΡΑΝΙΣΜΟΙ.

Ὁ ἱατρός Βλῶδ μετεχειρίσθη ἐπιτυχῶς τὴν λιγνὴν (αἰθάλην) ἢ κακκίαν εἰς εἶδος ἀλοφῆς κατὰ τινῶν λειχηνωδῶν ἐξανθημάτων, τῆς ψώρας, τῶν ἀχώρων καὶ τοῦ καρκινικοῦ ἔλκουε τῆς μήτρας. Ὁ αὐτὸς δὲ περιγράφει καὶ τὴν ἱατρικὴν καρκίνου κατὰ τὸν δεξιὸν μαστὸν πρὸ ἐνός ἤδη ἔτους ἐλκωμένου. Πολλάκις εἰς τὴν τοιαύτην Θεραπείαν προσέθηκε τὴν belladonna ὡς ναρκωτικὴν τῶν πόνων μιγνύων

λίπους οὐγγ. B.

λιγνός οὐγγ. B.

ἐχχυλ. bellad. δραχ. B.

Ἄλλ' εἰς τὰ ἔλκη τοῦ αὐχένος τῆς μήτρας ὠφέλησαν ὁμοίως πολὺ καὶ ἐνέσεις (injection) διὰ τοῦ μικροσκοπίου (Ire-culum uteri). Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ λιγνὴ δύναται κάλλιστα νὰ ἀναπληρώσῃ εἰς πολλὰς περιπτώσεις τὸ χρεῖστωτον.

— Ἀναγινώσκωμεν εἰς ἱατρικὴν τινὰ ἐφημερίδα ὅτι ἡ Ἴτερίνη (salicine) ἱάτρευσε ἐντελῶς τὴν προσωπαλίαν εἰς δύο ἢ τρεῖς περιπτώσεις διαφόρου.

— Πολλὰ φιλογεικία καὶ ἔριδες συνέβησαν μέχοι τοῦδε

περὶ τοῦ ψωρικοῦ σκώληκος ἐπιδηοῦσιν δι' ἰσοχυρίζοντο ὅτι τὸ εἶδος, οἱ δὲ ἤκουον μὲ περιφρονητικὸν καὶ πικρὸν γέλωτα τῶν ἄλλων τὰς μαρτυρίας. Τοῦτο δὲ συμβαίνει κατὰ δυστυχίαν εἰς πᾶσαν νῆαν καὶ ἀπροσδόκητον ἀνακάλυψιν. Ἄλλ' ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀκάριος acarus δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφίβολος. Ἐν ᾧ ὁ Ἄλθερ διδάσκαλος τοῦ ἱατρικοῦ σχολείου τῶν Παρισίων παρέδιδε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου τὰ συναιθισμένα καὶ πολυθρόλλητα αὐτοῦ μαθήματα περὶ δερματικῶν νόσων, ὁ δὲ λόγος ἦτο περὶ τοῦ ἀκάριος ὡς ἀμφισβητουμένου, εἰς ἐκ τῶν παρεστώτων μαθητῶν Renucci παρουσιασθεὶς εἰς τὸ μέσον ἐβ.βαίωσεν ὅτι εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Κύρνον εἶδεν ἤδη πολλὰς γυναῖκας ἐπιτηδαίους εἰς τὸ νὰ ἐκβάλλωσι τὸ ζωύφιον τοῦτο διὰ τὴν Θεραπείαν τῆς ψώρας. Ὅθεν δημοσίως ἔμπροσθεν τοῦ πολυαριθμοῦ ἀκροατηρίου ὑπεσχίθη νὰ τὸ εὔρη καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς κατὰ τὸ νοσοκομεῖον ψωραλέους, τὸ ὅποιον καὶ ὄντως κατώρθωσε. Νέα ζήτησις ἀπὸ δυσπίστους ἱατροῦ καὶ ζωολόγους γνωρίμους συνηγμένους εἰς τὸν αὐτὸν τόπον μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅποιοι ὁ Ἐμερ, ὁ Ρουλέν, ὁ Λουγὸλ, ὁ Μικέλ, ὁ Ρασπάλι, ὁ Ὀρτελού ὁ Φοργέτ διέβυσαν πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ πράγματος. Φαίνεται δὲ τοῦτο τὸ σκώληκιον εἰς μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς σῶμα λευκόν, καὶ στρογγύλον κινούμενον, ἀλλὰ διὰ τοῦ μικροσκοπίου διακρίνει τις εἰς αὐτὸ σχῆμα ἕξω-τερικὸν χελώνης, κεφαλὴν μικρὰν προχωροῦσαν καὶ ουστελλομένην ὁμοίως, δύο τρίχας εἰς τὴν ὀπίσθιον ἄκρην, πολλὰς δὲ ἄλλας εἰς τὸ λοιπὸν σῶμα καὶ ὀκτὼ πόδας. Εἰς τὴν βάσιν τῆς ψωρικής φλυκταίνης, ἥτις δὲν ἐθεραπεύθη εἰσέτι, εὑρίσκειται χαραγὴ ἡ ἑστὶς διαφόρως διευθυνομένη εἰς τὴν κορυφὴν τῆς φλυκταίνης εἴτε εἰς τὰ περίεξ τῆς βάσεως. Εἰς τὴν ἀπωτάτην δὲ ἄκρην τῆς χαραγῆς ταύτης, φαίνεται σημεῖον λευκόν, ὅπου ἡ ἐπιδερμὶς ὑφύεται ὀλίγον. Ἐκεῖ καταστᾶ ἡ ὀπίσθια ἄκρη τοῦ ζωυφίου. Μία ἐντομὴ τότε γενομένη διὰ βελόνης ὡς ἡμι-κρῆ τῆς γραμμῆς μακρὰν τοῦ λευκοῦ σημείου καὶ ἐπάνω τῆς

χαραγῆς ἀρκεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ ἄκρον· χρειάζεται ὅμως ὀλίγη προσοχὴ διὰ νὰ μὴ τρυπηθῇ μὲ τὸ ἐργαλεῖον.

— Πολλὰς ἀρθριτικὰς χρονίους ἀρρώστιας, ἐξαίρετως δὲ ρευματικὰς ὠφελούσι. λουτρὰ διχλωροῦ χυμοῦ ὑδραργύρου. Ὁ Ρεκαμιέ, καὶ Τρουσσὸ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὁ δὲ Οὐδεκινδ εἰς τὴν Γερμανίαν μετεχειρίσθησαν πολλὰκις τὸν θεραπευτικὸν τοῦτον τρόπον. Ὁ τελευταῖος μάλιστα προσθέτει καὶ ὑδροχλωρικοῦ ἀμμωνίου ἥμισυ λίτρας εἰς ὁμοίαν ποσότητα διχλωροῦ χυμοῦ ὑδραργύρου ἀναλυμένου εἰς ἰκανὸν οἰνόπνευμα καὶ μίαν λίτραν ὕδατος.

— Ὁ Κρεστιέν ἰατρὸς περίφημος τοῦ Μοντεπελλιέ· ἐθιρᾶ-
πνευσεν ἐπιτυχῶς τὴν λέπραν ἢ Γραικικὴν ἐλεφαντίασιν μὲ τὸν ὀξυδωτὸν χρυσὸν εἰς τρίψεις τῆς γλώσσης· ἡ δὲ ποσότης ἦτο 1/4 ὤ· 1/2 κόκκου. Μετεχειρίσθη δὲ ὁμοίως εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις καὶ τὸν ὑδροχλωρικὸν χρυσὸν μὲ κόνιν λυκοποδίου 1/14 ὤ· 1/8 κόκκου.

— Εὐρίσκομεν εἰς τὸ θεραπευτικὸν ἡμερολόγιον 8 παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουσιν ὠφέλιμον εἰς τὴν ἀμαύρωσιν τὴν διὰ νευρικοῦ ἀργύρου καυτηρίασιν τοῦ κατωτέρου τόξου τοῦ κερατίνου ἢ διαφανοῦς χιτῶνος. Μετὰ τὴν καυτηρίασιν ταύτην πλύνεται ὁ ὀφθαλμὸς διὰ νὰ διαλύσῃ τὸ περισσὸν τοῦ ἁλατος. Οἱ παλαιοὶ ἔτριβον τὸ αὐτὸ μέρος μὲ σταχυῶν ἀνθέρικας.

— Εἰς ἄλλον ἀριθμὸν τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος καθάνομεν ὅτι ἡ ερυχινὴ διὰ τῆς ἐνδεσμικῆς μεθόδου ἢ ἀλοφῆς τριβομένης εἰς τὰς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ βλέφαρα ἰάτρυσεν τινὰς ἀμαυρωτικὰς ἀμβλυωπίας. Σημεῖον δὲ τῆς ἐπιτυχίας θεωρεῖται ὅταν ὁ ἀρρώστος βλέπῃ φλόγας κοκκίνας εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀφθαλμοῦ.

— Ὁ Βρέρας ἐπαινεῖ τὴν μέλαιναν βελλωτὴν *ballota nigra* ὡς ἴαμα ἀρμοδιώτατον εἰς τοὺς ρευματισμούς.

— Ὁ Biermann ἐπαινεῖ πολὺ τὴν στοργύλην ἄριστολόχιν εἰς κόνιν (24 — 36 κόκκ.) κατὰ τῶν ὑποτροπιασμῶν τοῦ

περιοδικοῦ πυρετοῦ, οἵτινες ἐπιφέρουσι τόσον θεινὰς καὶ ἀνιά-
του· σχεδὸν ἀρρώστιας τῶν σπλάγγων, μετὰ τὴν ἀπονενο-
μένην μάλισα κατάχρησιν τῆς θεικῆς κίνας καὶ τῶν καθαρσίων.
Ἄν δὲν ὠφελήσῃ κατ' ἄλλο ἢ ὁμοιοπαθητικὴ μέθοδος ἦτο εὐ-
χῆ· ἔργον νὰ παύσῃ τοὺς ἄλλοις ἀποτόλους τινὰς ἰατροὺς τοῦ νὰ
βλάπτωσι καιρίως προξενούντες χρονικὰ καὶ ὑπουλα πάθη μὲ
ὑπερβολικὰς ἢ πολυουθέτους δόσεις ἰατρικῶν, τῶν ὁποίων πολ-
λάκις δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὴν ἐνέργειαν.

— Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὡς ἰ Γιαν. 1836 ἀρρώστη-
σαν ἀπὸ πυρετοῦ 8253 στρατιῶται εἰς τὴν Ἑλλάδα, 578
ἐπληρώθησαν, 309 περιέπεσον εἰς ἀφροδίσια πάθη, 39 ἐμολύ-
θησαν ἀπὸ ψώραν, καὶ 507 ἀπέθανον. Ἐκ τούτων δὲ ἦσαν 25
μόνον Ἕλληνας.

Χ Η Μ Ε Ι Α .

Ὁ Μέρκ ἀπὸ Δάρμστατ ἐχώρισεν τὸ ἐνεργητικὸν μέρος τοῦ
semen contravermes (Σαντονίη) τὸ ὁποῖον ἔχον σχῆμα
λαμπρὸν πρίσματος ἐνοῦται μὲ βάσεις, ἂν καὶ αὐτὸ δὲν ἔχῃ ὀξείας
ιδιότητας.

Ἐλουσετὴν Ἰουδ. ἀρτεμισίαν *semen contra vermes* μὲ ἀσβέ-
στου ὕδωρ καὶ ἀλκοόλιον. Εξάτμισεν τὸ ἀλκοολικὸν διάβρωγμα ὡς
τὸ 1/4 μέρος, τὸ διήθησεν ἔπειτα διὰ νὰ ἀποκρίνη τὴν ρη-
τίνην, ἔχυσεν ὀξικὸν ὀξύ δριμύ καὶ ἀφῆκε νὰ κατακαθῆσῃ ἡ Σαν-
τονίη. Ἡ ὕλη αὕτη ἐδόθη ἐπιτυχῶς ὡς ἀνθελμιντικὸν εἰς 3
ὤ· 4 κόκκους. (Ἐφημερ. Φαρμακευτ. Παρισ.)

Ὁ Γελυσάκ (*Gayiussac*) διασταλάζων τοὺς σιτηροὺς καρποὺς
καὶ ὀσπριώδεις κόκκους, εὐρήκεν ὅτι ὅλοι ἀναδίδουσιν ἀμμώνιον
δηλ. περιέχουσιν ἄζωτον. Τὸ ὀρύζιον παράγει τῶνδρι ὀξεία
σώματα διασταλαζόμενον, ἀλλ ἀρκεῖ πρὸς ἀνακαλύψιν τοῦ ἀμ-

μωνίου νὰ ρίψωμεν ὀλίγην ἄσβεστον. Οὕτως ἐξηγῆται ἡ μεγάλη
θεραπευτικὴ δύναμις τοῦ περιττώματος τῶν καρπῶν τούτων, ἀφ' οὗ
ἐκθλιψόμεν ὅσον ἔχουσιν ἔλαιον. Βλέπομεν δὲ προσέτι ὅτι δύο
οὐσίαι εὐρίσκονται εἰς τοὺς καρπούς ἡ μὲν ὀξική κοινὴ εἰς τὰ
φυτὰ, ἡ δὲ ἀλκαλικὴ ἀνήκουσα εἰς τὰ ζῶα.

(Χρον. τῆς Φυσ. καὶ Χημείας.)

— Ἡ Στραμμωνιανὴ Daturina καὶ ὑσχυαμινὴ ἀναλύονται
μᾶλλον εἰς ἀλκοόλ. παρά εἰς ὕδωρ ἄρα τὰ ἐχυλισμάτα
αὐτῶν συμφέρει νὰ ὑπάρχωσιν ἀλκοολοπαρασκευάστα.

— Ὅταν οἱ Τοῦρκοι δὲν αισθάνωνται τοῦ ὀπίου τὰ ἀποτε-
λέσματα καὶ εἰς τριῶν δραχμῶν δόσιν, προσθέττουσιν εἰς αὐτὸ
διχλωροῦχον ὑδράργυρον ὡς 10 κόκκους καθ' ἑκάστην ἡμέραν.
Ὁ Πουκεβίλλης μάλιστα λέγει ὅτι εἶδεν ὑπέρηχρον τινα ἀνθρω-
πον, ὅστις τριάκοντα ἤδη ἔτη ἐλάμβανεν ὡς μίαν δραχμὴν
τοῦ ἀνωτέρω ἄλατος. (e sker's annalen) Γνωρίζομεν δὲ
καὶ ἡμῖς ἀνδρα τινὰ διάσημον, τοῦ ὀπίου σεμνυνόμεθα φίλοι
καὶ ἐπληροφρήθημεν ὅτι μεγάλαι ποσότητες ἠρωϊκῶν φαρμά-
κων, μιᾶς μὲν οὐγγίας λαουδάνου, δύο δὲ δραχμῶν τρυγικοῦ πο-
τασοῦχου στίμμεως δὲν ἐδυνήθησαν νὰ βλάψωσι τὰ σπλάγγνα,
οὔτε κἂν νὰ ἐπηρεάσωσιν ὀπωσοῦν τὴν ὑγείαν.

— Ὁ χημικὸς Τουλμούσης διεύθυνεν εἰς τὴν ἐν Παρισί-
οις ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ὑπόμνημα περιεργότατον περὶ
τῶν φυτῶν, ὅσα ἔχοντα θυρσοδεψικὴν ὕλην ἐμποδίζουσι τὴν
ἐμετικὴν ἐνέργειαν τοῦ τρυγικοῦ ποτασοῦχου στίμμεως κτλ.

— Ὁ ὀρυκτολόγος Βουσιγγῶς ἔγραψε πρὸς τὴν αὐτὴν
ἀκαδημίαν ὅτι φίλος αὐτοῦ ἀνεκάλυψεν εἰς τὸν ἀτμοσφαιρικὸν
ἀέρα τῆς Ῥώμης ὑδρογονικὸν τι στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἤδη
παρατηρημένον καὶ εἰς τοὺς Παρισίους.

Ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταστήσωμεν τὴν Ἡῶ χρήσιμον κατὰ
τὸ δυνατόν εἰς ὅλας τῶν φιλεκκλων συνδρομητῶν τὰς τάξεις, ἐκρί-
ναμεν ἄρμόδιον νὰ ἀναφῶμεν ἐκ διαλειμμάτων εἰς αὐτὴν ὅσα
δύναται πολλάκις νὰ βοηθήσωσι τοὺς συνηθῆσαι, τοὺς εἰσαγγε-
λεῖ, καὶ τοὺς δικαστὰς εἰς τὴν εὔρεσιν τῆς ζητούμενης ἀληθείας.

Περὶ πληγῶν καὶ αἰκίῶν.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲ ἔχουσι τὸν αὐτὸν ὄργανισμὸν, οὔτε
θμοῖα δυνάμεις. Ἐπειδὴ τοῦτου μὲν τὰ κρανιακά ὄσῃ εὐχον
τόσην λεπτά, καὶ εὐθραυτα, ὥστε ἐλαφροτάτη πλὴγὴ ἀρκεῖ
νὰ τὰ σπᾶσῃ καὶ μάλιστα θανάσιμος. Εἰς ἐκείνο δὲ χαλα-
ρὸν (lymphatique) ἐντὸς ᾧ καὶ αἱματώδη, λευκόδερμον
καὶ ῥοδοπαρεῖον τὸ αὐτὸ κύπημα φέρει τρομερὴς ἐχυσίσεις,
ἐνίοτε δὲ καὶ αἱματώδη ἀποστήματα. Φίλο, μύς παρατηρ-
θεὶς εἶτε προσκρουθεὶς εἰς τὸν μηρὸ ἀπὸ ἄνθρωπον ῥωμαλεῖον
ὑπέφερε πολὺ διὰ τὰ εἰρημένα συμπτώματα καὶ ἐβιάσθη νὰ
μείνῃ κλινῆρη, ὀλόκληρον μῆνα. Ἐρωτῶ ἤδη τὸ ἄραος τῆς
τοιαυτῆς αἰκίας δύναται οὐ εὐσυνείδητος δικαστὴς νὰ ἀποδώσῃ
εἰς τὸν ἀθῶος συνωθίσαντα καθ' ὁδὸν, ἡ μᾶλλον εἰς τὴν κακίην
τοῦ συνωθισθέντος ἰδιοσυγκρασίῃ;

Ἐπειτα εὐρίσκονται ἄλλοι ἀδυνατισμένοι ἀπὸ διαφορῶν ἐλ-
λείψεων ἢ καταχρήσει, καὶ ἀρρώστιας πολυειδεῖς, πηρώσεις
καὶ βλάβαι, οἷτις πολλὰκις μένουσι νεκροὶ ἀφ' οὗ πεσω-
σιν ἢ πληγῶσιν ὀλίγον. Καὶ ἂν τοῦτο δὲν συμῆ, τοῦλάχιστον
πέσοῦσι μεγάλα καὶ δεῖνα παθήματα, τὰ ὁποῖα εἰς εὐραϊστε-
ρον ἢ κάλλιον διαθεσμένον ἄνθρωπον δὲν ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ
συμβῶσιν. Ἐνίοτε ἐλαφρὴ κατ' ἀρχὰς πλὴγὴ γενομένη π. χ. εἰς
τὴν κεφαλὴν δ' ἀνυκτικοῦ ἐργαλείου καὶ ἥτις δὲν ἐμπόδιζε τὸν
πληγωμένον ἀπὸ τὰς συνήθεις αὐτοῦ ἐργασίας περὶ τὰς 15 ἢ
20 πρώτας ἡμέρας, κατανῆ μετὰ ταῦτα θανάσιμος. Τοῦ-
του δὲ ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα καὶ πολλάκις ἰατρ-
οὶ περιβόητοι ἀπατήθησαν ἐκφέροντες προγνωστικὸν αἶσθη.

Ἡ πληγή ἴσως δὲν ἐγίνετο καιρία, ἀνευρίσκετο ἀγαθὴ τύχη ἀμέσως ἐκεῖ ἰατρὸς διὰ τὴν δώσῃ τὴν ἀναγκαίαν βοήθειαν. Εἰς ταῦτα ἐν δὲ τὴν κατηγορίαν ὑπάγεται ἡ πληγὴ μεγάλη σπινθὶς ὀπισθοῦν ἀρτηρίας, ἥτις ἐδύνατο νὰ δεθῇ διὰ βρόχου· ἡ ἄλλη γενομένη διὰ κοπτεροῦ ὄργάνου, ἥτις ἐμελλε νὰ ἰατρευθῇ, ἀν ἐμπειρος ἀνὴρ ὁ μετεχειρίζετο τὸν ἀρμόδιον κατάδεσμον.

Τέλος ἡ ἔγκυος δύο μῆνας γυνὴ ἀποβάλλει, ἐπειδὴ ἐκτυπήθη. Ἀνευρυσματικὸς ἦδη ἀρρώστος τιναγμένος ὀλίγον δυνατὰ ἀποθνήσκει διὰ τὴν βῆξιν τοῦ διεσθαρμένου αἵματαγωγοῦ ἀγγείου· καὶ τρίτος ἄλλος ἐκπνέει ὁμοίως ἀπὸ σφοδρῶν αἱμοπτυσίαν ἢ στήθικου ἀποστήματος τὸ ἀνοιγμά. Καθ' ὅλας δὲ ταύτας τὰς περιστάσεις ὅστις ἐνήργησε θιαίως κατὰ τῶν παθόντων θεωρεῖται ὁμολογουμένως συμπτωματικὸς αἴτιος τοῦ κακοῦ· ἀλλὰ πρέπει ἄρα γε νὰ ἐπιφορτισθῇ ὅλην τὴν εὐθύνην ἐπικινδύων καὶ λυπηρῶν συμβεβηκότων, τὰ ὁποῖα ἦτο ἀδύνατον νὰ προῖδῃ καὶ νὰ ὑποπτεύσῃ;

Ὁ Βιεσσὺ λέγει, ὅτι διὰ νὰ κρίνωμεν τὸ βῆρος τῆς πληγῆς ὀφείλομεν νὰ τὴν θεωρήσωμεν ὡς ἴαν συνέβη εἰς ἄνθρωπον κατὰ πάντα ὑγιῆ καὶ ἔπειτα νὰ ἐξετάσωμεν τὰς συνήθεις αὐτῆς συνεπειάς καὶ τὸ φυσικὸν τέλος. Μένει ἄρα νὰ προσδιορίσωμεν ἐνταῦθα. 1 τὸν θεραπευτικὸν τῆς φύσεως τρόπον. 2 τὸν χρόνον ὅστις παρετηρήθη ἀναγκαῖος εἰς τὴν ἰατροῦ. Ἐντεῦθεν δὲ συμπεραίνωμεν ὅτι ὁ αἱμοστῆς κρίνεται ὑπεύθυνος μόνον τῆς θεινότητος τῶν αἰκιῶν, καὶ ὄχι τῶν ἐνδεχομένων αὐτῆς ἀποτελεσμάτων.

Ἄλλοι ὅμως αὐστηρότεροι διίσχυρίζονται, ὅτι ἡ κοινωνία χρεωστεῖ νὰ ἐκτείνῃ εἰς ὅλα τὰ μέλη ἐξίσου τὴν προστασίαν τῆς ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀδυνατοῦ καὶ νοσηροῦ πρέπει νὰ τιμᾶται τόσον ὅσον ἡ τοῦ ὑγιεοῦς καὶ εὐρώστου· ἐπειδὴ ἀμφότεροι ἔχουσι τὰ αὐτὰ δικαιώματα· ὅτι ὁ πάσχων ἐκεῖνος ὀργανικὸν πάθος ἐμελλεν ἴσως νὰ ζῆσθαι ὀλίγους τινὰς χρόνους καὶ ὁ παρὰ καιρὸς οὗτος κατὰ συμβεβηκὸς θάνατος· ἐνδέχεται νὰ βλάψῃ

τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ὅλην πολὺ πλεότερον πρόσον ὁ θάνατος τοῦ ῥωμαλαίου καὶ ἰσχυροῦ. Ὅθεν ὁ Στυλ γνωμοδοτεῖ νὰ κρίνηται ἀτομικῶς πάντοτε τῶν πληγῶν ὁ κίνδυνος.

Ἄλλα νομίζομεν δυνατὸν πολλάκις νὰ συμβιβάσωμεν τὰ δύο ταῦτα συζήματα, ἐπιφέροντες μὲν τὴν ποινήν κατὰ τὸ ἀφρημένον βῆρος τῆς πληγῆς, αὐξάνοντες δὲ τὴν ζημίαν (ὁσάκις ἡ περίστασις συγχωρεῖ) κατὰ τὰ ἀποτελέσματα.

Ὅπως δὴποτε ὅμως κρίνωσι περὶ τούτου οἱ λειτουργοὶ τῆς δικαιοσύνης, νομίζομεν ὀφείλομεν νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀξιόλογον κατάλογον τοῦ Κ. Βιεσσὺ, ὅπου φαίνονται ὅλαι αἱ προσγιγόμεναι ἀπὸ ἐξωτερικῶν αἰτίας κακώσεις· καὶ οἱ τρόποι, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζεται ἡ φύσις πρὸς θεραπείαν καὶ ὁ ἀναγκαῖος εἰς τοῦτο χρόνος. Ὁ πίναξ οὗτος δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὡς κανὼν ἢ γενικὸν μέτρον καθ' ὅλας τὰς ἀτομικὰς περιστάσεις, ὥστε ἀρκεῖ νὰ ἐνώσωμεν τὴν ἡλικίαν, τὴν κρᾶσιν, τὸ φύλον, τὴν συμπλοκὴν τῆς πληγῆς καὶ τὴν συνύπαρξιν προηγούμενων ἢ συγχρόνων ἀρρώστημάτων διὰ νὰ ἐκφέρωμεν ἀσφαλεστάτην πρόγνωσιν. (Εἰς τὸ ἀκόλουθον φύλλον ἢ συνέχεια.)

ἜΓΙΕΙΝΗ.

Παραγγέλματα.

Ἐν ᾧ ὑγιαίνεις μὴ δαπανᾷς ἀσώτως ὅ,τι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς καιρὸν ἀρρώστιας.

Μὴ μεταβαίνης ποτὲ ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἐν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, ἀπὸ τὴν ἀκρασίαν εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἐγκράτειαν, ἀπὸ τὴν ἀργίαν εἰς τὸν κόπον, ἀπὸ τὸ χωρίον εἰς τὴν διατριβὴν τῶν πόλεων. Παντοῦ πρέπει τακτικῶς καὶ βαθμηδὸν νὰ προχωρῶμεν. Ὅσον δὴποτε φαίνεται κακὴ, παλαιά τις καὶ ἐρριζωμένη ἔξις, συμφέρει μᾶλλον νὰ τὴν εὐλαβώμεθα, παρὲς νὰ τὴν ἐξαλειψώμεν διὰ μιᾶς καὶ θιαίως.

Δὲν ἔχομεν ἀνάγκη νὰ φροντίζωμεν πολὺ περὶ τῆς ὑγείας, προσέχοντες εἰς τὸ τυχόν μὲ μικρολογίαν. Ἡ ὑγεία ἐξακλουθεῖ τὸν φυσικὸν αὐτῆς δρόμον, ἀρκεῖ μὲν οὖν νὰ μὴ τὴν βλάπτωμεν φανερά. Διὰ νὰ μὴ γίνωνται ὅμως κατὰ τύχην τὰ πράγματα, πρέπει καὶ ἐνταῦθα, καθὼς ἀλλοῦ, νὰ λαμβάνωμεν παντοτε τὴν φρόνησιν ὀδηγὸν καὶ σύμβουλον.

Ἐμποδίζουσι δὲ μάλιστα τὴν κυκλοφορίαν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν κανόνων τῆς ὑγιεινῆς ἡ ἀμάθεια τῶν πτωχῶν, ἡ κουφότης τῶν πλουσίων, ἡ ἀφροντισία τῶν νέων, αἱ κακαὶ ἔξεις τῶν γερόντων, αἱ προλήψεις τῶν πλειοτέρων, τὰ πάθη καὶ ἡ φιληθονία ὄλων. Κυρίως μόνον οἱ πλοῦσιοι δύνανται νὰ φυλάττωσι τῆς ὑγιεινῆς τοῦ κανόνα. Αἱ καταχρήσεις βλάπτουσι πλειότερον τοὺς εὐδαίμονας παρὰ τοὺς ἐνδεεῖς. Ὁ πλούσιος χρειάζεται πλειοτέραν φρόνησιν διὰ νὰ νικήσῃ τὰς ἐπιθυμίας του, παρὰ βιομηχανίαν καὶ κόπους ὁ πτωχὸς διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἐλλείψεις του. Τέλος αἱ παράλογοι ἰδέξεις βασανίζουσι πλειότερον τὸν ἄνθρωπον παρὰ τὰς ἀληθεῖς χρείας.

Ἄν θέλῃ τις νὰ ζῆσῃ κατὰ φύσιν, σπανίως εὐρίσκεται ἐνδεής. Ἄν δὲ κατὰ τὰς διαφορὰς αὐτοῦ φαντασίας, ποτὲ δὲν ὑπάρχει ἰκανῶς πλούσιος. Αἱ φαντασίαι ἀκόρεστοι πάντοτε μεταβάλλονται, ἡ δὲ φύσις οὐδέ φιλῶς οὐδέ ἄσωτος ὑπάρχει, ἀλλὰ περιρρίζεται μὲν εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, ἔχει δὲ μετρίκις χρείας, ἐν ᾧ αἱ χρεῖαι τῶν παραλόγων καὶ ἀκαταστάτων ὀρέξεων ὑπάρχουσιν ἄπειροι, καθὼς ἡ φαντασία, ἥτις τὰς δημιουργεῖ, καὶ ἀπεριόριστοι καὶ τὸ ψεῦδος.

Ὁ ἐνδεὴς ἀρρωσταεῖ διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀναγκαίου, ὁ δὲ πλούσιος διὰ τὴν κατάχρησιν τοῦ περιττοῦ.

Τὰ προφυλακτικὰ λεγόμενα ἰατρικὰ γίνονται συχνάκις ἐπικινδυνότερα παρὰ τὴν ἀρρωστίαν. Ἰδιαιτέρως ὅμως αἱ παράκαιροι φλεβοτομίαι καὶ τὰ ἀναιτιολόγητα καθάρσια βλάπτουσι ὀλιγότερον τὸν ἄργρον καὶ ὀκνηρὸν πολίτην, παρὰ τὸν εὐρωστον.

καὶ οἰλόπονον χωρικόν. Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἔχει ἀναλόγως πλειότερον αἷμα παρ' ὅσον χρειάζεται.

Ἀναγκαῖον δὲ νὰ ἐρεθίζωμεν τοὺς λυμφαντικὰς ἢ νωθροὺς, νὰ περιστέλωμεν τοὺς αἱματώδεις ὡς καταφόρους εἰς πᾶν εἶδος ἀκλασίας, νὰ καταπραΰνωμεν τοὺς νευρικοὺς, νὰ καταψύχωμεν τοὺς χοληρικοὺς, καὶ νὰ παραμυθώμεν, ὡς δυνάμεθα, τοὺς μελαγχολικῶς.

Ἐπάρχουσι τινες ἀσθένειαι τῶν ὁποίων ἡ ἰατρικὴ πολλὰκις καταναρᾷ ἐπικινδύνους, καθὼς π. χ. ὁ πολλὰ ἐκτεταμένος ἔρπης. ἢ τὸ παλαιὸν ἔλκος εἰς ἀδύνατον ἄνθρωπον, ἢ γέροντα παχὺν καὶ καθεστηκότα, αἱ ὀγκώδεις καὶ χρονικαὶ αἱμορροΐδες, ἢ περὶ τὸν ἀφαιδρῶνα σύριγγ εἰς βήχοντα πρὸ πολλοῦ, ἂν μάλιστα συέβῃ καὶ αἱμοπτυσίαι ἢ ἰσθμωσὶς ἢ βραχίτιν εἰς ἐπεκεινα τῶν 20 ἐτῶν ἡλικίαν κ. λ.

Ἡ κατάχρησις τῶν λουτρῶν φέρει ἀτονίαν, λευκώρροϊαν, ἀνδρικήν ἀδυναμίαν καὶ γυναικειαν στερῶσιν. Ἡ δὲ σπάνια καὶ μάλιστα ἡ ἔλλειψις προξενεῖ ἀρρωστίας τοῦ δέρματος, νευρικήν εὐαισθησίαν, ἀϋπνίαν, ἀποπληξίαν, κνισμὸν εἰς τὰ μέλη καὶ μάλιστα τῶν φιλολόγων καὶ σπουδαίων ἀθροῶπων.

Μόνη σχεδὸν ἡ σωμασμία δύναται νὰ προλάβῃ τὰ κακὰ τῆς πολυσαρκίας· κατὰ δυστυχίαν ὅμως ἡ πολυσαρκία καθιστᾷ ἀγαππὴν τὴν ἀκινησίαν, ἥτις τὴν αὐξάνει.

Ὅξετε ἡδονὰς συντέμνουσι τὴν ζωὴν, ἐλαφροὶ δ' εἰς ἐναντίας πόνοι τὴν μακρύνουσι.

Οἱ πατέρες ἔπρεπε νὰ ζῶσιν ἐγκρατῶς, τοὐλάχιστον ἐπίστε, διὰ τὸσυμφέρον τῶν τέκνων, ἐπειδὴ κληρονομοῦμεν πολλάκις ἀπὸ τοῦ γονεὺς καὶ ἀρρωστίας φυσικὰς καὶ ἠθικὰς ἐλαττώματα.

Ἡ ἐνδεῖα φέρει τὴν ἀμάθειαν, τὴν ρυπαρότητα, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν μικροπρέπειαν· ἐνισχύει τὰς προλήψεις καὶ πολυπλασιάζει τὰς ἀρρωστίας· ἀλλ' ἡ τρυφή καὶ ἀργία ἔχουσιν ὄχι ὀλιγότερον ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Βέβαια ἡ εὐπορία εὐκόλυνει τὴν ἐκπαίδευσιν, ρυθμίζει τὰ ἦθη, ἐμπνέει ἡμερότητα καὶ

δεικνύει τινὰς ἀρετάς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἄλλ' αὐξάνουσι τὰ πάθη καὶ ἡ ἀνία. Λί δε ἀσθενεῖαι ἴσως δὲ ἔρχονται τόσο ὀξείαι καὶ πολυάριθμοι, ἀλλὰ συμβαίνουσι σύνθετοι, σκοτεινότεραι κατὰ τὴν αἰτίαν, ἀνωμαλότεραι εἰς τὸν δρόμον των καὶ δυσκολώτεραι πολὺ εἰς τὴν ἰατρειάν.

Ἐφ' ὅσον εὐρισκόμεθα εἰς τὴν πρώτην τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐποχὴν συμφέρει νὰ δεχώμεθα εὐχαρίστως τὰ πάντα, τὸ ἀγαθόν, τὸ κακόν, τὰς στερήσεις, τὸν κόπον, τὴν ἐροχὴν, τὸν ἥλιον, τὸ ψύχος καὶ τὴν θερμότητα. Κατ' αὐτὸν μόνον τὸν τρόπον μένομεν ἐλεύθεροι πάσης κακῆς ἕξεως.

Ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τὴν τροφὸν τὸ παιδίον λαμβάνει τὰ πρῶτα μαθήματα. Ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἄρα πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἡ ἐθνικὴ ἐκπαίδευσις, ἃν δὲν θελωμεν νὰ ἐμποδισθῇ ὁ φωτισμὸς τοῦ λαοῦ εἰς ὀλοκλήρους γενεάς. Τὸ ὠφελιμώτατον σχολεῖον μάλιστα εἰς τὰ χωρία ὑπάρχει ἡ βρεφικὴ κλίνη.

Ὁ χωρικός ἐπιδέχεται μάθησιν, ἀλλὰ δὲν ἔχει ζῆλον ὕθεν ἔπρεπε νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ πνεῦμά του, καθὼ οἱ ἀργαὶ πολιτῆται τὸν ἀδύνατον αὐτῶν στόμαχον. Ὁ χωρικός ἔχει χροίαν διανοητικῆς τρῶπον τινα τροφῆς, ἐτοίμου καὶ μὴ ἐχούσης σχεδὸν χροίαν χωνεύσεως.

Ὁ πολιτισμὸς ἀπέστρεφεν ἀνεπαισθήτως τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν πρῶτον καὶ κύριον αὐτοῦ σκοπὸν. Ἐτὸ πνεῦμα ἐμβῆκε κατ' ὀλίγον εἰς τὸν τόπον τῆς σωματικῆς δυνάμεως. Ἐπειδὴ δὲν ζητεῖται πλέον ἂν ὑπάρχωμεν δυνατότεροι, ἀλλ' ἐπιτηδεύομενοι καὶ πολυμαθέστεροι. Ἡ δισποτικὴ δὲ ὑπεροχὴ αὐτῆ τοῦ πνεύματος φθείρει τόσο τὸ σῶμα καὶ τὴν υγιείαν, ὥστε καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὸ κάσχει ἐπειτακατὰ συμπάθειαν καὶ ἡ ἀδυνατίζει ἢ διόλου παραπαίει (σαλεύει) δι' αὐτὴν μάλιστα τὴν υπερβολικὴν ἐπικράτειαν.

Ἐὰν νὰ καταστήσῃ τις ἀνὴρ ἐξοχός, τὸ πνεῦμα πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ μὲ τὴν σπουδὴν, καὶ νὰ ταράττηται ἀπὸ τὰ πάθη τῶν πράγματα ὁμοίως ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν αἰσίον ἐκείνην τῶν

ὀργάνων ἰσορροπίαν, ὅθεν πριεργεταί τοῦ σώματος ἡ εὐεξία.

Ὅστις ἔφθασε τὸ 50 τῆς ἡλικίας ἔτος ἔχει δικαιοτέρας ἐλπίδας νὰ ζῆσῃ παρὰ τὸν εὐρισκόμενον εἰσέτι εἰς τὸ 20· ἐπειδὴ ἀφῆκεν ὀπίσω ὄλους τῆς ὑπάρξεως τοὺς κινδύνους, τοὺς δυσβάτους καὶ ὀλισθηροὺς βράχους καὶ δὲν ἔχει ἔμπροσθεν αὐτοῦ, εἰμὴ ὀμαλὸν καὶ πάντοτε εὐθὺν δρόμον.

Σωμασικία.

Τίποτε δὲ ὠφελεῖ τὸν ἄνθρωπον ὕσον ἡ κίνησις. Ὁ κόπος ἐρεθίζει τὴν ὀρεξιν, εὐκολύνει τὴν χώνευσιν καὶ φέρει βαθὺν καὶ ἥσυχον ὕπνον. Ἡ ἀργία ἐξ ἀναντίας γεννᾷ ἀνία, κόρον, ἀϋπνίαν καὶ ἀδυναμίαν.

Ἡ καρδιά κάλλει αὐτομάτως καθ' ἑκάστον λεπτοῦ ἐξηκοστημῆριον καὶ ὁ πνεῦμων γεμίζει ἀπὸ αἶρα κατὰ πᾶν τέταρτον (ἐξηκοστημῆριον) χωρὶς καὶ νὰ αισθανώμεθα. Τὸ θυμάσιον τοῦτο ὀργανικὸν ὠρολόγιον βαδίζει μόνον χωρὶς ἡμεῖς νὰ συνεργήσωμεν. Ἐμνε δε μόνον τὰς ὥρας νὰ μετρήσωμεν ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ δυστυχίαν δὲν ἔχομεν ὀλίγην ὑπομονὴν. Ἐνέργει ἄρα καὶ θέλεις ζῆσειν υγιῆς καὶ μακρόβιος, ἀλλὰ ποίκιλε τὰς γυμνασίας, καὶ μετάβαλε πολλάκις τὸ ἔργον σου. Μὴ συγχωρῆς τὴν ἀργίαν εἰς κἀνὲν τῶν ὀργάνων πλειότερον μέρος εἰς αὐτοὺς τοὺς ὑπηρέτας σου· ἐπειδὴ ἐνταῦθα μὲν γεννᾷ ἐλατώματα, ἐκεῖ δὲ ἀλλεπαλλήλους ἢ μακρὰς ἀρρώστιας. Καλλιέργει τὸν ἀγρόν σου διὰ νὰ συνάξῃς υγιείαν καὶ πλοῦτον. Σκάπτε τὸν κηπὸν σου καὶ θέλεις ἀναπνεύσειν αἶρα καθαρότερον. Ἡ γενεργία καθιστᾷ ἡμερον, ὑπομονητικὸν καὶ φαιδρὸν τὸν ἄνθρωπον, ἐμπνέει εἰς αὐτὸν ἀπλᾶς ἐπιθυμίας καὶ πάντοτε λαμπρὰς ἐλπίδας τοῦ μέλλοντος, χύνει ἐπουλωτικὸν βάλαμον εἰς τῆς φιλοδοξίας τὰς πληγὰς καὶ σβέννει τὰ κακὰ πάθη μακρὰν γῶν πόλεων, αἱ ὅποια τὰ ὑποτρέφουσι. Κατάφευγε ἄρα ὕσον συχνὰ δύνασαι εἰς τῶν χωρίων τὴν ἐρημίαν διὰ νὰ ἀπολαύσῃς καὶν πρὸς καιρὸν τὰ ἀγαθὰ τῆς φύσεως.

Ἐνεργῶν ὁ ἄνθρωπος βιαίως κκαπονεῖται πλείονερν πάρεξ ὅταν ἐργάζεται πολὺν καιρὸν, ἀλλὰ μετρίως.

Οἱ νέοι πρέπει νὰ ἐργάζωνται, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ ἀποκάμωσιν. Οἱ πτωχοί, ἐπειδὴ περιπίπτουσιν εἰς ταύτην τὴν κατάχρησιν, φαίνονται πολλάκις μικροὶ γέροντες καὶ πρὸ τοῦ τέλους τῆς νεότητος ἢ πολλὴ ἐργασία φθείρει τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὰ ὄργανα δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ ἀναπαυθῶσι. Ὁμοιωγῶς ἔτι ἡ συνεχῆς ὄργανου τι ὅς ἐνεργεῖα αἰξάνει καὶ τὸν ὄγκον αὐτοῦ καὶ τὴν δύναμιν· ἀλλ' ὑπάρχει ὁμοίως θεθικὸν ὅτι ὁ κόπος καταναλίσκει τὴν ἐνεργεῖαν, ἐπιταχύνει τὸ γῆρας καὶ συντέμνει τοῦ ἀνθρώπου τὴν ὑπαρξιν.

Ἐπειτα ὁ κόπος δὲν ἐπηρεάζει μόνον τὰ ἐνεργῶντα ὄργανα, ἀλλ' ἀντανακλόμενος διὰ μιᾶς εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ταραττεῖ πολλάκις ὅλας τῆς ζωῆς τὰς λειτουργίας.

Ἡ κίνησις καὶ τῶν βραχιόνων τὸ ταχὺ βᾶδισμα ταραττοῦσι τὴν καρδίαν βιάζουσι τὴν ἀναπνοὴν ἀπὸ 10-18 ὠ. 25· αὐξάνουσι τοὺς σφυγμοὺς ἀπὸ 65-75 ὠ. 90 τότε τὸ σῶμα ἐρεθίζεται, τὸ πνεῦμα ἐξυπνεῖ, ἡ διαφύρσις περισσεύει, καὶ τὸ δῆγμα νοτίζεται ἀπὸ ἰδρώτα. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἡ ἐνεργεῖα τῆς ζωῆς φαίνεται τοῦλάχιστον ὅτι δεκαπλασιάζεται· Ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα ὀλιγοστεύει αὐτὴν τὴν δύναμιν καὶ περιορίζει τὴν διαρκείαν. Ὅθεν πρέπει πάντοτε νὰ ἀποφεύγωμεν τὸν πολὺν κόπον.

Εὐρίσκονται ἕμως, ἀν καὶ σπάνιοι, ὄργανισμοὶ τινες τόσοι ἐνεργητικοὶ καὶ καρδιαὶ τόσοι ἤρεμοι, ὥστε ἡ βιαιοτάτη κίνησις μόλις ἔχει τινὰ ἐπῆροὴν εἰς αὐτοὺς. Ὁ Ναπολέων τοῦ ὁποίου οἱ σφυγμοὶ ἦσαν συνήθως 49 ὠ. 50 κατὰ λεπτόν, καὶ εἰς τῆς Ἀφρικῆς τὰς ἐρήμους οὔτε ἰδρωσεν οὔτε ἄλλο τι ἔπαθεν ἀπὸ τὸν κόπον. Οἱ σφυγμοὶ αὐτοῦ ποτὲ δὲν ὑψώθησαν εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον, ὅστις φέρει ἰδρώτα.

Καθὼς ὑπενδίδωμεν εἰς τὴν δίψαν καὶ πῦναν, ἔπρεπε νὰ ὑπενδίδωμεν καὶ εἰς τὸν κόπον.

Ἄλλ' ὅταν μεταβαίνωμεν ἀπο μίαν εἰς ἄλλην ἀσχολίαν, σπεδὸν ἀναπαυόμεθα· ἐπειδὴ τὰ ὄργανα τότε ἐνεργῶσιν ἀλληλοδιαδόχως, καθὼς οἱ συναλλασόμενοι εἰς τὸ σταθμοὺς ταχυδρομικοὶ ἔπροι δὲν αἰσθαόμεθα διὰ πολὺ τὸν κόπον καὶ ὅταν ἡ παρούσα ἐργασία διεγείρῃ τὴν ἀμιλλαν, θεραπεύῃ τὴν φιλοδοξίαν, ἢ ἐμπνέῃ τινὰς ἐλπίδας. Ὑποφέρωμεν δὲ ὀλιγοτέρον, καὶ ὅταν ἐργαζώμεθα μὲ ἄλλους. Ὅθεν παρετηρήθη ὅτι ὅπου θορίζουσι πολλοὶ, ὑπόκεινται εἰς ὀλιγοτέρας ἀρρώστιας.

Ἡ μουσικὴ πολυλασιάζει τὰς δυνάμεις καὶ τὴν προθυμίαν. Διὰ τοῦτο στρατευμα, τὸ ὁποῖον ἔχει κατὰ μέτωπον καλῶν μουσικῶν τᾶγμα περικατεῖ μακρότατα διαστήματα χωρὶς κακοπάθειαν· ὁ δὲ μεμονωμένος ὕδοιπρος συντέμνει καὶ αὐτὸς τὸν δρόμον μὲ τὰ ἄσματα.

Συμφέρει τέλος νὰ διακόπτομεν ἐκ διαλειμάτων τῶν κόπων τὴν συνέχειαν μὲ διαφόρους διατριβὰς καὶ ψυχγωγίας κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἕκαστος ὄρεξιν.

ΤΜΗΜ Γ'.

ΠΟΛΙΤΕΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Συνταγματικοὶ νόμοι τῶν Ἀγγλων.

Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ πλήρη ἰδέαν τῶν ὀργανικῶν νόμων τῆς μεγάλης Βρεττανίας πρέπει ἀναγκαίως νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ τύπου τούτου· ἐπειδὴ τὰ πολιτικὰ τῶν Ἀγγλων δικαιώματα, ἀντὶν ἐμπεριέχωνται εἰς ἓν κοινὸν σύνταγμα, εὐρίσκονται διεσπαρμένα εἰς διάφορα κατὰ τὰς ἐποχὰς συμβόλαια, τούτεστι 1. τὴν παλαιὰν τῆς ἀπελευθερώσεως ῥήτραν τοῦ Ἐδβίχου (charia libertatum) 2. τὸν μέγαν χάρτην. 3. τὴν ἀπαίτησιν τῶν δικαιωμάτων 4. τὸν νόμον τῆς υπαγγέου ἀπο-

λύσει: habeas corpus. 5. τὴν διακήρυξιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τὴν συνθήκην, τὴν ὁποίαν ἀναγορευόμενος ὁ Γουλλιέλμος Γ' ἀπεδέχθη. 6. τὰ πορὶ διαδοχῆς ἔγγραφα 1701 καὶ 1705. 7. τὸ περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Σκωτίας κατὰ τὸ 1707. 8. καὶ τῆς Ἰρλανδίας, 1801.

Ἐκ τούτου βλέπομεν ὅτι οἱ Ἄγγλοι εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα καὶ μὲ πολλὰς θυσίας ἔφθασαν νὰ ἀποκτήσωσι μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐλευθερίας, διὰ τὰς ὁποίας καυχῶνται σήμερον.

Ἄλλ' ἀφ' οὗ ὑπέφεραν τόσον τὰς ἔχουσι ἀράγας ἀφραλεῖς, Βίβλια ἢ Κυβέρνησις δὲν ἐτόλμησε πλέον ἀναφανδὸν νὰ τὰς προσάλλῃ, καθὼς ἐπὶ τῶν Τουρῶν· οὕτε ἐκίνησε τὴν μίαν φατρίαν κατὰ τῆς ἄλλης διὰ νὰ τὰς ἀνατρέψῃ, καθὼς ἐπὶ τῶν Στουαρτων ἀλλὰ προσοικειώθη μὲ τιμὰς καὶ ἀξιώματα τοὺς ἐπιφορτισμένους τὴν φυλακὴν αὐτῶν, καὶ οὗτοι πάλιν δὲν ἔπαυσαν νὰ ἀγρᾶζωσι μὲ χρήματα καὶ μικροπρεπεῖς σκευωρίας τῶν πολιτῶν τὰς ψήφους. Ἡ ὕπουλος δὲ κατ' ἀρχὰς αὐτῆ διαφθορὰ ἐβρίψε τέλος πάντων τὸ προσωπεῖον καὶ κατήνησεν εἰς ἀπίθανον καὶ σκανδαλώδη ἀναίσχυνητιαν. Ἐπειδὴ οἱ ὑπουργοὶ δὲν συστήλλονται πλέον νὰ προσκαλῶσιν εἰς πολυτελεῖς ἐδωχίαις τοὺς βουλευτάς, καὶ νὰ μεταχειρίζονται αὐτοὺς ὡς παθητικὰ ὄργανα. Οἱ δὲ μεγάλοι γαιοκτήμοι εἰς ἀποποιούμενοι γεγονοφάνως πᾶν εἶδος μεταρρυθμίσεως ἀποηλεπούσης τὴν αὐξήσιν ἢ ὀρθοτέραν διαίρεσιν τῶν ἐκλεκτόρων, ὀπλιζοῦσι τὴν ἐξουσίαν μὲ ἐξαρτητικούς καὶ ἐκτάκτους νόμους. Ἄλλὰ πολλάκις κατὰ τὸν λαοῦ αὐτοῦ αἱ προλήψεις ἐμποδίζουσι τὴν πρόοδον τῶν ἐλευθέρων ἰδεῶν. Ἐπειδὴ ἐκ τούτου προήλθεν ἡ μεγάλη ἀνίστασις εἰς τὸ περὶ τῆς πολιτογραφήσεως τῶν Ἰουδαίων ψήφισμα· Ἡ ἐλευθερία τινὸς δὲν συνίσταται ἀράγας εἰμὴ εἰς τὴν δουλείαν τοῦ ἄλλου;

Τὸ Βασίλειον τῆς μεγάλης Βρετανίας κατὰ τὸ 1828 ἔτος περιεῖχε 88,000 τετραγ. μίλια καὶ 137,000,000 κατοίκους· Ἐκ τούτων δὲ 5,555 μίλ. τετρ. καὶ 22,230,000 κάτ. εὐρίσ-

κονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Ζῶσι δὲ 232 ἄνθρωποι καθ' ἕκαστον γεωγραφικὸν μίλ. τὸ ὅποιον ἀποδεικνύει τὸν μέγαν πληθυσμὸν τοῦ τόπου, ὅθεν δὲν ἔχει κατὰ τοῦτο ἄλλον ἐξάμιλλον, ἐκτός τῆς Ὀλλανδίας, ὅπου εἰς ἕκαστον μίλλιον ἀναφέρονται 362, καὶ τῆς Φλανδρίας, ὅπου ἀριθμοῦνται 420 ἢ 554. Ἄν δὲ ἐξετάσῃ τις συγκριτικῶς τοὺς πόρους τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν εὐρίσκει ὅτι ἀποδίδονται κατ' ἄνθρωπον 63 δραχ. περίπου εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 11 εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, 9 εἰς τὴν Πρωσίαν, 12 εἰς τὴν Αὐστρίαν, 13 εἰς τὴν Πρωσίαν καὶ 24 εἰς τὴν Γαλλίαν· τὸ ὅποιον ἀποδεικνύει τὴν σχετικὴν εὐπορίαν τῶν διαφόρων τούτων τόπων.

300 ἑκατομμύρια λιτρῶν Στερλίνων κυκλοφοροῦσιν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, 65 δαπανῶνται εἰς μεταλλωρυμίαν, 45 εἰς τὰς διώρυγας καὶ τοῦ δρόμου καὶ 1400 περιλαμβάνουσι τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰ γεωργικὰ ἔργα. (Colquhoun treatise of the wealth, power and resources of the British empire. Κολκουχούνου περὶ πλοῦτος, δυνάμεις καὶ πόρων τοῦ Βρετανικοῦ βασιλείου 1813. καὶ Lovve present state of England). Ἐνασχολοῦνται δὲ εἰς μὲν τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς τέχνας 7 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, εἰς δὲ τὴν γεωργίαν.

Δύο κυρίως τάξεις ἀνθρώπων εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν Α. οἱ ἰδιῶται (commonalty) δηλ. κτηματῖαι (yomen) καὶ βιομηχανοὶ ἢ ἔμποροι (tradesmen, artificiers and labourers) Β. οἱ εἰς τὴν τιτλοφόροι Δούκες, Μαρκήσιοι, Κόμητες, Διόκομητες καὶ Βαρῶνοι (Κύριοι κοσμικοὶ). οἱ Ἀρχιεπίσκοποι καὶ Ἐπίσκοποι (Κύριοι πνευματικοὶ). Ἐπειτα οἱ Ἰππεῖς knights, ἐξ' ὧν πολλοὶ ἔχουσι κληρονομικὸν τὸ ὄνομα Βαρωνέτος διδόμενον ὡς βραβεῖον εἰς τοὺς ὑπηρετήσαντας τὴν πατρίδα, ἢ καθ' ὅποιονδήποτε ἄλλον τρόπον διαπρίποντας. Μετὰ δὲ τούτους οἱ Ἀσπιδοφόροι Squires, écuvers, scutarii· ὑπάρχουσι δὲ τοιοῦτοι ὅλοι σχεδὸν οἱ ὑπέλληλοι τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ δευτερογενεῖς υἱοῦ τῶν Κυρίων, καθὼς καὶ οἱ πρωτότοκοι τῶν

ἰκπέων μεταδίδοντες τὸν τίτλον καὶ εἰς τοὺς αὐτῶν ἀπογόνους. Ὁ Βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ ἀναγορεύσῃ εὐγενῆ ὄντινα θέλῃ. Τὸν τίτλον δὲ τοῦ Κυρίου (Lord) δίδουσι μόνον ὀλίγα τινα ὑπουργήματα, ὅλα δὲ σχεδὸν τὸν τοῦ ἀσπιδοφόρου. Λέγονται τέλος ἐλευθέροι gentlemen ὅλοι οἱ μὴ ἀποχειροβιώτοι καὶ θανατουργοὶ ἄνθρωποι.

Ἐπειδὴ δὲ τῆς εὐγενείας τὸ προνόμιον μεταβαίνει εἰς μόνον τοὺς πρωτοτόκους καὶ τὰ πρῶτα ζῴωματα πρόκεινται ὡς ἄθλον εἰς ὅλους τοὺς δοκίμους ἐπίσης, αἱ δύο αὐταὶ τάξεις τῶν πολιτῶν συνάπτονται καθ' ἑκάστην διὰ τῶν δεσμῶν τῆς ἐπιγαμίας τῶν μάλλον, ὅσῳ οἱ εὐπατρίδαι δὲν ἔχουσι καὶ ἐν πλεονέκτημα ἐπίφθονον ἢ δυνάμενον νὰ προσκρούῃ τοὺς ὄρους τῆς ἰσοτομίας, ἀλλ' ἐξ ἰναντίας οἱ μεγάλοι χρειάζονται τὴν εὐνοϊαν τῶν κατωτέρων εἰς πολλὰς περιστάσεις. Ποτὲ εἰς τὴν Ἰαγγλίαν οἱ Ἰεραιτικοὶ βαθμοὶ δὲν ἐφάνησαν δικαιοματικῆ ἐπικαρπία τῆς οἰκογενειακῆς λαμπρότητος, καθὼς εἰς τὴν Γερμανίαν.

Κατὰ δὲ τὸν παρ' ἡμῶν αἰῶνα δύο γυναῖκες ἡ Μαρία καὶ Ἄννα θυγατέρες ἀπλῆς ἰδιωτικῆς νυμφευμένης κρυφίως ἀπὸ τὸν Ἰάκωβον Β. ἀνέβησαν τὸν θρόνον τῆς μεγάλης Βρετανίας, ὃ δὲ πρὸς μητρὸς αὐτῶν πάππος Ἐδουάρδος Ἰδῆς ἀναγορεύθη ἀρχιγραμματεὺς καὶ Κόμης Κλαρεδῶν. Οἱ εὐπατρίδαι ἀποδίδουσι τοὺς αὐτοὺς φόρους, καθὼς οἱ ἄλλοι. Κρίνονται πρῶτον ἀπὸ ἰδιαίτερου δικαστῆς, τὸ ὑψηλὸν βουλευτήριον, εἰς τὰς ἐγκληματικὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' εὐρίσκουσι τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα τῶν κοινῶν δικαστηρίων καὶ πολὺ ἀδρότερα τὰ δικαστικά δικαιώματα.

Ἡ γαιοκτησίς ἢ ἀγροκτησία θεωρεῖται ὡς fief ἢ freehold καὶ copyhold.

Τὸ fief ἢ ὑποτέλεια γενικῶς μὲν κατηργήθη, σώζονται ὅμως ἀγροὶ φέροντες εὐγενεῖας τίτλους, καὶ ἀναγκάζοντες εἰς τιμητικὰς τινας ὑπηρεσίας.

Οἱ λεγόμενοι freeholders ἢ ἐλευθεροκτήμονες ἄλλοτε μὲν εἶχον ἀνατεθειμένους τοῖς ἀγροῦς αὐτῶν εἰς τὴν προστασίαν Κυρίων, τὴν σήμερον ὅμως κρέμανται ἀμέσως ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ὅστις νομίζεται διὰ τοῦτο Κύριος ὅλων τῶν ἀγρῶν.

Τὸ copyhold ἢ ἐπικαρπία σημαίνει γῆν παραχωρουμένην ἀπὸ Κυρίου τινα εἰς τὸν χωρικὸν μὲ διαφόρους βαρείας συθήκα, τῶν ὁποίων μὲγα μέρος κατηργήθησαν· ἀλλ' ἢ πώλησις καὶ ἢ κληροδοσία ἢ δωρεὰ leg τῶν ἐπικαρπιῶν τούτων δὲν συγχυρεῖται, εἰμὴ ὑποχρεωμένου τοῦ νέου κτηματίου εἰς ἀποφορὰν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὴν ἐτήσιον πρόσδοον καὶ ἄλλα τινα τοιαῦτα. Λέγονται τέλος copyholders καὶ οἱ κατ' ἐμφύτευσιν μισθωταὶ τῶν ἀγρῶν (ἢ ἐνοικιασταὶ εἰς 50 ὡς 99 χρόνους). ἀλλ' οὔτε οἱ πρῶτοι οὔτε οἱ δεῦτεροι ἔχουσι ψῆφον εἰς τὰς ἐκλογάς.

Εἰς πέντε ἑκατομμύρια λίτρ. στερλ. ἀναβαίνει τῶν κοσμητικῶν Κυρίων ἢ πρόσδοος, τῶν δὲ ἐκκλησιαστικῶν εἰς 240,000 Εὐρίσκονται δὲ πλούσιοι ἔχοντες 30 000 000 λίτρ. στερλ. καὶ πολὺ ἐπέκεινα. Ἀλλὰ ἐν καὶ ἡμῖν τοὺλάχιστον ἑκατομμύριον ἀνθρώπων ζῶσιν μὲ ἔλεος τῶν παροχῶν ἢ ἐνοριῶν, τοῦ ὁποῦ ἢ ποσότης ἔφθασεν ὡς 7,715,055 λίτρ. στερλ. κατὰ τὸ 1828 ἔτος. Τίς ποτε δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀνυπέβλητον καὶ ἀσύγχριστον ταύτην διαφορὰν;

Κυριαρχία.

Ὁ Βασιλεὺς καὶ τὸ Βουλευτήριον διρημένον εἰς Πατρικίους καὶ Ἀντιπροσώτους (ἢ μάλλον δημοκράτους καὶ δημοπροσώπου;) δύναται νὰ νομοθετήσωσιν.

Ἡ Βασιλεία μεταβαίνει διαδοχικῶς εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν, ἢ ἐν λείψειν ἄρρενα, εἰς τὴν κόρην. Ὁ Βασιλεὺς ὑπάρχει πάντοτε τοῦ Ἀγγλικανικοῦ δόγματος ὁπαδός.

Ἡ ἀξία τῶν Πατρικίων μεταδίδεται εἰς τοὺς πρωτότοκους. Θεωρεῖται δὲ πατρικίος πᾶς εὐγενῆς τιτλοφόρος (Lord) ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἀξία δὲν μεταβαίνει εἰς τὰ τέκνα.

Ὅλοι τῆς Ἀγγλίας οἱ Πατριτικοὶ ὀφείλουσι νὰ συνεδριά-
ζωσιν εἰς τὸ Βουλευτήριον ἄλλ' οἱ τῆς Σκωτίας, στέλλουσι
μόνον 16, οἱ δὲ τῆς Ἰρλανδίας 28. Ἐνταῦθα ἀμέσως βλέπο-
μεν ὅτι τὸ πολιτικὸν σύστημα τῆς Μ. Βρετανίας δὲν προσ-
τατεῖ εἰς οὐδὲν ὅλου· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν Πατρικίων ὑπάρχει
ἀπεριόριστος.

Ἐκ τῶν 658 δημοκρίτων 513 στέλλονται ἀπὸ τὴν Ἀγ-
γλίαν, 100 ἀπὸ τὴν Ἰρλανδίαν καὶ 45 ἀπὸ τὴν Σκωτίαν.
Ἄλλ' ἡ μὲν Σκωτία ἔχουσα τὸ 1/6 τῶν κατοίκων τῆς Ἀγγλί-
ας ἤτο δίκαιον νὰ στέλλῃ 86, ἡ δὲ Ἰρλανδία περίπου
250. Πολὺ δὲ παραδοξότερα φαίνεται ἡ κατὰ νομοὺς ἀν-
ίσεις shires ἐκλογῆ. Ἐπειδὴ ὅλοι ἂν καὶ ἀνόμοιοι κατὰ τὸ
πλῆθος τῶν κατοίκων (π. γ. ὁ νομὸς τοῦ Rutland ἔχει 18,000
κατὰ τὸ 1825 ὁ δὲ τῆς York 1,173,000) ὀφείλου ὁμοίως
νὰ ἐκλέξωσι δύο δημοκρίτους. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μεταρρύθ-
μισιν τοῦ συντάγματος διηρέθησαν οἱ μὲν μεγάλοι νομοὶ εἰς πολ-
λοὺς ἐκλογίαν συλλόγους καὶ στέλλουσι πλειοτέρους· δημο-
κρίτους, οἱ δὲ μικροὶ ἓνα κατ.

Πολλὰ πόλεις πλουτισθεῖσαι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους
διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας δὲν ἀξιώθησαν νὰ δι-
ορίσωσιν δημοκρίτον, ἐν ᾧ ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι κατήντη-
σαν διὰ παντοδαπὰς περιστάσεις εὐτελεῖς κῶμαι (rotten
boroughs ἢ σαθρὰ, σεσηπὸτα χωρία) ἐφύλαττον τὸ προνό-
μιον τοῦτο, καὶ ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἀπὸ ὀλίγου τινὰς ἑνδεεῖς
καὶ εὐκόλως διαφθειρομένους πολίτας. Ἐπαράλογος ἀδικία αὕτη
ἀριστὴ καὶ ὀφελίμος εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν κατηργήθη ὁμοίως
ἀπὸ τὴν νεάν μεταρρύθμισιν τοῦ συντάγματος. Ὅθεν αἱ ὀλίγου
λόγου ἀξίαι πόλεις ἢ στέλλουσιν ἓνα μόνον δημοκρίτην, ἢ
συνήθησαν μὲ τὰς γείτονας.

Ἐκλέγεται δὲ δημοκρίτος ὁ αὐτόχθων ἢ κατὰ πολιτο-
γραφίαν Ἀγγλῆς ἔχων τοὐλάχιστον 21 ἐτῶν ἡλικίαν· πρόσδον
δὲ 600 μὲν λιτ. σερλ. διὰ τοὺς νομοὺς, 300 δὲ διὰ τὰς κώμας
ἢ πόλεις, καὶ κτήματα ἐντὸς τῆς περιφερείας τούτων τῶν τό-
πων ὄλων.

Οἱ ὑπουργοὶ, καὶ οἱ μισθωτοὶ ὑπάλληλοι δὲν γίνονται ἡμέ-
κιστροποι· ὅσοι δὲ τοιοῦτοι ἤδη ὄντες δέχονται μισθωτὸν ὑ-
πουργήμα στεροῦνται τῆς ἡμεκιστροπείας, ἔκτος ἂν ἐκ δευτέρου
ἐκλεχθῶσι.

Τὸ Βουλευτήριον δὲν δύναται νὰ διαμείνῃ ἐπέκεινα τῶν
7 ἐτῶν. Ἐχει μὲν τὸ δικαίωμα ὁ Βασιλεὺς νὰ ἀναπέμπῃ εἰς
καιρὸν ἀρροδιώτερον, ἢ καὶ νὰ διαλύῃ μάλιστα τὴν βουλὴν·
ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ψηφίζει τοὺς φόρους, ἀναγκασίως συγκαλεῖ-
ται κατὰ πᾶν ἔτος. Ὁ Βασιλεὺς γράσκει τοῦτο πρὸς τοὺς πατρι-
κίους, διατάττει δὲ τοὺς sheriffs ἢ νομάρχας νὰ ἐτοιμάσωσι
τὰς ἐκλογὰς γινομένης 10 ἡμέρας πρὸ τοῦ λεγομένου συγκλη-
τηρίου ἐγγράφου (writ) ἢ τὸ πολὺ 60 μετ' αὐτό. Τὴν
προτεραίαν δὲ τῆς ἐκλογῆς ἡμέραν τὰ στρατεύματα μακροῦ
γίνονται τοῦ τόπου. Ἡ ῥαδιουργία καὶ διαφθορὰ ἐπαπειλεῖται μὲν
παρὰ τοῦ νόμου μὲ πολλὰς ποινὰς ἀλλὰ πραγματικῶς θραμ-
θεύει πάντοτε, καὶ, πρᾶγμα παράδοξον, ἀπολύεται πολλάκις
ὁ ἐνοχοποιούμενος, ἂν καταμνήσῃ ἄλλον.

40 ἡμέρας πρὸ τῆς συνελεύσεως τοῦ βουλευτικοῦ σώματος
ἐκδίδεται τὸ συγκλητήριον, ὁ Βασιλεὺς ἔρχεται τὴν πρώτην
ἡμέραν εἰς τὸ Κοινβούλιον τῶν Πατρικίων καὶ δημοκρί-
των, ἐκφωνεῖ λόγον, ἀκούει τὴν ἀπόκρισιν, καὶ λαμβάνει
τὸν ὄρκον τῆς πίσσεως. Μετὰ ταῦτα οἱ μὲν Πατριτικοὶ προεδρευο-
μένοι ἀπὸ τὸν Ἀρχιγραμματέα, οἱ δὲ Ἀντιπρόσωποι ἀπόδινα ῥή-
τρα (speaker) ἐκλέγουσιν 25 ἄνδρας διὰ νὰ συστήσωσι πέντε
σημῆματα τὸ Α' διὰ νὰ ἐπνυρυνῇ εἰς τῆς Βουλῆς τὰ προνόμια·
τὸ Β' διὰ νὰ δέχεται τοῦ λαοῦ τὰς ἀναφορὰς· τὸ Γ' διὰ
νὰ ἐπιθεωρῇ τὰς ἀμφισβητούμενας ἐκλογὰς· τὸ Δ' διὰ νὰ ὑ-
περασπίζηται τῆς ἐμπορίας τὰ συμφέροντα· τὸ Ε' διὰ νὰ
διὰ νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις.

Ἄν τὸ σχέδιον τοῦ νόμου προβαλλόμενον παρὰ τινος ἐπι-
τύχη τὴν πλειοψηφίαν, στέλλεται εἰς τὴν ἄλλην Βουλὴν·
ἢ τὸ πολυπραγμονεῖ, τὸ ἀποδέχεται ἢ τὸ ἀποβάλλει ἢ

πειτα αναφέρεται ικετικῶς πρὸς τὸν Βασιλέα, ὅστις μὴ δυνάμενος νὰ τὸ μεταλλάξῃ ἔχει δικαίωμα νὰ τὸ ἀποβάλῃ. Τοῦς περὶ δασμῶν ὅμως νόμους θεωροῦμεν πρῶτον εἰς τὴν Βουλὴν τῶν δημοπαιτέρων δὲν δύναται νὰ μεταποιήσωσιν ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ Πατρίκιοι. Οἱ ἀποβληθέντες δὲ νόμοι καὶ ἀπὸ τὰς τρεῖς ταύτας ἀρχὰς δὲν συζητοῦνται ἐκ νέου κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος. Μόνοι οἱ Πατρίκιοι λείποντες καθιστῶσι τοποτηρητὰς εἰς τὸ βουλευτήριον.

Κυβερνητικὴ καὶ δικαστικὴ δύναμις τοῦ Βασιλέως.

Ὁ Βασιλεὺς νομίζεται ὡς πρῶτιστος ἄρχων τοῦ Βασιλείου καὶ ἀρχηγὸς τῶν δικαστηρίων. Ὅθεν ἐν ὁματι αὐτοῦ ἐκδίδονται ἀτάφοι ἀποφάσεις. Τὰ πρὸς αὐτὸν πλημμελήματα ἢ ἀμαρτήματα καταδικῶνται εἰς τὸ δικαστήριον. Δύναται μὲν νὰ συγχωρήσῃ κινούμενος ἀπὸ ἔλεον, ἀλλ' ὅχι νὰ ἐπιβροιάσῃ τὴν δικολογίαν ὁποῦδῃποτε. Δίδει τὰ ἀξιώματα καὶ τοὺς τίτλους, προστατεύει τὸ ἔμποριον, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κωιδηλεύσῃ τὸ νόμισμα, θεωρεῖται ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἐκκλησίας. Ὅθεν διερίζει τοὺς Ἀρχιερεῖς, συγκαλεῖ αὐτοὺς καὶ τὸν κληρὸν ὅλον εἰς συνέλευσιν, ἰσχυροποιεῖ τοὺς κανόνας αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν τοὺς μεταβροθυμίζει οὔτε τῶν κληρικῶν τὰ προνόμια δύναται νὰ ἐπηρέασῃ. Κύριος τῶν δυνάμεων κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν μόνος στρατολογεῖ, ἐφοπλίζει στόλους, ἀνεγείρει φρούρια κατ. ἀλλὰ στέργει νὰ διαλυθῇ τὸ στράτευμα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους, ἂν ἡ Βουλὴ ἀρνηθῇ τὸν φόρον, ἢ δὲν ὑπόσχηται τὰ ζητούμενα περὶ αὐτοῦ ἀναλώματα. Στέλλει καὶ δέχεται πρέσβεις, συμφωνεῖ συμμαχίας, ἢ πογράφει συνθήκας, κηρύττει ἀθαιρέτως πόλεμον καὶ εἰρήνην. Τέλος θεωρεῖται ἱερός καὶ ἀνυπεύθυνος, ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι νὰ παραδίδωσι λόγον καὶ ἡ τῶν δημοπαιτέρων Βουλὴ δύναται νὰ τοὺς κατηγορήσῃ εἰς τὴν σύγκλητον.

Ἐχει δὲ ὁ Βασιλεὺς ἀξιωματικοὺς τὸν ὑπασπιστὴν lieutenant, τὸν Ἀρχιγραμματέα, ἐνταυτῷ δὲ καὶ σφραγιδοφύ-

λακα ἔχοντα δικαστικὰς λειτουργίας, τὸν μέγαν Ταμίαν ἢ οἰκονόμον, τὸν πρόεδρον τοῦ ἰδιαιτάτου συμβουλίου, τὸν μερικὸν σφραγιδοφύλακα, τὸν θαλαμηπόλον (Lord chamberlain) τὸν ἀρχιστράτηγον (Marechal) καὶ τὸν Ναύαρχον, Πρόεδρον τοῦ συνεδρίου τοῦ Ναυστάθμου.

Τὸ δὲ ἰδιαιτέρον συμβούλιον σκέπτεται περὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ τόπου, διευθύνει τὰ τῶν ἀποικιῶν, πολυπραγμονεῖ τὰ σχέδια τῶν νόμων, κατ. ἐκλέγεται δὲ παρὰ τοῦ Βασιλέως εἰς ἀριθμὸν ἀπροσδιόριστον.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Αὐστραλιανοί.

Παράδοξος τῶντι καὶ θαυμαστὸς τόπος φαίνεται εἰς τὸν περὶ φηγητῆν ἢ νέα Ὀλλανδία. Ἡέμπτη μεγάλη ἡκειρος τοῦ κόσμου κειμένη εἰς τὸν μεσημβρινὸν Ὠκεανὸν, καὶ ἀληθὴς ἀντίπους τοῦ ἡμισφαιρίου, ὅπου κατοικοῦμεν, διαφέρει αὐτοῦ κατὰ πάντα. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ αἱ μὲν 4 ἡμέραι τοῦ ἔτους περιέρχονται ἀντιστροφῶς, τὰ δὲ χαμαιζήλα εἰς ἡμᾶς φυτὰ, ὅποια ἡ κνίδη καὶ τὸ βληχρὸν (τζουκνίδα καὶ πτέρις) φθάνουσι δρυὸν ὕψος, τὰ δὲ συνήθη ζῶα τῶν βορείων κλιμάτων, καθὼς οἱ κύκνοι, ἀντὶ λευκοῦ ἔχουσι μελανὸν χρῶμα, οἱ δὲ ἀετοὶ ἐξ ἐναντίας γεννῶνται λευκοί. Τέλος πολλὰ ἄλλα καὶ ἐκ τῶν πρώτων καὶ ἐκ τῶν δευτέρων ὀργανικῶν ὄντων ἢ δὲν γνωρίζομεν διόλου, ἢ διαφέρουσιν εἰς ἄκρον ἀπὸ τὰς γενεὰς, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἔχομεν. Κατ' ἐξοχὴν ὅμως διακρίεται μεταξὺ τούτων ὁ ἄνθρωπος.

Πούποτε δὲν εὐρίσκονται τῶντι ἀπιθανότερα ἔθιμα ἢ γελοῦς δέστεραι δεισιδαιμονίαι. Οἱ Μουλγαρβιδόχοι ἐκπληροῦντες ἐν ταυτῷ θαυματοποιῶν, Ἰατρῶν, ἱερέων καὶ μάγων ἔργα δύναται, κατὰ τὴν κοινὴν πρόληψιν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν βροχὴν, νὰ κοπάσωσι τὸν ἄνεμον, νὰ καταβροιάσωσι τὸν κεραυνὸν ἢ νὰ στείλωσι δι' ἀφόρους ἀρρώστιας κατ' ἐκείνων, τοὺς ὁποίους μισοῦσιν. Ὅταν δὲ θέλωσι νὰ διαλύσωσι τὴν καταιγίδα ἢ θύελλαν ἵστανται ὑπαίθριοι καὶ ὄρθιοι, κινῶντες τὰς χεῖρας, τινάσσοντες τὰ φορέμα-

τα καὶ ἐπιτηδεύοντες διαφόρους χειρονομίας. Οἱ κάτοιχοι τῶν παραλίων δὲν ἔχουσιν ἄλλη παρὰ τοὺς ἰχθῦς τροφήν· καὶ ἡ ἀγρὰ ὑπάρχει τὸ κυριώτατον αὐτῶν ἔργον. Ἀλιευσοὶ δὲ οἱ μὲν ἄνδρες διὰ κάμακος, αἱ δὲ γυναῖκες μεταχειρίζονται τὴν ὀρμίαν (βουλταν) καὶ τὸ ἀγκιστρον. Ἐξ ἐναντίας οἰυλοδίαιτοι ἐξ αὐτῶν ταλαιπωροῦνται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν πορισμὸν τῆς ἀναγκαιᾶς ζωοτροφίας. Ἐπειδὴ οἱ μὲν ἀναβρίχωνται εἰς τοὺς κορμούς τῶν δένδρων διὰ νὰ συλλάβωσι τῶν πτηνῶν τὰ νεότεττα, οἱ δὲ παγιδεύουσι πολυπόπως ἄλλα εἶδη ζώων. Μιγυρόντες δὲ τὴν ῥίζαν τοῦ βληχροῦ καὶ κοπανιομένους μύρμηγκας σχηματίζουσι μάζαν, τὴν ὁποίαν τρώγουσι μὲ πολλὴν ὄρεξιν. Ἀλλὰ καταβροχθίζουσιν ὁμοίως καὶ ἕτι ἄλλο συμπέση οἶον σκόληκαι, κάμπα, καὶ αὐτὰς τὰς φθειράς. Ἄνδρες δὲ καὶ γυναῖκες ἀλείφονται μὲ ἰχθυελαϊον διὰ νὰ ἀποφύγωσι τῶν σκνιπῶν καὶ ἄλλων ἐντόμων δαγκάσματα· ὅθεν ἀπόζουσι φρικτὴν δυσωδίαν. Πολλάκις δὲ σκίζονται (ποικίλλονται) μὲ λευκὴν ἢ κοκκίνην γῆν, στολίζουσι τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς μὲ ἰχθύων ἢ πτηνῶν κόκκαλα, πεπερὰ, ξύλα καὶ ζώων ὀδόντια. Ἄλλοι κατάμαυροι διαγράφουσι κύκλον λευκὸν περὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ γραμμὰς ὁμοίας εἰς τοὺς βραχίονας, τὰς κνήμας καὶ τοὺς μηρούς. Πολλάκις δὲ πλήττονται τόσοσ βαθεῖως μὲ κογχύλιας ὥστε μετὰ τὴν ἐποῦλωσιν αἱ πληγαὶ σχηματίζουσι ραφὰς, διὰ τὰς ὁποίας σεμνύνονται. Περὶ τὸ 12 ἢ 15 ἔτος διατρυπῶντες τὰ ῥωθῶνια τῶν ἀρρένων περῶσιν ὁστοῦ ἢ καλάμου κομμάτια καὶ διὰ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἄνδρες πρέπει νὰ ἀνασπάσωσιν ἕνα τῶν ὀμπροσθίων ὀδόντων, ἐπειδὴ μόνον ἔχτοτε ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ὀπλοφορῶσι, νὰ ἐργωται εἰς τὴν μάχην, καὶ νὰ ἀρκάσωσιν εἰς γυναῖκα ὁποιαδήποτε κόρην θέλωσι· κατὰ δυστυχίαν ἡμῶς δὲν εὐχαριτοῦνται πάντοτε εἰς μίαν μόνην.

Τὰ ὄπλα αὐτῶν σίγαινται ἀπὸ λόγγην, σφυρίον, καὶ μάγαιραν ἐκ χάλικος κατεσκευασμένην. Σκεῦθ δὲν ἔχουσιν ἄλλα παρὰ ἕν ἀγγεῖον δερμάτειον (κύβδαν ἢ κουβδᾶν) μίαν βε-

λόνην ἀπὸ ζώου τινος ὄνυχα καὶ ἐν κελάμιον κοῖλον (κούφιον) ὅθεν ἀναμυζῶσι τὸ ὕδωρ.

Ἄν γεννηθῶσι ποτε ὁμοιογενῆ δίδυμα, τὸ ἀσθενέστερον ἐξ αὐτῶν καταδικάζεται εἰς θάνατον, ὅταν δὲ ἑτερόφυλα, φονεύεται τὸ ἀρσενικόν. Ἡ γαλακτοτροφία διαρκεῖ πέντε ὀλοκλήρους χρόνους. Καθὼς ἄλλοτε εἰς τὴν Λακεδαιμόνα, γίνονται καὶ ἐκεῖ γυμνικὸι χοροί. Ὁ φόνος ἐκδικεῖται μὲ ἀπίστευτον καὶ θηριώδη μνησικακίαν ἀπὸ ὅλης τῆς φυλῆς τοῦ φονευθέντος κατὰ τῆς φυλῆς τοῦ φονέως. Εἰς δὲ τὴν κηδείαν τοῦ ἀποθανόντος λευκαίνουσι τὸ πρόσωπον ὡς σημεῖον πένθους. Ἐχουσι τέλος καὶ αὐτοί, καθὼς ὅλοι σχεδὸν οἱ λαοί, ἀμύδραν τινα ἰδέαν τῆς αἰωνιότητος, ἐλπίζοντες ὅτι μετὰ θάνατον θέλουσιν ἀποικίσειν ὅλοι εἰς τὴν Σελήνην.

ΤΜΗΜΑ Δ΄.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.

Πιλοποιία.

Τὸ μαλλίον καὶ αἰτρίχες τινῶν ζώων, οἶον τοῦ κάστορος, τοῦ λάταγος (Lutra) τοῦ λαγωῦ, τοῦ δασύποδος, τῆς καμήλου, τοῦ μοσχαρίου κτλ. ξένονται, ρηθδίζονται ἐπὶ τοῦ δέρματος ὅπου εὐρίσκονται, ποτίζονται μὲ ἀνάλυμα νιτρικοῦ ὑδραργύρου καὶ ξηραίνονται εἰς ὑπόκαυστον ἢ κλίβανον. Ἐπειτα χωρίζονται ἀπὸ τὸ δέμα, τὸ ὁποῖον βρέχεται πρότερον μὲ ἀσβέστου ὕδωρ, καὶ χρησιμεύει εἰς τὸ ἐξῆς μόνον πρὸς κατασκευὴν κύλλας.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ ὕλη αὐτὴ ξαίνεται καὶ πιλοῦται μὲ τὸ τοξάριον καὶ τὸ πλῆκτρον, καθὼς τὸ παμβάκιον, βάλλεται εἰς ὑγρὸν ὀθόνιον ὕφασμα, πανίον) τὸ ὁποῖον πτύσσεται καὶ ἀναπτύσσεται πολλάκις. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον σχηματίζεται εἶδος

κώνου, τὸν ὁποῖον ὁ τεχνίτης βυθίζει εἰς κάρδον, ὅπου εὐρίσκεται τριγία ἢ ὑποσταθμὴ οἴνου, ἥτις καθιστᾷ στεγανότερον τὸ πύλημα. Ἐπομένως δὲ βάλλεται εἰς καλόποδα καὶ βρεχόμενον συγχάκις εἰς καθαρὸν καὶ θερμὸν ὕδωρ εἰδοποιεῖται κατ' ἀρέσκειαν. Τέλος βυθίζεται εἰς κάρδον μελαίνης βαφῆς, ἐκτίθεται εἰς ὑπαιθρον διὰ νὰ ξηρανθῇ, στιλβούται μὲ τὴν τριχογραφίδω, διαβρέχεται εἰς ἀνάλυμα κομμιδίου πρὸς διατήρησιν τοῦ δοθέντος σχήματος, ἢ εἰς ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον καθιστᾷ αὐτὸ εἰς τὸ ἐξῆς ἀδιάβροχον. Γίνονται δὲ πύλοι καὶ μὲ μεταξὺν ὑφασμένην.

Οἱ δὲ ψιθυνοὶ λεγόμενοι πέτασοι [ἢ καπέλα τῶν γυναικῶν] τῆς ἀρίστης ποιότητος γίνονται ἀπὸ τὴν καλάμην καὶ τῆς βρίκης τοῦ ὀρυζίου, τιμῶνται δὲ μάλιστα οἱ τῆς Φλωρεντίας, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν Παρισίων δὲν ὑπάρχουσιν ἀξιοκαταφρόνητοι. Ἡ καλάμη λευκίνεται πρῶτον ἐπὶ τῶν ἀτμῶν τοῦ καιομένου θιαφίου *giz sulfureux*, κόπτεται ἔπειτα εἰς μακρὰς ταινίας, καθαρίζεται ἀπὸ τοὺς κονδύλους, πλέκεται, καθὼς αἱ τρίχες, καὶ αἱ διάφοροι αὐταὶ πλεκτάνας ἔπειτα συρρίπτονται ἐκτενείως, ὥστε νὰ μὴ φαίνηται ἡ ῥαφή. Ὑστερον δὲ βάφεται εἰς διάφορα χρώματα καὶ βρεχόμενον μὲ κομμιδίου ἢ ἀμύλου ἀνάλυμα πατεῖται μὲ σίδηρον ἢ βάλλεται εἰς πικρὸν καὶ οὕτω στιλβούται. Οἱ κοινοὶ ὅμως τῶν γυναικῶν πέτασοι κατασκευάζονται ἀπὸ ταινίας ἰνοειδεῖς λεπτάς τῶν δένδρων λεύκης, ἱτέας, φιλύρας ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ σπάρτου συμπλεκόμενας κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Τέλος τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ἀγοραίων ἀνδρῶν τὰ σκιάδια γίνονται ἀπὸ δέρμα μαλακωμένον, ἐσαρμωμένον δὲ εἰς καλόποδα καὶ ἀλειμμένον μὲ ἐλαστικὴν βερνίκην.

Κ λ ω σ τ ι κ ῆ :

Ἡ διὰ τῆς ἠλακότητος καὶ τῆς ἀτράκτου κλωτικῆς ὑπάρχει μὲν ἀτελής καὶ βραδεία, ἀλλὰ τὸ προερχόμενον ἐντεῦθεν νῆμα (ἢ κλωστή) γίνεται ὁμαλὸν καὶ ὁμοίμορφον. Διὰ τούτου μάλιστα τοῦ τρόπου νῆθεται τὸ χρήσιμον εἰς τὴν τῶν τριχάπτων ἢ δικτυ-

ωμάτων (*dentelle*) χειροτεχνίαν λίνον ἢ νῆμα πωλούμενον ὡς 2 καὶ 3 χιλ. φράγκων κατὰ λίτραν καὶ ἡ μαλλίνη κλωστή (μῆρυμα) τῶν σαλιῶν τῆς Ἰνδίας.

Τὸ σύνθημα κλωστήριον ῥόμβος, ῥοδάνι, ἢ μαγκάνιως γνωστὸν δὲν ἔχει γραφίαν περιγραφῆς. Τὰ δὲ κατὰ τὴν Εὐρώπην κινούνται διὰ ὑδραυλικῶν τρογῶν ἢ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ αἵματος. ἔχουσι δὲ σκοπὸν τὴν συμπλοκὴν πολλῶνδιὰ μίας μίτων (νημάτων) παμβακίου, μαλλίου, λιναρίου, καννάβειος στυπείου κτλ. εἰς μίαν μόνην χορδὴν παντοῦ κατὰ τὸ πάχος ἀνάλογον. Δι' αὐτῶν εἰς μόνος ἄθροπος νῆθι ὡς 400 μίτους ἢ κλωσὰς συγχρόνως.

Νομίζω δυσκατανόητον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὴν περιγραφὴν τῶν ποικίλων καὶ θαυμασίων μηχανῶν, ὅσας μεταχειρίζονται μάλιστα οἱ Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸν ἐκλεπισμὸν (ξεφλουδισμόν) τῶν καρπῶν τοῦ παμβακίου, εἰς τὴν διαφύωσιν τῶν κλωσῶν καὶ τὴν σπείρωσιν τοῦ νήματος αὐτῶν, τῆς κνίδης τοῦ σπαρτίου, τῆς ἀλόης τοῦ λίνου, τῆς καννάβειος καὶ τοῦ βρώου. Ἐμβολίων τὸ πρῶτον εἰς ἓν τῶν εὐρυχωρῶν καταστημάτων, ὅπου ἐκτελοῦνται ἐνταῦθα τὰ πρᾶγματα, ἔμεινα πολλὴν ὕβαν εἰς παντελῆ ἔξασιν. Ἐκεῖ κατ' ἐξοχὴν ἔμαθον πόσον ἀπέχουσαν κατὰ τὸν πολιτισμὸν, πόσον διαφέρουσαν κατὰ τὴν τέχνην, πόσον ὑπάρχουσαν κατώτεροι κατὰ τὴν τύχην. Ἡ θεατῶσων μηχανῶν κινουμένων μὲν ὅλων συγχρόνως, ἐκάστης δὲ εἰς ἰδιαιτέρου τι ἔργον ἐνασχολουμένης μὲ ἐνθύμισιν ἀμέσως τὰ αὐτόματα, τὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦν τὸν Ἐφαιστον ὑποδεχόμενον τὴν Θέτιν εἰς τὸ μέγα τοῦ Ὀλύμπου ὀπλοχαλκίον. Ἄρκει δὲ μόνον νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι ὡς καὶ αὐταὶ αἱ μικραὶ καὶ ὠραταὶ ἀγαθίδες (εἴτε κουβαράκια) κλωστής, τὰς ὁποίας ἔχουσι αἱ γυναῖκες ἡμῶν πᾶσαν ἡμέραν εἰς τὰς χεῖρας, τολυπεύονται (κουβαριάζονται) ἀπὸ μικρὰν τινα μηχανὴν (σπειρωτῆρα) ὅπου τὸ νῆμα ἐρχόμενον συνειλεῖται ἐν ἀκαρεῖ, ὥστε χωρὶς αὐτὴν ἢ σπείρωσις μόνη ἤθελεν ἀξίσειν χιλιάκις πλείοτερον παρ' αὐτὸ τὸ νῆμα. Ἡ θαλασσιουργία ἢ τοῦ μαλλίου ἐργασία γίνεται

καὶ αὐτὴ μὲ ἀναλόγους τρόπους. Ὁ Ναπολιὼν ὑπεσχέθη ἐνὸς ἑκατομμυρίου φραγκῶν θραβείων εἰς τὸν εἰφευρέτην τελειοτέρας μηχανῆς διὰ τὸ λίνον καὶ τὴν κάνναβιν. Πολλοὶ βέβαια γνωρίζουσι ὅτι διὰ τὴν πατροπαραδεκτον τῶν λινικῶν τεχνῶν κληρονομίαν, ὄλων τούτων τῶν νηματοῶδων ὑλῶν ἡ ὑφαντουργία εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἰνδιάν ὅχι ὀλιγότερον τελειοποιημένη. Ὅθεν τὰ ὀθῶνια τῆς Βεγγάλης ὑπάρχουσι τόσα λεπτά, ὥστε πολλοὶ πηγχοὶ περικλείονται εὐκόλως εἰς μίαν συνήθη ταβακοθήκην. Ἀλλὰ περὶ τῆς ἀξολόγου ταύτης βιομηχανίας θέλομεν πραγματευθῆν ἄλλοτε διεξοδικώτερον.

Σορδοποιία.

Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον ἀηδαστέρα τέχνη ἄλλη παρὰ τὴν κατασκευὴν τῶν χορδῶν. Τὰ περιτόματα τῶν ζῶων διεσπαρμένα κατὰ γῆς, τὰ ἔντερα ἐπισωρευμένα εἰς καθ' ἓνα καὶ ἀναδίδοντα φρικτὴν δυσωδίαν, ὀμμελυσμένοι ἀπ' αὐτὰ ἀπὸ μακρῶν οὐκ εἰς τὸν περιεργότατον καὶ ἀπαθεστάτον ἄνθρωπον.

Ὁ ἐργάτης ἀφαιρεῖ πρῶτον μὲ μαχαίριον τὸ πάχος τῶν ἐντέρων τῶν προβάτων φυλαττόμενον διὰ τοὺς λαμπροποιούς, καὶ τὴν κόπρον ἀπόθετον καὶ αὐτὴν διὰ τοὺς γεωργούς καὶ κηπουρούς ὡς κόπρισμα τῶν ἀγρῶν. Τὰ δὲ ἔντερα θάλλονται πολλακίς εἰς ποτάσης ἀνάλυμα καὶ κατόπιν ξεσται ὀ λεπτός ἢ θλενώδης αὐτῶν ὑλὴν, ἐκτίθενται ὕστερον εἰς τὸν κωνὸν τοῦθειαφίου τέσσαρας ἢ πέντε ὕρας καὶ τέλος στρέφονται ἢ κλώθονται δι' ἐργαλείου ἀναλόγου μὲ τὸ καθ' ἡμᾶς μαγγάνιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΑ.

Συνεδρίασις 21 Δεκεμβ. τῆς ἀκαδημ. τῶν ἐπιστημ. ἐν Παρισίοις.

Ὁ συνταγματάρχης Ρωκούρ (Raucours) διεύθυνε μηχανὴν ἐπιτηδειοτάτην εἰς τὸ νὰ ζυγίῃ μεγάλα καὶ ὑπέρογκα βάρη καὶ διὰ τοῦτο ὀνομασμένη φορτήμετρον. Πολλὰ καὶ ἀλλεπάλληλα πειράματα ἀπέδειξαν πραγματικὴν τὴν ὀφί-

λειαν, οἱ δὲ ἐπιφορτισθέντες νὰ ἐξετάσωσιν αὐτὸ Δουπὲν καὶ Προνὺ ἐπαινοῦσι πολὺ τὴν ἀγγίνου καὶ ἀπλουστάτην κατασκευὴν τοῦ ἐργαλείου τούτου ὡς δυναμένου μάλιστα νὰ χρησιμεύσῃ ἐπιτυχέστερον παρὰ τὰ μέχρι τοῦδε συνειθιζόμενα εἰς τὸν ζυγισμὸν τοῦ φορτίου τῶν ἀμαξῶν, αἱ ὁποῖαι βλάπτουσι πᾶσαν ἡμέραν τοὺς δρόμους.

Ὁ Ἀρχαῖ ἔδωκε λόγον ὕπομνήματος τοῦ Ἰταλοῦ φυσικοῦ Μελόνης περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν θερμογόνων καὶ φωτοφόρων ἀκτίνων. Ὁ Ροχού Rochou ὁ Ἑρσχελος (Herschele), ὁ Σιεβέκ (Seebeck) καὶ ἄλλοι εἶχον ἤδη παρατηρημένον ὅτι τὸ θερμόμετρον ἀναβαίνει κατασυνέχειαν ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἀπὸ τὴν ἰσθμὴ εἰς τὴν ἐρυθρὰν τῶν μερίδων τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος, τὸ ὁποῖον εἰδωλοποιεῖται εἰς πίνακα, ἢ τοῖχον διαθλωμένων τῶν ἀκτίνων ἀπὸ τὸ πρίσμα. Ἐπαναλαμβάνων δὲ τὰ δοκίμια ταῦτα ὁ Μελόνης ἀνεκάλυψεν ὅτι ἡ θερμότης ἀύξανόμενη πέραν τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος εἰς τὸ σκιῶδες λεγόμενον μέρος ἐλαττοῦται βαθμηδὸν καὶ παύει μάλιστα δι' ὄλου, ὅταν προχωρήσῃ εἰς διάστημα ἴσον μὲ τὸ τρίτημόριον τῆς ἐκτάσεως ὄλου τοῦ φάσματος. Ἀλλὰ μὴ ἀρκούμενος εἰς τοῦτο ὁ εἰρημένος φυσικὸς ἐπεχείρησε νὰ διαχωρίσῃ τὰς φωτοβόλους ἀπὸ τὰς θερμαντικὰς ἀκτίνας διαβάτων αὐτὰς μέσον διαφανῶν σωμάτων ἀπὸ ῥροφόντων μὲν ὕλας τὰς δευτέρας, ἀμαυροῦντων δὲ ὀλίγον μόνον τὰς πρώτας. Ὡς τοιαῦτα δὲ μετεχειρίσθη τὸ ὕδωρ αὐξάνων βαθμηδὸν αὐτοῦ τὴν διάμετρον καὶ ὕελον πρασινισμένον μὲ ὀξυδιτὸν γαλκόν. Τὸ ἐκ τούτων δὲ παραγόμενον φῶς φαίνεται κυρίως χρυσοειδὲς μὲ παράλλαξιν κυανοπρασίνου χροιάς, ἀλλὰ δὲν θερμαίνει δι' ὄλου τὸ θερμοσκόπιον καὶ ὅταν μάλιστα συγκετρίξῃται διὰ φακοῦ τόσον, ὥστε λαμβάνει τὴν λαμπρότητα αὐτοῦ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Ὁ Μελόνης σκοπεύει προσέτι νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον καὶ τὴν χημικὴν διαφορὰν ὄλων τῶν χρωμάτων εἰς τὰ ὁποῖα διαμεοίξεται ἡ ἀκτίς.

Ὁ Διέρι, Ἰταλὸς, μέλος τῆς Ἀκαδημίας, πρόσφερεν εἰς αὐτὴν

τὸν πρῶτον τόμον τοῦ συγγράμματός του « Ἱστορία τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ». Ἐπειδὴ αἱ εἰδικαὶ θεωρίαι περιέχονται εἰς τὰ σχόλια, τὸ βιβλίον τοῦτο γίνεται εὐληπτον εἰς πᾶσαν τάξιν φιλομαθῶν ἀνθρώπων. Ὁ συγγραφεὺς ἀποδεικνύει μὲ πολλὰς ἀνεκδότους μαρτυρίας ὅτι ἐλάβομεν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν τὸν πολογῶμονα, τὴν πυρίτιν κόριν, τὸ χαρτίον, τὴν τυπογραφίαν καὶ τὴν ἀλγεβραν. Ἀναφέρει δὲ πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτι μετεχειρίζοντο ἕκκαλαι εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῆς Εὐρώπης εἶδος τηλεσκοπίου διὰ νὰ ἀποσκοπεύωσι μακρόθεν τὰ πλοῖα ὅτι περιεφέροντο ὁμοίως μία ἀλγεβρα ἰνδικῆ μεταφρασμένη κατὰ τὸν μεσαιῶνα εἰς λατινικὴν γλῶσσαν, ἐν μνηολόγον ἀραβικῶν κτλ. Τέλος ὁ Διεὶς ὑπόσχεται νὰ ἐκδώσῃ εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας 5 τόμους πολλὰ ἀνέκδοτα εἰς-ἔτι τοῦ Γαλιλαίου, Τορισέλλη, Δεΐβνιτίου, Οὐϋγκενσίου, τοῦ Πετράρχου, Λεονάρδου καὶ πολλῶν ἄλλων.

Ἐκτὸς τῆς κατὰ τὴν εὐγλωττίαν καὶ ποιήσιν ἀμίλλης, τὴν ὁποίαν πάντοτε ἀνταμείβει, ἡ Ἀκαδημία τῆς φιλολογίας προσδιορίζει κατ' ἔτος βραβεῖον τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀρίστων ἠθικῆς καὶ κοινῆς ἰοφελείας συγγραμμάτων.

Ἡ Ἀκαδημία τῆς ἀρχαιολογίας ὑπέβλεπεν ἐφέτος εἰς διαγωνιστικὴν ἔρευναν τὸ ἀκόλουθον ζήτημα.

Τί ἡ Ἑτρουρικὴ τέχνη ἔλαβε ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, Λυδοὺς καὶ Ἕλληνας, καὶ τί εἶχεν ἴδιον; 1500 φρ. βραβ.

Ἡ τῶν πολιτικοθητικῶν ἐπιστημῶν Ἀκαδημία ἐξέδωκεν ὡς ὑποκείμενον βραβεῖον κατὰ τὸ 1836 τὰ ἑξῆς ζητήματα:

Ἡ θ ι κ ῆ. Ποία τάξις τοῦ λαοῦ βλάπτει τὰς λοιπὰς διὰ τῶν ἠθῶν τὴν διαφθοράν, τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν πενίαν; καὶ ποῖος ὁ τρόπος τῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ; 3000 φρ. βραβ.

Ν ο μ ο θ ε σ ί α. περιγραφή τοῦ ἔθνικοῦ δικαίου πρὸ τῆς κατὰ τὴν Βεσφαλίαν εἰρήνης καὶ τῶν προόδων αὐτοῦ ἕκτοτε μέχρι τοῦδε. Κατὰ ποῖον τρόπον ἐνδέχεται ἐπιτυχῶς νὰ ζητηθῆ ἡ ἀλήθεια ἐπὶ δικαστικῶν συζητήσεων; 1500 φρ. βραβ.

Πολιτικὴ οἰκονομία. Ὅταν τὸ ἔθνος θέλῃ νὰ κηρῶ-ξη τὴν ἐλευθερμπορίαν, πῶς δύναται νὰ συμβιβάσῃ τῶν προ-αγωγῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν τὰ συμφέροντα; 3000 φρ. βραβ.

Γενικὴ Ἱστορία. Κατάργησις τοῦ ἀνδραποδισμοῦ τῶν ἀρχαίων. — Αἰτιολογικαὶ καὶ χρονολογικαὶ διασαφήσει. 1500 φρ. βραβ.

Φιλοσοφία. Ἐξέτασις τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἀριστοτέλους. Ζητεῖται δὲ νὰ διερευνηθῆ ἡ γνησιότης τοῦ Ὀργάνου, νὰ ἀναλυθῆ διεξοδικῶς τὸ σύγγραμμα τοῦτο, νὰ διορισθῆ ὁ σκοπὸς καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ, νὰ ἐκτεθῆ ἡ ἐπιβρῆ ἢ τῆς λογικῆς τοῦ Σταγειρίτου φιλοσόφου εἰς ὅλα τὰ συστήματα τῆς λογικῆς τῶν ἀρχαίων, τοῦ μεσαιῶνος καὶ τῶν νεωτέρων, νὰ κριθῆ ἡ ἔμφυτος ἀξία τοῦ προκειμένου βιβλίου, σημειουμένων καὶ τῶν βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ λάβῃ αὐτόθεν ἡ φιλοσοφία τοῦ παρόντος αἰῶνος. 1500 φραγ. βραβ.

Αἱ πέντε δὲ ὁμοῦ Ἀκαδημιαὶ τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἀρχαιολογίας, τῶν ἐπιστημῶν, τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν γνώσεων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν πρόσβαλον ὡς βραβεῖον 1200 φρ. διὰ τὴν σύνταξιν ἀλφαβήτου κοινῶς πρὸς μεταγραφὴν τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν; (Ἑβρ. Αἰθ. Περσ. Ὄθωμ. Ἀρμεν. Σανσκριτ. καὶ Κινεζικῆς) ἑκάστου σημείου ἡστοιχείου ἔχοντος μίαν μόνην φωνήν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Φυσικοῖστορικῆ.

Εἰς τὰς μέχρι τοῦδε τέσσαρας συνελύσεις τῆς Ἐταιρείας δὲν ἀκούσαμεν σχεδὸν ἀξιοσημείωτον ἄλλο παρά δύο ὀρυκτο-λογικὰ ὑπομνήματα τοῦ φιλεπιστήμονος καὶ φιλογενοῦς Κ. Δομάνδου, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ Κ. Λάνδερρ, τὰ ὁποῖα ἴσως ἐκδώσωμεν κατόπιν διὰ τῆς Ἡοῦς. Ἀλλὰ βλέπομεν τοῦλάχιστον αὐξάνοντα καθ' ἡμέραν τοῦ μουσείου αὐτῆς τὸν ὑλικὸν πλοῦτον.

Ἀνεγνώσθησαν εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς συνεδριάσεις διάφορα ὑπομνήματα περὶ ὑδροφοβίας τοῦ ἱατροῦ Κ. Κλάδου, τοῦ Κ. Χαϊρέτου καὶ Ν. Λεβαδιέως. Μὴ ἔχοντας δὲ τὰ λοιπὰ θέλωμεν καταχωρίσειν τοῦλάχιστον τὸ τοῦ τελευταίου εἰς ἐν τῶν ἀκολουθῶν φυλλαδίων.

Ὁ φιλόπονος καὶ ἀγχινοὺς χημικὸς Κ. Λάνδερρ ἐκεινολόγησεν εἰς τὴν ἑταιρείαν τινὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ περὶ τοῦ βαλριανικῆ ὀξέος, περὶ κουσσάιας, περὶ διαγνωστικῶν σημείων τῆς θεικτικῆς κινίνας, περὶ χαρακτήρων τοῦ ἐλώδους μιάσματος κτλ. Ὁ δὲ Κ. Πίλλης ἀνέφερε περὶ ἐνεργείας καὶ χρήσεως τοῦ εἰρημένου ἀντικυρτωκοῦ. Ἴσως ἐκδώσωμεν κατόπιν τινὰ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τούτων. Εἰς τὴν παρατελευταίαν συνεδρίασιν ὁ Κ. Ἡπίτης ἀνέγνω περὶ ἐπαγγελῶν καὶ πτωχείας οικονομικῶς, ἱστορικῶς καὶ ἱατρικῶς θεωρουμένων περιέργον καὶ φιλολογικὸν ὑπόμνημα.

Εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Δεκιγάλα ἱατροῦ λέγοντος ὅτι μεταχειρίσθη πολλάκις ἐπιτυχῶς τὸ κρεώσωτον κατὰ τῆς ὀδονταλγίας, τὴν δὲ κεραιώδη θρίζαν κατὰ τῆς χλωρώσεως.

Διηγήθη δὲ φιλονεικία μεταξὺ τοῦ Κ. Κλάδου καὶ τοῦ Κ. Ἡπίτου, τοῦ μὲν δι' ἰσχυριζομένου ὅτι τὰ ἀναγινωσκόμενα εἰς τὴν ἑταιρείαν θεωροῦνται ὡς ἰδιοκτησία ταύτης καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκδίδωνται δι' ἄλλων ἐφημερίδων εἰμὴ τῆς ἱατρικῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ καὶ σπουδάζει αὐτὴ νὰ συστήσῃ, τοῦ δὲ λέγοντος, ὅτι ὁπεριορισμὸς οὗτος δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν διοργανισμὸν τῆς ὁμηγύριως, καὶ ὅτι γενικῶς ἢ διὰ λόγου ἢ διὰ γραφῆς ἔκφρασις τῶν ἰδεῶν πρέπει νὰ μὲν πάντοτε εἰς ὅλους ἐλευθέρως καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται λόγος περὶ ἐπιστημονικῶν πραγμάτων κτλ.

Σχολία.

Ὁ Κ. Λάνδερρ ἐτελείωσε τὴν περίοδον τῶν φαρμακο-

χημικῶν αὐτοῦ μαθημάτων. Δὲν ἔχομεν τῶντι λόγους ἀξίους νὰ ἐπαινέσωμεν τὸν ἀξιόλογον τούτον καὶ φιλέλληνα νέον διὰ τὸν ζῆλον, τὸν ὁποῖον πνέει καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν κατεβαλε πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν ἐμπειρικῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα φαρμακοποιῶν. Μόλις πιστεύει τις ὅτι μεταξὺ τεσσάρων μηνῶν κατορθώθη νὰ μάθωσι τόσα πράγματα κα', ὅτι ἕκτος δὲ ἡ τριῶν, ὅλοι εὐδοκίμησαν κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἱατροσυνεδρίου. Παρευρίσκοντο δὲ ὡς ἐξασταί οἱ Κύριοι Ἡπίτερ, Λάνδερρ, Νικολαΐδης, Λεβαδιεὺς καὶ ὁ φαρμακοποιὸς Καλαφάτης ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ Κ. Μάν ἀπόντος.

Κατ' αὐτὰς μὲνον συνεπληρώθη τὸ ἱατρικὸν σχολεῖον ἐλθόντος τοῦ Κ. Βούρου ὡς διδασκάλου τῆς παθολογίας. Ἐλπίζομεν δὲ εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων διεξοδικώτερον, ἀφ' οὗ ἀκούσωμεν ὀλίγα τινὰ αὐτῶν μαθήματα.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

Τερατολογία.

Περιφέρονται τὴν σήμερον εἰς τοὺς Παρισίους δύο ἀδελφοὶ δίδυμοι Chanv-Enqui τῶν ὁποίων τὰ σώματα συνέχονται διὰ τῆς κοιλίας. Ἐχουσι δὲ 25 ἐτῶν ἡλικίαν. Τοιοῦτον τέρας ἄλλο συγχείμενον ἀπὸ 2 θήλεα ἤδη νεογὰ Ἔιταν καὶ Χριστιναν, καταγόμενον δὲ ἀπὸ τὸ βασιλείον τῆς Σαρδινίας ἐχρημάτισε πρὸ πέντε ἡδὴ ἐτῶν ἀντικείμενον πολλῆς ἐριύης τοῦ περιφήμου ζωολόγου Geoffoi St. Hilaire

Μουσικὴ εὐφυΐα.

Ὅλοι οἱ τεχνίται θυμαύζουσιν ἐφέτος εἰς Παρισίους παιδίων 9 μόνον ἐτῶν, τὸ ὁποῖον παίζει εἰς τὸ πιάνον μὲ ἀμίμητον χάριν, καὶ ἐρακισθησίαν τῆς δυσκολώτατης μουσικῆς ποιήματα.

Ἐπὶ τὴν νῆσον Ἰβαν εὐρίσκεται κοιλάς λεγομένη φαρμακονομακία ἢ guero uras ἔπου μύλις κλησιάζοντα τὰ ζῶα πίπτουσι νεκρὰ παραυθός. Ὁ Ἀλέξανδρος Λουδοῦν ἔγραψε πρὸς τὴν Γεωγραφικὴν Ἑταιρείαν τοῦ Λουδοῦν ὅτι ἐδοκίμασε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν παράδοξον τοῦτον τοῦ θανάτου τόπον. Ὅθεν φέρων εἰς τὸ ζῶμα χαπνιστήριο (cigarette) ὑπῆγε μὲ τινὰς ἀλλοὺς συνοδίτας καὶ εἶδεν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ βουνοῦ ὅτι ἡ κοιλάς εἶχεν ἔκτασιν μὲν ὡς δύο σταδίων, βάθος δὲ ἑνός, καὶ ὠνείδες σχῆμα. Πούποτε δὲν βλασάνει φυτόν. Πρώματ' ἀ τήρων, καὶ ἄρκτων καὶ ἄλλων ζῶων πολυάριθμα ἐφαινόοντο ὅδε κακῶς διασπαρμένα. Ἐχόντες δὲ μετ' ἑαυτῶν δύο κύνας οἱ περίεργοι οὗτοι ὁδοιπόροι ἔρριψαν τὸν ἕνα δεμένον ἀπὸ σχοινίου, ἀλλὰ μύλις ἐπέζησε 10 ὡς 14 ἐξηκοστὰ τῆς στιγμῆς (τοῦ λεπτοῦ)· ὁ δὲ δεύτερος ἠκολούθησε μὲν αὐτομάτως τὸν πρῶτον, ἀλλ' ἔμεινεν ὁμοίως ἀκίνητος μετ' ὀλίγον χωρὶς κανέναν σπασμόν. Τὸ πάθος τοῦτο ὁμοιάζει μὲ τὸ φαινόμενον εἰς τὸ κυνικὸν σπήλαιον πλησίον τῆς Νεαπόλεως, ἔπου ἀδύνατον νὰ σταθῇ ὀλίγας τινὰς στιγμὰς κῶον ἢ ἄλλο ζῶον ἀναλόγου ἀναστήματος χωρὶς νὰ ἐκπνεύσῃ. Διαφέρει ὅμως καθότι εἰς μὲν τὴν κοιλάδα πνέει πάντοτε ἄνεμος ἰσοδύνατος, ἐν ᾧ εἰς τὸ σπήλαιον δύναται ἀκινδύνως ὁ ἄνθρωπος νὰ σταθῇ ὄρθιος, ἐπειδὴ ὁ ἀναδιδόμενος ἀπὸ τὴν γῆν ἀήρ μύλις ἀναβαίνει δύο ἢ τρεῖς δακτύλους ὑπεράνω τοῦ τῆς ἐπιφανείας ἐδάφους.

Ζωϊκὸς Μαγνητισμὸς.

Τῆς Ἀμερικῆς ἐφημερίδες ἀναφέρουσιν ὅτι νέα τις ἀπὸ τὸ Σκραϊγγιλδ τῶν ὁμοσπόνδων ἐπαρχιῶν περᾶ τὸ νῆμα διὰ τῆς βελόνης ἐν μέσῳ βαθυτάτου σκότους, περιπατεῖ ἔχουσα σκεπασμένα τὰ ὀμμάτια, κυβεύει καὶ νικᾷ μάλιστα τοὺς συμπαίκτορας, ἀν καὶ ποτὲ δὲν ἔμαθεν οὔτε γνωρίζῃ ἔξυπνος οὕσα τὸ παίγνιον τοῦτο. δὲν ἐγείρεται δὲ ὅταν τὴν ἐγγίζωσιν, οὔτε παραπονεῖται ὁσάντις χύνωσιν ὀλόκληρον κἀδδῶ ψυχροῦ ὕδατος ἐπάνω τοῦ προσώπου τῆς.

Καθὼς ἡ φύσις φέρει βαθὺν καὶ διανοητικὸν (lucide) ὕπνον τὴν λεγομένην ὑπνοβασίαν, καὶ ἡ τέχνη βοηθοῦσα τὴν φύσιν παράγει τὸ αὐτὸ ἀποτελεσματὶ εἰς τοῦτο δὲ συνίσταται ὁ ζωϊκὸς μαγνητισμὸς. Ἄλλ' ἐκεῖ μὲν τὸ πνεῦμα περιπλανᾶται καὶ βέμβεται ἀπὸ ἰδέας ἀσυναρτήτους καὶ ἀσκόπου κινούμενον, εἰς δὲ τὴν μηχανικὴν ἔκστασιν καὶ ἰποπτεῖαν ἰξωτερικὴ δύναμις διευθύνει τὸ πηδάλιον τοῦ ἀνεματιστοῦ τοῦτου καὶ κυμαινομένου πλοίου.

Πυρίτις κόνης.

Εὐρίσκονται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἐσκουριάλ (Βασιλ. παλάτ. τοῦ Μαδρίτ') δύο χειρόγραφα, ὅθεν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ πυρίτις δὲν ἐφευρέθη εἰς τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἰδέαν, ἀλλὰ τὴν ἔφερον ἀπὸ τὴν Κίναν οἱ Πέρσαι, τὴν ἔλαβον δὲ ἀπὸ τούτους οἱ Ἀραβες καὶ τὴν μετεχειρίσθησαν εἰς τῆς Μέκας τὴν πολιορκίαν κατὰ τὸ 600 ἔτος.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ,

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

Σύλλογὴ προβλημάτων ἐκ τῆς στοιχειώδους μαθηματικῆς, εἰς τόμους δύο μετὰ πινάκων ὑπὸ Σ. Σούτσου καὶ Α. Ρίζου Ῥαγκαβῆ. Ἐκδίδεται εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Κ. Κρομηλιᾶ τιμῆ τοῦ συγγράμ. 12 δραχ.

Αἱ γλώσσαι παύουσι ν' ἀκούονται εἰς τὴν γῆν, καθὼς ἐκλείπουσι τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε τὰς ἐλάλουν. Διάφορα συστήματα τῆς φιλοσοφίας ἀνατρεπόμενα συναλλήλως μύλις γίνονται ἀποθνήσκουσι. Ἡ φυσικὴ καὶ μάλιστα ἡ χημεία εὐρίσκονται εἰς ἀκατάπαυστον παλίνροϊαν. Ὡς καὶ αὐτῆς δὲ τῆς ἰστορίας τῶν τριῶν βασιλείων τῆς φύσεως αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας κατὰ τὸ παρὸν ἔχομεν, ἐνδέχεται νῆαι ἀνακαλύψαι καὶ θεωρεῖαι ἀκριβέστερα νὰ ἀποδείξωσι μετ' ὀλίγον ψευδεῖς, ἢ τοῦλάχιστον ἔσφαλμέναι. Ἄλλ' ἡ ἀλήθεια τῶν μαθηματικῶν δεσμεύει πάντως

τοτε ἡ αὐτὴ καὶ ἀναμφισβήτητος· ἐπειδὴ οὔτε ὁ χρόνος δύναιται νὰ τὴν μεταβάλλῃ, οὔτε ὁ πυρρῶνισμος νὰ τὴν ἀσκηθῇ. Καμμία ἐπιστήμη δὲν ἔκτειναι τόσον τοῦ λογικοῦ τὸν δρίζοντα, οὔτε βυθμίζει τὴν κρίσιν, οὔτε χρησιμεύει εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς τέχναις, ὅσον τῶν μαθηματικῶν ἢ σπουδῆ. Διὰ τούτο χρωστοῦμεν ἐπαίνους· ἐνταῦθα καὶ εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς γνωστούς· ἤδη διὰ τὴν ἐκλεκτὴν καὶ φιλόκαλον αὐτῶν παιδείαν συγγραφεῖς τοῦ ἀξιολόγου μαθηματικοῦ τούτου ἀπανθίσματος, τὸ ὁποῖον συνιστῶμεν εἰς ὅλους τοὺς ἐραστὰς τῶν μαθηματικῶν ὡς ὠφελιμώτατον, πρωτοφανές εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ εὐθηνὸν ἐνταῦθα.

2. Ἀγγλικά.

Nevv issue of the Encyclopaedia Britannica se venth edition Ἡ Ἀγγλικὴ αὕτη Ἐγκυκλοπαιδεία πραγματεύεται κατ' ἀλφάβητον ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις. Οἱ διασημότετοι κατὰ τὰς ἐπιστήμας, τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς τέχναις τῆς μεγάλης Βρεττανίας ἄνδρες συνέδραμον εἰς τὴν σύνταξιν. Προηγείται δὲ τοῦ συγγράμματος εἰσαγωγή ἱστορικῆ τῶν ἐπιστημῶν ὑπὸ τῶν διδασκάλων Dugald Stevvert, John Playfair, John Leslie, καὶ James Mackintosh. Ὅλα τὰ βιομηχανικὰ ἢ ἐπιστημονικὰ ἐργαλεῖα, καὶ διόφορα ἄλλα σχέδια εὐρίσκονται παρακείμενα εἰς τὸ κείμενον ὡς ἐξήγησις τῶν περιγραφομένων πραγμάτων. Συγκροτεῖται δὲ ὅλον τὸ βιβλίον ἀπὸ 20 τόμους ἐκδοδομένους κατὰ φυλλάδια πᾶσαν ἑβδομάδα, ἕκαστον δὲ τούτων τιμᾶται 3 schillings, ὁ δὲ ἡμῶν τόμος κατὰ τριμηνίαν 8 schillings.

Simpkin, Marshall and Co. London.

The philosophy of history in a course of lectures delivred by Frederick. Von Schlegel 2 vol. 85.

Καθὼς τὰ λοιπὰ συγγράμματα τοῦ Σλέγελ ἰπαινέιται καὶ τοῦτο μάλιστα διὰ τὴν πολυμάθειαν. Saunder, and Otley Conduit street, Hanover square.

Philosophical conversations. Familiarly explaining the causes and effects of many daily occuring phenomena By F. C. Bakevell.

London Longman. 5S

2 The philosophical transactions of the royal society of London for the year 1835. in 4 vith tvvo plates price 1L. London. Red Lion court Fleet street

First book of the fine and juseful arts for the use of schools and Lyceumus vvith plates compiled by Marshal Perry 1. vol. 12. Boston.

Στοιχεῖα τῶν καλῶν καὶ ὠφελίμων τεχνῶν πρὸς χρῆσιν τῶν σχολειῶν. Βοστών. Ἡ ἐπιγραφή μόνη δεικνύει ὁποίας βιωφελεῖς γνώσεις ἔχουσιν, ὅταν ἐξέρχωνται τῶν γυμνασίων οἱ νέοι τῶν πολιτισμένων ἔθνων, ἐν ᾧ ἡμεῖς μόλις γνωρίζομεν τὸν κόσμον, ὅταν τελεώσωμεν τὰ σχολαστικὰ μαθήματα. Ἀλλὰ περὶ τοῦ κατὰ δυστυχίαν ἀτελοῦς εἰσέτι διοργανισμοῦ τῆς παιδείας εἰς τὴν Ἑλλάδα θέλομεν λάβειν ἀφορμὴν γὰ εἰπῶμεν πολλά καὶ διεξοδικὰ κατόπιν.

Philosophical conversations by Frederick Bakevval. Φιλοσοφικοὶ διάλογοι ἐπὸ Φριδερίχου Βακεουέλλου αὐτοῦτι.

ΙΤΑΛΙΚΑ.

Botta Storia d' Italia dal 1789. al 1814 Parigi 4 vol in 8 30 fr.

Guicciardini storia d' Italia con una prefazione di C. Botta. 6. vol in 8. 45 fr.

Pellico le mie prigioni 3 fr.

Dei doveri degli uomini 12 fr.

Promessi sposi.

Τὸ μοναδικὸν καὶ ἀξιολογώτατον μυθιστόρημα εἰς Ἰταλικὴν γλῶσσαν.

ΠΙΝΑΞ.

Τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὸ δεύτερον φυλλάδιον
τῆς ΗΟΥΣ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ. Περὶ σχέσεως τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς φιλολογίας.	Φῦλ. 1.
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ. Θεωρία τῆς σημερινῆς Ἰταλικῆς φιλοσοφίας.	8.
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. Περὶ ἱερογλυφικῶν.	15.
Ἐπιστολὴ περὶ Ἀρχαιολ. τοῦ Κ. Σ. Π.	19.
ΦΥΣΙΚΗ. Περὶ ἀτμοσφαιράς.	22.
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Περὶ Γεωλογίας.	29.
ΙΑΤΡΙΚΗ. Περὶ χανερμ. μεθόδου Ἰατρικοὶ ἔρανοιμοί.	36.
ΧΗΜΕΙΑ. διάφορα.	39.
ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ. Περὶ πληγῶν καὶ αἰκιῶν.	41.
ΥΓΙΕΙΝΗ. Παραγγέλματα.	43.
ΠΟΛΙΤΕΙΟΓΡΑΦΙΑ. Συνταγματ. Νόμοι τῶν Ἀγγλων.	49.
ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. Περὶ Αὐστραλιανῶν.	57.
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Περὶ Πιλοποιίας.	59.
Περὶ κλωστικῆς.	61.
Περὶ χορδοποιίας.	62.
ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΑ.	62.
Ἐταιρεῖαι Ἀθηνῶν	65.
Ἀνάμικτα	67.
ἔκδοσις νέων βιβλίων Ἑλληνικῶν, Ἀγγλικῶν καὶ Ἰταλικῶν	68.

Ἔτος Α.

ΗΩΣ

Ἀρ. 3

ΣΥΓΓΡΑΜΜᾶ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἐκδίδεται δις ἡ
ἡμέρας τοῦ μηνός.

Τιμὴ ἑτησία Δρ. 24
ἑξαμηνιαία 12

(Πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία. Σελ. Π. 18.)

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Μαρτίου 1836.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Ἐφημεριδογραφικῶς θεωρουμένη.

Τῶν καλαιῶν αἰ γνώσεις εὐρίσκοντο τεθησαυρισμένοι μόνον εἰς σπάνια τινα χειρόγραφα, τῶν ὁποίων ὀλίγοι εἶχον εἴτε καιρὸν νὰ μεταγράψωσιν, εἴτε χρηματικὴν κατάστασιν νὰ ἀγοράζωσιν ὅσα ἤθελον. Διὰ τοῦτο ἡ παιδεία ἦτο πολὺ ἄλλοτε περὶωρισμένη. Ἀφ' οὗ ὅμως ἀνεκαλύφθη ὁ τύπος, ἐκτός τοῦ πλήθους τῶν διαφορῶν βιβλίων, αἱ ἐφημερίδες περιλαμβάνουσαι μὲν εἰς στενὸν ὀρίζοντα διάφορον καὶ παντοδαπὴν ὕλην, μὴ ὑπερβαίνουσαι δὲ οὔτε τῶν νοητικῶν δυνάμεων, οὔτε τῆς δαπάνης τὸ κοινὸν μέτρον ἔρχονται, οὕτως εἰπεῖν, αὐτόκλητοι καὶ τακτικῶς, πολλακίς δὲ καὶ μακρόθεν, νὰ εὑρωσιν τὸν περίεργον καὶ φιλομαθῆ ἄνθρωπον. Ὅθεν ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν κατάντησεν εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς Ἑυρωπαϊκῆς κοινωνίας ἀνεγκαίστερα καὶ ἐπιούσιος εἰς τὸν βίον ὅσον ὁ ἄρτος εἰς τὴν ζωὴν.